

JAARRAPPORT

ANB - 2011



Agentschap voor
Natuur en Bos





Het begin van de Art Nouveau
moet worden gesitueerd
tijdens het Pleistocen,
zo rond de ochtend;
we slapen nog
helemaal alleen

Dimiteri Verjult

Inleiding

1. Jaarrapport....

....rapportering over de uitvoering van het Ondernemingsplan ANB 2011

Als sluitstuk van de plan-do-check-act-cyclus voor de werking van het Agentschap voor Natuur en Bos in 2011, presenteert ANB hierbij het Jaarrapport ANB 2011.

Geheel volgens de door ANB gehanteerde logica inzake planning, sturing en opvolging, is het Jaarrapport ANB 2011 op een zelfde wijze gestructureerd als het ondernemingsplan ANB 2011.

Per strategische en operationele organisatiedoelstellingen vindt u in het Jaarrapport ANB 2011 een overzicht van de resultaten die werden geboekt in 2011. Om snel een overzicht te verkrijgen van de structuur en inhoud van het Jaarrapport ANB 2011, kan u gebruik maken van de hiernavolgende inhoudsopgave.

Voor elk onderdeel van het Jaarrapport ANB 2011 wordt in voorliggend jaarrapport volgende informatie gerapporteerd:

Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014

De projecten en processen van ANB worden gekaderd binnen de Beheerovereenkomst welke is afgestemd op de voor het agentschap relevante passages van het Vlaams regeerakkoord 'Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden' 2009 – 2014, de beleidsnota 'Leefmilieu en Natuur' 2009 – 2014 en het Milieubeleidsplan 2011 – 2015.

Middelen

Via het ANB budgetopvolgingssysteem werden de uitgaven per proces (kostendrager) gemonitord. Dit laat toe om voor elk van de onderdelen van het jaarrapport een overzicht te geven van de ingezette financiële middelen.

De inzet VTE werd voor 2011 gemonitord op een geaggregeerd niveau en niet op niveau van de individuele processen. Dit impliceert dat de cijfers niet kunnen hertaald worden naar de structuur van dit jaarrapport. De inzet VTE dient derhalve afzonderlijk gerapporteerd te worden.

Resultaten

➤ Indicatoren

De indicatoren hebben een dubbel doel:

1. zij zijn de vertaling op jaarbasis van de indicatoren of output opgenomen in de beheersovereenkomst.
2. zij vormen de meest kernachtige samenvatting van de resultaten voor het werkjaar 2011.

➤ Toelichting resultaten

Aanvullend op bovenstaande indicatoren worden de resultaten geboekt in het werkjaar 2011 toegelicht en onderbouwd. In een aantal gevallen zijn de indicatoren op zich dermate sprekend, dat er geen verdere toelichting werd gegeven.

2. Jaarrapport....

....rapportering over de uitvoering van de Beheersovereenkomst ANB

Het ANB heeft er voor geopteerd om kern van zijn planning, opvolging en rapportering te leggen bij het ondernemingsplan. Door het ondernemingsplan op niveau van de doelstellingen, zeer strikt af te stemmen op de beheersovereenkomst, wordt via de opvolging van dit ondernemingsplan, de opvolging van de beheersovereenkomst verzekerd.

Wat de rapporteringssystematiek met betrekking tot de beheersovereenkomst betreft, houdt het ANB zich aan de afspraken opgenomen in artikel 18 van de beheersovereenkomst:

Het agentschap zal over de uitvoering van de beheersovereenkomst aan de minister en het departement rapporteren door middel van een jaarrapportering en een afsluitend eindrapport over de beheersovereenkomst.

De rapporten verwijzen duidelijk naar de strategische en operationele organisatiedoelstellingen en geven een gestructureerd overzicht van de realisatie van de engagementen uit de beheersovereenkomst. Ze bevatten:

- *een beschrijving van de mate waarin aan de strategische organisatiedoelstellingen van artikel 9 werd tegemoetgekomen gedurende de afgelopen periode;*
- *een overzicht van de resultaten, uitgedrukt aan de hand van de indicatoren, prestatienormen of outputs;*
- *een opsomming van de budgettaire afwijkingen die zich hebben voorgedaan ten opzichte van de bepaalde begrotingen en de nodige bijsturing daarvan.*

Voorliggend jaarrapport geeft uitvoering aan bovenstaande.

Gegeven de hierboven toegelichte structuur van het jaarrapport, wordt de link tussen jaarrapport en ondernemingsplan zeer expliciet gemaakt. Immers, voor elk onderdeel van het jaarrapport wordt heel expliciet vermeld welke verwachtingen/ambities ter zake in de beheersovereenkomst zijn opgenomen. In het onderdeel resultaten wordt aan de hand van indicatoren en een toelichting aangegeven hoe in 2011 aan deze verwachtingen/ambities werd tegemoetgekomen.

3. Budgetplan....

...een overzicht van de budgetten waarover ANB beschikte in 2011.

Overzicht van de kredieten

Het ANB beschikte in 2011 over onderstaande kredieten. De aanwending hiervan wordt in het jaarrapport geduid onder de verschillende operationele doelstellingen.

Algemene Uitgavenbegroting

Apparaatskredieten

ENT	PR	ESR		Omschrijving	VK-budget (€)	OK-budget (€)
LDO	LA300	1100	NGK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - LONEN EN SOCIALE LASTEN - NIET VERDEELD	34.845.179,00	34.845.179,00
LDO	LA301	1211	NGK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR)	2.120.000,00	2.120.000,00
LDO	LA302	1211	GK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR) - INFORMATICA	896.000,00	1.096.000,00
LDO	LA303	3441	NGK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - OVERIGE UITKERINGEN AAN GEZINNEN ALS VERBRUIKERS - GELDELIJKE UITKERINGEN - SCHADEVERGOEDINGEN AAN DERDEN WAARVOOR DE VLAAMSE GEMEENSCHAP OF HET VLAAMS GEWEST OP GROND VAN DE ART 1382, 1383 EN 1384, LID 3 VAN HET B,W, AANSPRAKELIJK ZIJN KRACHTENS EEN VONNIS OF ARREST OF KRACHTENS EEN MINNELIJKE SCHIKKING	70.000,00	70.000,00
LDO	LA304	7422	NGK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - VERWERVING VAN OVERIG MATERIEEL - OVERIGE INVESTERINGSGOEDEREN	286.000,00	286.000,00
LDO	LA305	7422	GK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - VERWERVING VAN OVERIG MATERIEEL - AANKOPEN EN INVESTERINGEN INFORMATICA	700.000,00	955.000,00
Totaal					38.917.179,00	39.372.179,00

Natuur, Bos en Groen

ENT	PR	ESR		Omschrijving	VK-budget (€)	OK-budget (€)
LDO	LD300	1100	GK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - LONEN EN SOCIALE LASTEN - NIET VERDEELD - GROENARBEIDERS EN VAN PERSONEEL ANDER DAN VAST EN STAGEDOEND PERSONEEL (EU COFINANCIERING) (PRO MEMORIE)	0,00	15.000,00
LDO	LD301	1211	GK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR) - BINNENLANDSE EN BUITENLANDSE COMMUNICATIE EN SENSIBILISERING (EU COFINANCIERING)	291.000,00	416.000,00

LDO	LD302	1211	NGK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR) - NATUURBEHOUD, BOSBOUW, JACHT, RIVIERVISSERIJ EN GROENVOORZIENING ANDERE DAN DEZE BEDOELD IN DE OVERIGE BASISALLOCATIES ALSMEDE ALLERHANDE UITGAVEN I.V.M. DE WERKING EN DE ONDERSTEUNING VAN DE VLAAMSE HOGE BOSRAAD EN NATUURINRICHTING	1.686.000,00	1.686.000,00
LDO	LD303	1211	GK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR) - BOSKARTERING, BOSINVENTARISATIE EN UITGAVEN ALLE AARD IVM BELEIDSGERICHTE STUDIES EN MODELPROJECTEN, OP HET GEBIED VAN BOSBOUW, GROENVOORZIENING, JACHT, VOGELBESCHERMING EN RIVIERVISSERIJ IN VLAANDEREN EN INTERNATIONAAL VERBAND OVEREENKOMST	433.000,00	152.000,00
LDO	LD304	1211	GK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR) - KOSTEN VOOR KLEDIJ EN SPECIFIEKE DIENSTUITRUSTING VOOR PERSONEELSLEDEN VAN HET AGENTSCHAP EIGEN AAN DE FUNCTIE	152.000,00	152.000,00
LDO	LD305	1211	VRK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR) - VISSERIJFONDS (FONDS)	505.000,00	505.000,00
LDO	LD306	1211	VRK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR) - BEHEERSKOSTEN BOSSENCOMPENSATIEFONDS (FONDS)	16.000,00	16.000,00
LDO	LD307	1211	VRK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR) - DOOR DE EU GECOFINANCIERDE PROJECTEN MET INBEGRIJ VAN HET OPVOLGINGSBEHEER VAN ONDER EU-GEVOFINANCIERDE PROJECTEN GESTART BEHEER ZOALS VERMELD IN HET EINDRAPPORT VAN DEZE PROJECTEN (FONDS)	230.000,00	230.000,00
LDO	LD308	3300	NGK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - INKOMENSOVERDRACHTEN AAN VZW'S TEN BEHOEVE VAN DE GEZINNEN - MAATSCHAPPIJEN EN VERENIGINGEN IVM BEVORDERING BOSBOUW, GROENVOORZIENING, JACHT, VISSERIJ EN VINKENWEEK; PLATFORM NATUURGEBRUIK & NATUURRECREATIE IN BUITENGEBIED ENZ	925.000,00	925.000,00
LDO	LD309	3300	NGK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - INKOMENSOVERDRACHTEN AAN VZW'S TEN BEHOEVE VAN DE GEZINNEN - NETTO OPBRENGST VAN DE WINST VAN DE NATIONALE LOTERIJ VOOR DIERENWELZIJN	46.000,00	46.000,00

LDO	LD310	3300	NGK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - INKOMENSOVERDRACHTEN AAN VZW'S TEN BEHOEVE VAN DE GEZINNEN - NETTO OPBRENGST VAN DE WINST VAN DE NATIONALE LOTERIJ VOOR ONDERSTEUNING VAN BOSGROEPEN EN PROJECTEN BEHEERSEENHEDEN EN DE PROMOTIE VAN DE VINKENKWEEK	46.000,00	46.000,00
LDO	LD311	4143	GK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - INKOMENSOVERDRACHTEN BINNEN EEN INSTITUTIONELE GROEP - AAN ADMINISTRATIEVE OPENBARE INSTELLINGEN (AOI) - VOORWAARDELIJKE PROJECTDOTATIES - NATUURINRICHTING AAN DE HET E.V.A. VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ	724.000,00	522.000,00
LDO	LD312	5210	NGK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - INVESTERINGSBIJDRAGEN AAN VZW'S TEN BEHOEVE VAN DE GEZINNEN - NETTO OPBRENGST VAN DE WINST VAN DE NATIONALE LOTERIJ VOOR DE AANKOOP EN BEHEER/INRICHTING VAN NATUURGEBIEDEN	312.000,00	312.000,00
LDO	LD313	5320	GK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - OVERIGE KAPITAALOVERDRACHTEN AAN GEZINNEN - PRIVE-BOSEIGENAARS VOOR DE UITVOERING VAN BOWSERKZAAMHEDEN IN BOS EN GROENDOMEINEN EN ANDERE INITIATIEVEN IN UITVOERING VAN HET BOSDECREET (ART. 13, 85 EN 87 VAN HET BOSDECREET VAN 13 JUNI 1990)	323.000,00	427.000,00
LDO	LD314	6142	GK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - KAPITAALOVERDRACHTEN BINNEN EENZELFDE INSTITUTIONELE GROEP - OVERIGE KAPITAALOVERDRACHTEN AAN ADMINISTRATIEVE OPENBARE INSTELLINGEN (AOI) - NATUURINRICHTING AAN HET EVA VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ, MET INBEGRIJ VAN VOORSCHOTTEN (EU COFINANCIERING)	2.794.000,00	2.904.000,00
LDO	LD315	6331	GK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - INVESTERINGSBIJDRAGEN AAN PROVINCIES EN GEMEENTEN - NIET VERDEELD - LAGERE OVERHEDEN EN VERENIGINGEN OPENBAAR BELANG VOOR WERKZAAMHEDEN IN BOS- EN GROENDOMEINEN EN ANDERE INITIATIEVEN I.U.V. BOSDECREET, INITIATIEVEN IKV HARMONISCH PARK- EN GROENBEHEER EN INSTANDHOUDINGSWERKEN PARKEN MET CULT. HIST. WAARDE	1.134.000,00	1.304.000,00
LDO	LD316*	6332	VRK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - INVESTERINGSBIJDRAGEN AAN PROVINCIES EN GEMEENTEN - NIET VERDEELD - TERREINEN VOOR BOSANLEG, WAARVAN DE FINANCIËLE MIDDELEN WERDEN GEGENEREERD VIA HET BETALEN VAN BOSBEHOUDSBIJDR. ALS COMPENSATIEMAATREGEL, DOOR DE AANVRAGER VAN EEN STED.VERGUNNING TOT ONTBOSSING OF VERKAVELINGSVERGUNNING (FONDS)	500.000,00	500.000,00

LDO	LD317	7112	VRK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - AANKOOP VAN GRONDEN IN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR - BOSSENCOMPENS.FONDS: KAPITAALSUITG. FINANCIEREN NIEUWE BEBOSSINGSPROJ., WAARVAN FIN MIDDELEN GEGENEREERD VIA BETALEN BOSBEHOUDSBIJDR. ALS COMPENSATIEMAATREGEL, DOOR AANVRAGER STED.BOUWK.VERGUNNING TOT ONTBOSSING OF VERKAVEL.VERGUNNING (FONDS)	2.834.000,00	2.834.000,00
LDO	LD318	7320	VRK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - WATERBOUWKUNDIGE WERKEN - KAPITAALUITGAVEN TER UITVOERING VAN HET VISSERIJFONDS (FONDS)	231.000,00	231.000,00
LDO	LD319	7340	VRK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - OVERIGE WERKEN IVM WEGEN EN WATERBOUWKUNDIGE WERKEN - EU GECOFINANCIERDE LIFEPROJECTEN	900.000,00	900.000,00
LDO	LD320	7422	NGK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - VERWERVING VAN OVERIG MATERIEEL - MACHINES, MEUBILAIR, MATERIEEL EN VERVOERMIDDELEN (EU COFINANCIERING)	913.000,00	913.000,00
LDO	LD321	7422	GK	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS - VERWERVING VAN OVERIG MATERIEEL - ICT IN HET KADER VAN ONTWIKKELING EN BEHEER VAN HET INFORMATIESYSTEEM	158.000,00	398.000,00
Totaal ANB					11.623.000,00	11.904.000,00

Minafonds

ENT	PR	ESR	omschrijving	VK-budget (€)	OK-budget (€)
LBC	LD001	1211	LNE DAB MINA FONDS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR) - STUDIES, PROJECTEN EN BEHEERSOVEREENKOMSTEN IN HET KADER VAN HET NATUURBEHOUD, -BEHEER EN - ONTWIKKELING (DECREET VAN 21 OKTOBER 1997 BETREFFENDE HET NATUURBEHOUD EN HET NATUURLIJK MILIEU) (PRO MEMORIE)	0,00	334.000,00
LBC	LD002	1211	LNE DAB MINA FONDS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR) - STUDIES EN PROJECTEN IN HET KADER VAN HET BOSBEHEER, NATUURBEHOUD, - BEHEER EN - ONTWIKKELING, DE GROENVOORZIENING, DE VISSERIJ, DE JACHT EN DE VOGELBESCHERMING (INCLUSIEF UITGAVEN MET EU COFINANCIERING)	2.638.000,00	2.557.000,00
LBC	LD003	1211	LNE DAB MINA FONDS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR) - PATRIMONIUM ONDER HET BEHEER VAN HET AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS (EU COFINANCIERING)	7.154.000,00	8.953.000,00
LDC	LD004	1211	LNE DAB MINA FONDS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR) - PATRIMONIUM ONDER HET BEHEER VAN HET AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS (PARTIM NATUUR) INCLUSIEF UITGAVEN MET EU COFINANCIERING	3.690.000,00	3.200.000

LBC	LD005	1211	LNE DAB MINA FONDS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR) - ORGANISATIE VAN HET JACHTEXAMEN	123.000,00	123.000,00
LBC	LD006	1211	LNE DAB MINA FONDS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR) - VLAAMS IMPULSPROGRAMMA NATUURONTWIKKELING (BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING VAN 8 FEBRUARI 1995)	0,00	0,00
LBC	LD007	1211	LNE DAB MINA FONDS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR) - INFORMATIE, EDUCATIE, SENSIBILISERING EN INTERNATIONALE SAMENWERKING	232.000,00	323.000,00
LBC	LD008	1211	LNE DAB MINA FONDS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR) - VLAAMS FONDS TROPISCH BOS	55.000,00	104.000,00
LBC	LD009	1211	LNE DAB MINA FONDS - ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (VERGOED AAN ANDERE SECTOREN DAN DE OVERHEIDSSECTOR) - TERUGBETALINGEN IKV ARTIKEL 90 BIS VAN HET BOSDECREET VAN 1990 EN TERUGBETALINGEN IKV HET JACHTDECREET VAN 24 JULI 1991	0,00	0,00
LBC	LD010	3200	LNE DAB MINA FONDS - INKOMENSOVERDRACHTEN, DIE GEEN EXPLOITATIESUBSIDIES ZIJN, AAN BEDRIJVEN EN FINANCIËLE INSTELLINGEN - UITEENLOPENDE ACTOREN VOOR HET NATUUR-, BOS- EN GROENBEHEER VIA GROENE, DUURZAME JOBS TOEGANKELIJK VOOR KANSENGROEPEN	1.355.000,00	1.263.000,00
LBC	LD011	3300	LNE DAB MINA FONDS - INKOMENSOVERDRACHTEN AAN VZW'S TEN BEHOEVE VAN DE GEZINNEN - VERBETERING EN INSTANDHOUDING VAN DE NATUURKWALITEIT IN DE OPEN RUIMTEN (DECREET VAN 21 OKTOBER 1997 BETREFFENDE HET NATUURBEHOUD EN HET NATUURLIJK MILIEU)	8.309.000,00	9.061.000,00
LBC	LD012	3300	LNE DAB MINA FONDS - INKOMENSOVERDRACHTEN AAN VZW'S TEN BEHOEVE VAN DE GEZINNEN - VLAAMS FONDS TROPISCH BOS	249.000,00	273.000,00
LBC	LD013	3300	LNE DAB MINA FONDS - INKOMENSOVERDRACHTEN AAN VZW'S TEN BEHOEVE VAN DE GEZINNEN - BOSBEHEER, DE GROENVOORZIENING, DE VISSERIJ, DE JACHT EN DE VOGELBESCHERMING EN AAN WILDBEHEEREENHEDEN	3.383.000,00	3.468.000,00
LBC	LD014	3300	LNE DAB MINA FONDS - INKOMENSOVERDRACHTEN AAN VZW'S TEN BEHOEVE VAN DE GEZINNEN - VZW FAIR TIMBER VOOR DE ONDERSTEUNING AAN LOKALE OVERHEDEN OP VLAK VAN DUURZAAM GEEXPLOITEERD HOUT IN HET KADER VAN DE SAMENWERKINGSOVEREENKOMST (2008 - 2013)	41.000,00	20.000,00
LBC	LD015	3300	LNE DAB MINA FONDS - INKOMENSOVERDRACHTEN AAN VZW'S TEN BEHOEVE VAN DE GEZINNEN - GROEN IN DE STAD : ONDERSTEUNING VAN VOORBEELDSTELLEND PROJECTEN VAN PARTICULIEREN EN VERENIGINGEN TER VERGROENING VAN DE STAD	198.000,00	53.000,00
LBC	LD016	3300	LNE DAB MINA FONDS - INKOMENSOVERDRACHTEN AAN VZW'S TEN BEHOEVE VAN DE GEZINNEN - VZW NATUURVERENIGING DEN BUNT VOOR HET ORGANISEREN VAN BOSKLASSEN IN HET BOS HUIS TE RAVELS	25.000,00	35.000,00

LBC	LD018	3441	LNE DAB MINA FONDS - OVERIGE UITKERINGEN AAN GEZINNEN ALS VERBRUIKERS - GELDELIJKE UITKERINGEN - SCHADEVERGOEDINGEN IN HET KADER VAN ARTIKEL 25 VAN HET JACHTDECREET	286.000,00	333.000,00
LBC	LD019	3442	LNE DAB MINA FONDS - OVERIGE UITKERINGEN AAN GEZINNEN ALS VERBRUIKERS - UITKERINGEN IN NATURA - SCHADEREGELING IN UITVOERING VAN HET DUINENDECREET VAN 14 JULI 1993	8.000,00	413.000,00
LBC	LD020	3510	LNE DAB MINA FONDS - INKOMENSOVERDRACHTEN AAN HET BUITENLAND - AAN EU-INSTELLINGEN - SUPRA- EN INTERNATIONAAL NATUUR- EN BOSBELEID	30.000,00	39.000,00
LBC	LD017	4170	LNE DAB MINA FONDS - INKOMENSOVERDRACHTEN BINNEN EENZELFDE INSTITUTIONELE GROEP - AAN ANDERE EENHEDEN VAN DE OVERHEID - AAN OC-ANB TEN BEHOEVE VAN WERKING INVERDE	0,00	0,00
LBC	LD021	5210	LNE DAB MINA FONDS - INVESTERINGSBIJDRAGEN AAN VZW'S TEN BEHOEVE VAN DE GEZINNEN - NATUURVERENIGINGEN VOOR DE VERWERVING VAN NATUURGEBIEDEN	6.445.000,00	8.862.000,00
LBC	LD022	5210	LNE DAB MINA FONDS - INVESTERINGSBIJDRAGEN AAN VZW'S TEN BEHOEVE VAN DE GEZINNEN - VERBETERING VAN DE NATUURKWALITEIT IN DE OPEN RUIMTEN (DECREET VAN 21 OKTOBER 1997 BETREFFENDE HET NATUURBEHOUD EN HET NATUURLIJK MILIEU)	512.000,00	433.000,00
LBC	LD023	5310	LNE DAB MINA FONDS - INVESTERINGSBIJDRAGEN AAN GEZINNEN - BOSBEHEER, DE GROENVOORZIENING, DE VISSERIJ, DE JACHT EN DE VOGELBESCHERMING (O.A. SUBSIDIES VOOR DE BEBOSSING VAN LANDBOUWGRONDEN)	79.000,00	168.000,00
LBC	LD024	5320	LNE DAB MINA FONDS - OVERIGE KAPITAALOVERDRACHTEN AAN GEZINNEN - VERWERVING VAN KUSTDUINEN EN AANGRENZENDE GEBIEDEN (DUINENDECREET VAN 14 JULI 1993)	0,00	2.516.000,00
LBC	LD025	6141	LNE DAB MINA FONDS - KAPITAALOVERDRACHTEN BINNEN EENZELFDE INSTITUTIONELE GROEP - INVESTERINGSBIJDRAGEN AAN ADMINISTRatieve OPENBARE INSTELLINGEN (AOI) - VERWERVING VAN HET PATRIMONIUM ONDER DE BEVOEGDHEID VAN HET AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS DOOR VOORKOOPRECHT IN UITVOERING VAN HET NATUURDECREET (21 OKTOBER 1997) INCLUSIEF UITGAVEN MET EU COFINANCIERING - BESTEMD VOOR VLM	0,00	0,00
LBC	LD027	6141	LNE DAB MINA FONDS - KAPITAALOVERDRACHTEN BINNEN EENZELFDE INSTITUTIONELE GROEP - INVESTERINGSBIJDRAGEN AAN ADMINISTRatieve OPENBARE INSTELLINGEN (AOI) - UITGAVEN IVM DE VERWERVING EN HET BEHEER VAN HET PATRIMONIUM ONDER DE BEVOEGDHEID VAN HET AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS (PARTIM NATUUR MIV DE INVESTERINGSUITGAVEN MBT DE BIJHORENDE INRICHTINGEN EN CONSTRUCTIES (EU COFINANCIERING) (PRO MEMORIE)	0,00	0,00
LBC	LD029	6141	LNE DAB MINA FONDS - KAPITAALOVERDRACHTEN BINNEN EENZELFDE INSTITUTIONELE GROEP - INVESTERINGSBIJDRAGEN AAN ADMINISTRatieve OPENBARE INSTELLINGEN (AOI) - OVERDRACHT VANUIT HET AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS AAN DE VLM VOOR DE WERKING VAN DE GRONDENBANK, INCLUSIEF UITGAVEN MET COFINANCIERING	2.000.000,00	2.000.000,00

LBC	LD026	7100	LNE DAB MINA FONDS - AANKOOP VAN GRONDEN EN GEBOUWEN IN HET BINNENLAND - NIET VERDEELD - DE VERWERVING EN HET BEHEER VAN PATRIMONIUM ONDER DE BEVOEGDHEID VAN HET AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS, MIV VAN DE INVESTERINGSUITGAVEN MBT DE BIJHORENDE INRICHTINGEN EN CONSTRUCTIES (EU COFINANCIERING) EVENALS DE VERWERVING VAN KUSTDUINEN EN AANGRENZENDE GEBIEDEN (DUINENDECREET VAN 14 JULI 1993)	21.747.000,00	19.899.000,00
LBC	LD028	7100	LNE DAB MINA FONDS - AANKOOP VAN GRONDEN EN GEBOUWEN IN HET BINNENLAND - NIET VERDEELD - COMPENSATIE VAN HET BOSBEHOUD IN TOEPASSING VAN ARTIKEL 90 BIS VAN HET BOSDECREET VAN 1990	0,00	0,00
LDC	LD030	7100	LNE DAB MINA FONDS - VERWERVING EN HET BEHEER VAN PATRIMONIUM ONDER DE BEVOEGDHEID VAN HET AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS	166.000,00	265.000,00
LDC	LD031	7422	LNE DAB MINA FONDS - VERWERVING VAN OVERIG MATERIEEL - (VIA VEREFFENAAR KORT) MACHINES EN VERVOERMIDDELEN	176.000,00	117.000,00
LBC	LD032	7422	LNE DAB MINAFONDS - VERWERVING VAN MATERIEEL - MACHINES en VERVOERMIDDELEN	463.000,00	200.000,00
Totaal ANB				59.364.000,00	65.012.000,00

Inhoudsopgave

1. Het agentschap draagt wezenlijk bij tot de ambities van de Vlaamse Overheid op vlak van biodiversiteit via de opmaak van instandhoudingsdoelstellingen, de uitbreiding van het areaal onder effectief natuurbeheer, de implementatie van een hedendaags soortenbeleid, en de samenwerking met partners en entiteiten.	1
1.1 Het agentschap regisseert en coördineert de opmaak van de instandhoudingsdoelstellingen en bereidt de uitwerking van de instandhoudingsmaatregelen voor, in overleg met betrokken partners.	1
Project Proj09.5 Opmaak Instandhoudingsdoelstellingen	2
Project Proj09.13 Uitwerken monitoringsplan IHD en monitoringsplan beheer eigen domeinen	4
1.2 Het agentschap beoogt het realiseren van kwaliteitsvolle natuur en beoogt daartoe het areaal onder effectief natuurbeheer jaarlijks uit te breiden met 3000 ha.	7
1.2.A Het agentschap voert een gepland beheer van de eigen terreinen en zet daarbij prioritair in op het realiseren van instandhoudingsdoelstellingen	7
Project Proj09.25 Zwinproject	7
Project Proj09.16 Pilootprojecten kuddebeheer	9
1.2.B Het agentschap zet het instrument aankopen gericht en overlegd in.	14
1.2.C Het agentschap faciliteert de bijdrage van de erkende terrein-beherende verenigingen en andere partners aan de uitbreiding van gebieden onder effectief natuurbeheer.	17
1.3 Het agentschap bevordert de toestand van kritische soorten en soortengroepen met toename van de biodiversiteit in het stedelijk gebied en het buitengebied als doel.	19
1.3.A Het Agentschap wil voor de Europees te beschermen soorten de achteruitgang stoppen en het herstel bevorderen om tot een gunstige staat van instandhouding te komen.	19
1.3.B Het agentschap faciliteert en stimuleert partners om voor de kritische soorten van regionaal belang de achteruitgang te stoppen en het herstel te bevorderen om tot een gunstige staat van instandhouding te komen.	22
1.3.C Het agentschap wil, via overleg en samenwerking, de ongewenste impact van bedreigde of beschermde soorten vermijden of milderden en wil een beleid voeren op vlak van invasieve soorten, gericht op bewustmaking en preventie en bestrijding waar nodig.	25
1.4 Het agentschap zet bij de realisatie van de ambities van de Vlaamse Overheid op vlak van biodiversiteit maximaal in op samenwerking met partners en interne integratie in het beleid van andere entiteiten.	30
1.4.A Het agentschap zet een passend instrumentarium in en wil zo van biodiversiteit een zaak van elke inwoner van Vlaanderen maken.	30
Project Proj10.5 Life+ 3Water	31
1.4.B Het agentschap verhoogt de impact van zijn werking door integratie en samenwerking met partners en entiteiten.	36

1.4.C Het agentschap kiest bij grote geïntegreerde projecten steeds voor een overlegmodel met het oog op afstemming/samenwerking en wederzijds respect/versterking.	43
Project Proj09.8 Realisatie Natuurdoelstellingen Gentse Kanaalzone	44
Project Proj09.7 Seine-Schelde / Rivierherstel Leie en Seine-Schelde West	45
Project Proj09.6 Sigma.....	46
2. Het agentschap verhoogt verder de beleefbaarheid, de toegankelijkheid, de valorisatie en het duurzaam gebruik van natuur-, bos en groen.	50
2.1 Het agentschap wil, als echte gastheer, zijn eigen terreinen zo veel als mogelijk toegankelijk en beleefbaar maken voor iedereen.....	50
Project Proj09.23 Bosland.....	50
Project Proj09.12 ADAGIO AgentschapsDomeinen Als Goede Gastheer Inrichten en Onderhouden	53
2.2 Het agentschap ondersteunt, faciliteert en responsabiliseert partners met het oog op de beleefbaarheid, de toegankelijkheid en het duurzaam gebruik van natuur-, bos- en groen.	56
Project Proj10.6 Harmonisch Park en Groenbeheer Alden Biesen.....	57
Project Proj10.2 Nationaal Park Hoge Kempen	58
2.3 Het agentschap verhoogt verder de valorisatie van natuur, bos en groen.	65
2.3.A Het agentschap beoogt, met betrekking tot de economische functie van natuur- en bosgebieden, zelf een beter inzicht te krijgen in het marktgebeuren en de sector een beter inzicht te verschaffen in de gevolgen van de keuzes van het beheer.	65
2.3.B Het agentschap beoogt dat via de kwantificering en monetaire waardering van ecosysteemdiensten de kosten en baten van natuur-, bos- en groen volwaardig worden meegenomen in het besluitvormingsproces.....	68
3. Het agentschap zorgt via innovatie en integratie voor meer groen in en aan de rand van steden.....	70
3.1 Het agentschap tracht om via een projectmatige aanpak zijn beleid op vlak van “Groen in de stad” verder af te stemmen op de maatschappelijke noden.....	70
Project Proj11.1 Groen in de Stad	70
3.2 Het agentschap ondersteunt en realiseert stedelijke en randstedelijke groenprojecten. ...	72
Project Proj11.2 Ontwikkeling Groenpool Parkbos Gent - De Pinte - St-Martens- Latem	73
Project Proj10.4 Ontwikkeling Groenpool Oud Vliegveld Lochristi – Oostakker.....	74
Project Proj09.24 Van Basiliek tot Basiliek (Breugelproject)	75
4. Het agentschap draagt bij tot het vervullen van een aantal voorwaarden die kritisch zijn voor het voeren van een efficiënt en effectief natuur-, bos- en groenbeleid.....	78
4.1 Het agentschap werkt actief mee aan het tot stand komen en het uitvoeren van het internationale en Europese beleid op vlak van natuur, bos en groen	78

4.2	Het agentschap hanteert een projectmatige en gefaseerde aanpak om de verschillende regelgevingen waarvoor het bevoegd is, op elkaar af te stemmen en de procedures te vereenvoudigen.....	83
	Project Proj09.22 Integratieproject wetgeving met betrekking tot natuur, bos en groen	84
4.3	Het agentschap zet handhaving in tot het bekomen van respect voor natuur, bos en groen. 87	
4.4	Het agentschap levert zijn bijdrage tot de uitvoering van het Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen, inzonderheid de afbakening van de agrarische en natuurlijke structuur.....	90
4.5	Het Agentschap draagt actief bij tot de realisatie van de doelstellingen (van artikel 5) van het decreet integraal waterbeleid.....	92
4.6	Het agentschap hanteert een communicatiestrategie met het oog op het versterken van het maatschappelijke en bestuurlijk draagvlak en beoogt daartoe beeld- en doelgroepdoorbrekend te werken.....	94
4.7	Het agentschap zorgt voor een wetenschappelijke onderbouwing van zijn organisatiedoelstellingen.	96
5.	Het agentschap zal alle mogelijke inspanningen leveren om te garanderen dat zijn interne werking efficiënt, effectief, klantgericht en integer verloopt.....	99
5.1	Het agentschap zal binnen zijn mogelijkheden en middelen alle inspanningen leveren om de maturiteit van de eigen organisatie minstens op peil te houden en waar nodig en mogelijk te verhogen met het oog op een verdere verbetering van een efficiënte, effectieve, klantgerichte en integere werking.	99
	Project Proj10.3 Interne organisatie+ van beheer.....	99
	Project Proj09.20 ICT program management	101
	Project Proj09.2 Onderzoek bij belanghebbenden van ANB	102
	Project Proj09.19 Stroomlijnen en uitbouwen van de organisatieondersteunende processen logistiek.....	104
5.2	Het agentschap focust zijn personeelsbeleid en procesmanagement op stroomlijning en efficiëntiewinst zodat –bij gelijkblijvende taken- het reëel aantal VTE maximaal gelijk blijft en bij voorkeur verlaagt ten opzicht van de situatie op 1 juli 2009.....	114
5.3	Het agentschap stimuleert elke medewerker om zijn of haar taken en werkmethode en die van haar of zijn dienst, in vraag te stellen en verbetervoorstellen te doen.	127
	Project Proj09.1 Procesmanagement	127

1. Het agentschap draagt wezenlijk bij tot de ambities van de Vlaamse Overheid op vlak van biodiversiteit via de opmaak van instandhoudingsdoelstellingen, de uitbreiding van het areaal onder effectief natuurbeheer, de implementatie van een hedendaags soortenbeleid, en de samenwerking met partners en entiteiten.

1.1 Het agentschap regisseert en coördineert de opmaak van de instandhoudingsdoelstellingen en bereidt de uitwerking van de instandhoudingsmaatregelen voor, in overleg met betrokken partners.

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014](#)

OD 55: Vlaanderen zal, in uitvoering van de Europese regelgeving, de instandhoudingsdoelstellingen opmaken en tegen 2015 zal het grootste deel van de maatregelen die nodig zijn om de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren, effectief in uitvoering zijn.

In uitvoering van de Europese regelgeving en het Natuurdecreet zal Vlaanderen ecologische doelen of instandhoudingsdoelstellingen (IHD) opmaken voor alle vogel- en habitatrictlijngebieden. IHD moeten tegen eind 2010 worden opgemaakt voor deze specifieke gebieden (S-IHD) die een gebiedsgerichte vertaling zijn van de IHD geformuleerd op gewestniveau (G-IHD). Deze gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen omvatten de doelstellingen en voorwaarden om te komen tot een gunstige staat van instandhouding voor alle Europees te beschermen habitats en soorten. Daarbij wordt prioriteit gegeven aan de habitatrictlijngebieden.

Bij de opmaak van S-IHD wordt bijzondere aandacht gegeven aan het al lopende overleg- en communicatieproces met de belangengroepen en de samenwerking met andere administraties. Uiterlijk zal tegen 2015 het grootste deel van de maatregelen die nodig zijn om de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren, goedgekeurd en effectief in uitvoering zijn via het vernieuwde instrument van de natuurrichtplannen.

De projecten focussen op een complementaire inzet van gerichte verwerving door overheid en terreinbeherende verenigingen, (natuur)inrichting, beheerovereenkomsten, vergoedingen aan eigenaars en gebruikers, sensibilisering en concrete samenwerking, bv. in (agro)beheergroepen. Het instrumentarium zal uitgewerkt worden in een instrumentensyllabus. Het INBO zorgt voor de wetenschappelijke ondersteuning bij het uitwerken van de doelstellingen.

Dit instandhoudingsbeleid moet leiden tot een toename van het aantal habitats en soorten van Europees belang die zich in een goede staat van instandhouding bevinden, van het aantal beschermde gebieden waarin de milieukwaliteit verbeterd is, en van het aantal gebieden / habitats met een betere onderlinge verbinding.

OD 56: Verder bouwend op het overlegmodel tussen alle betrokken partners, wil Vlaanderen met de uitvoering van het Sigma-plan, het Zwinproject, het Grensmaasproject als ook met het rivierherstel Leie, de natuurlijkheid, de beveiliging tegen overstromingen en de bevaarbaarheid van waterlopen laten samensporen.

De tijdige en onverkorte uitvoering van het Meest Wensbaar Alternatief van het Sigma-project is een prioritaire actie om de realisatiegraad van de instandhoudingsdoelstellingen te verhogen. Door een sterke koppeling tussen het Sigma-project en het IHD-project is Vlaanderen in staat om tegen 2015 het grootste deel van de maatregelen nodig voor de realisatie van de IHD van de Schelde en haar bijrivieren in uitvoering te hebben en daarover sluitende afspraken met partners op te maken. Daartoe zal de komende legislatuur 755 ha natuurkerngebied conform het goedgekeurde Meest Wenselijk Alternatief gerealiseerd worden en zal de voorbereiding starten van de 1100 ha natuurkerngebied met timing 2015.

> Specifieke werking: projecten

Project Proj09.5 Opmaak Instandhoudingsdoelstellingen

Projectsponsor: Jeroen Nachtergaele

Projectleider: Ward Verhaeghe

Situering

De Europese Commissie verwacht dat elke lidstaat tegen (eind) 2010 de instandhoudingsdoelstellingen vaststelt voor alle SBZ-H. De Vlaamse minister van leefmilieu beschouwt de opmaak van instandhoudingsdoelstellingen als een prioritaire taak voor het ANB. Het is de opdracht van het ANB om dit proces tot een goed einde te brengen. Het INBO is verantwoordelijk voor de wetenschappelijke inbreng hierbij. Om dit proces tot een goed einde te brengen is een juridische omkadering nodig, een plan van aanpak met INBO voor het opmaken van IHD, een plan van aanpak voor de uitvoering van een communicatie- en participatiestrategie zodat een politiek en maatschappelijk draagvlak kan uitgebouwd worden.

Korte omschrijving

Het project verloopt op vier sporen. Het eerste is de opmaak van de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen (G-IHD). Het tweede spoor betreft de opmaak van de IHD's per Speciale Beschermingszone (SBZ). Het derde spoor behelst de communicatie en het overleg hieromtrent. Het laatste en reeds afgewerkte spoor is de juridische onderbouwing van dit proces met het IHD-besluit.

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LD0000_1LD30800_3300	220.000,00 €
LBC000_3LD00200_1211	89.178,32 €
LBC000_3LD02200_5210	146.663,05 €

Resultaten

Stand van zaken S-IHD rapporten

In de tweede helft van 2011 kwamen de resterende 10 rapporten met specifieke instandhoudingsdoelstellingen (S-IHD) voor welbepaalde Speciale Beschermingszones in maatschappelijke overleg. Deze rapporten omvatten zowel SBZ-H als de SBZ-V waarmee een belangrijke overlap aanwezig is.

Van de 34 voorziene rapporten hebben intussen 18 rapporten het maatschappelijk overleg volledig doorlopen. Op basis van deze rapporten zijn aanwijzingsbesluiten gemaakt. De eerste 13 daarvan zijn principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Behandeling kwesties

Daarnaast is er intensief overlegd in gewestelijke werkgroepen rond 5 vragen:

- Kalibratie: hoe zorgen we dat de som van de doelen die per SBZ geformuleerd worden (S-IHD) in lijn ligt met de gewestelijke doelen (G-IHD)?
- Impact: wat is de impact van de sectoren op de doelen en welke inspanningen worden van de sectoren verwacht?
- Passende beoordeling: kan de passende beoordeling gericht zodra de doelen duidelijk zijn, onder meer door de invoering van een voortoets?
- Ruimtelijke planning: hoe worden doelen meegenomen in het afbakeningsproces voor de agrarische en natuurlijke structuur (AGNAS)?
- Implementatie: via welk proces en met welke instrumenten zullen de doelen gerealiseerd worden?

De grootste vooruitgang is geboekt bij het punt rond 'kalibratie', waar zich een consensus ontwikkelt rond criteria voor toevoegen en schrappen van doelen. De werkgroep Impact besprak de gedetailleerde INBO-analyse van de verschillende vormen van milieudruk die de implementatie van de IHD belemmeren. De werkgroep bereikte ook consensus over de gebieden die in detail onderzocht kunnen worden. De AGNAS-werkgroep lag stil terwijl de ontwikkelde methodiek in enkele RUP's werd uitgetest, in februari worden de resultaten daarvan besproken. Voor de kwestie rond de passende beoordeling kwam een eerste testversie voortoets online, maar het project kampt met sterke vertraging door problemen met de uitbesteding van module 3. Er is ook duidelijk nood aan het ontwikkelen van een kader voor de passende beoordeling zelf. Inzake implementatie werd op basis van een lange studieronde een set van uitgangspunten, principes en succesfactoren geformuleerd, als eerste opstap naar een 'implementatienota'.

Communicatie

In de voorbije 3 maanden is zowel een interne als een externe nieuwsbrief rond IHD uitgewerkt en verstuurd. De werkgroep voor de opmaak van een website maakte definitief aanvang met een nieuwe projectleider. Rond een publiek evenement (implementatie) in mei 2012 zijn de voorbereidingen in volle gang.

Vertrouwen doelgroepen in proces

Elke drie maanden wordt ook het 'vertrouwen in het proces' gemeten bij de doelgroepen. Op basis van de resultaten wordt nagegaan welke aspecten meer aandacht en tijd dienen te krijgen tijdens het overleg. In de tweede helft van 2011 lagen de vertrouwenscores voor landbouw, economie en

natuur lager dan in de eerste (alle drie 'eerder negatief'). Dit heeft vooral te maken met onrust over de kwesties: men vindt dat die niet snel genoeg vorderen om tot een eindresultaat te leiden.

Project Proj09.13 Uitwerken monitoringsplan IHD en monitoringsplan beheer eigen domeinen

Projectsponsor: Roel Vanhaeren

Projectleider: Martine Waterinckx

Situering

Vanuit beleidsplanning, beleidsevaluatie, wetgeving en (internationale) verdragen wordt heel wat informatie gevraagd over het beleidsdomein waarvoor het ANB bevoegd is. Het voldoen aan deze informatiebehoeften is een onderdeel van monitoring in brede zin. Er bestaan verschillende definities van monitoring, wij definiëren het als "meten en interpreteren of we al dan niet in de goede richting gaan". Dit impliceert dat we goed weten in welke richting we willen gaan. Vandaar de noodzaak de doelstellingen eenduidig, gedetailleerd en meetbaar te definiëren.

Bovendien wordt gewerkt met ecologische processen die op verschillende schaalniveaus (ruimte en tijd) verlopen en vaak van complexe aard zijn. Dit vraagt extra aandacht voor methodologie waardoor vermeden kan worden dat verkeerde parameters worden gemeten, op een verkeerd schaalniveau wordt gemeten, resultaten geen gewenste nauwkeurigheid vertonen of verkeerde extrapolaties worden gemaakt. Een goede methodologie moet toelaten om tegen minimumkost (alleen meten wat nodig) maximaal resultaat (kennis) te verkrijgen.

Gezien de veelheid aan monitoringsbehoeften binnen het bevoegdheidsdomein van het ANB wordt voorgesteld om volgende prioriteiten uit te werken: monitoring IHD en monitoring beheer eigen domeinen.

Korte omschrijving

Het project beoogt de opmaak van een monitoringsplan voor monitoring IHD en monitoring beheer eigen domeinen. Dit zal gebeuren op basis van de 'Leidraad voor het ontwerp en de evaluatie van meetnetten voor het milieu- en natuurbeleid' (INBO, 2008). Hierbij worden volgende fasen doorlopen:

- prioriteren informatiebehoeften (= meetvragen eenduidig formuleren),
- uitwerken steekproefontwerp en gegevensinzameling,
- plan gegevensverwerking,
- plan rapportering en communicatie,
- implementatie en kwaliteitszorg.

Hierbij moet steeds de financiële haalbaarheid voor ogen worden gehouden. Indien de kosten te hoog oplopen, moeten de meetvragen en/of de methodologie aangepast worden.

Eens de meetvragen eenduidig geformuleerd zijn, moet duidelijk zijn welke gegevens moeten ingezameld worden en welke (bestaande) meetnetten hiervoor zullen ingezet worden. Dan kan ook beslist worden wie welke gegevens inzamelt (ANB/INBO/derden).

Voor het opmaken van de monitoringsplannen is een samenwerkingsprotocol opgesteld tussen het INBO en het ANB waarin de taken en verantwoordelijken, de globale planning en detailplanning en de personeelsinzet zijn vastgelegd.

Middelen

Naast de personeelsinzet werden geen middelen voorzien.

Resultaten

Het methodologisch kader waarbinnen de meetnetten moeten worden ontwikkeld werd verfijnd met de bedoeling een beter zicht te krijgen op:

- de factoren die de steekproefgrootte (en dus ook de kostprijs) bepalen,
- de wisselwerking tussen meer meetplaatsen selecteren of nauwkeuriger bemonsteren.

Dit om de beschikbare middelen optimaal te kunnen toewijzen en gelijktijdig de bruikbaarheid van de gegevens te kunnen garanderen.

Voor de monitoring van habitats werd uitgewerkt op welke manier de gegevensinzameling zal gebeuren. De kosten werden berekend voor verschillende scenario's om zo in 2012 onderbouwde keuzes te kunnen maken in verband met de te volgen meetstrategie. Ook de mogelijkheden van remote sensing werden nagegaan.

Voor de soortenmonitoring werden 10 voorbeeldsoorten geselecteerd. Hiervoor werd uitgewerkt op welk manier de gegevensinzameling zal gebeuren en werd een steekproefontwerp bepaald om zo een gedetailleerd beeld te krijgen van de kosten.

Principes die hierbij gehanteerd werden zijn:

- het gelijktijdig opvolgen van meerdere soorten moet maximaal gebeuren
- veldmethodieken vereenvoudigen waar mogelijk
- maximaal inzetten van vrijwilligers

Zo worden de kosten meer in detail bepaald om onderbouwde keuzes te kunnen maken in verband met welke soorten op welk niveau opgevolgd zullen worden.

Om het beheer van de ANB-domeinen te kunnen monitoren werden in 2011 volgende resultaten geboekt met betrekking tot de monitoringsmethodiek:

- Een concept kostenmodel werd ontwikkeld voor het berekenen van de kosteneffectiviteit van beheermaatregelen.
- Een plan van aanpak werd ontwikkeld om te bepalen hoe beheerdoelen aan monitoring gekoppeld moeten worden om het effect van maatregelen te kunnen evalueren.
- Minimumvereisten voor de opmaak van beheerplannen voor ANB-domeinen werden uitgeschreven teneinde te komen tot een gestandaardiseerde output die toelaat het beheer en de beheerdoelen op te volgen en bij te sturen waar nodig.
- Een keuzealgoritme werd ontwikkeld voor de selectie van indicatoren.
- De methodiek voor het opvolgen van indicatoren werd op punt gezet.

> Reguliere werking: processen

GGB2.1 Opmaak, evaluatie en bijsturing van IHD

GGB3.1 Uitwerking van IHD op terrein

Middelen

Naast de personeelsinzet werden geen middelen voorzien.

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Oppervlakte SBZ waarvoor S-IHD beschikbaar is	ha	ANB: 31.124
Aantal SBZ waarvoor S-IHD in het participatietraject zijn gebracht	aantal	ANB: 50
Aantal NRP in uitvoering	aantal	ANB: 6

Toelichting indicatoren:

- Oppervlakte SBZ waarvoor S-IHD beschikbaar is : 31124 ha. Dit is berekend op basis van de 13 S-IHD rapporten die in 2011 principieel werden goedgekeurd door de Vlaamse regering (oppervlakte betreffende SBZ-H + SBZ-V minus de overlap).
- Aantal SBZ waarvoor S-IHD in het participatietraject zijn gebracht : 50 SBZ's. Dit is berekend op basis van de 33 S-IHD rapporten die in 2011 in het participatietraject zijn gebracht (t.e.m. vertrokken naar de WBC). De 50 SBZ's bestaan uit 35 SBZ-H's en 15 SBZ-V's.

Deze processen werden in 2011 nog volledig opgenomen door het project 'Opmaak instandhoudingsdoelstellingen'.

1.2 Het agentschap beoogt het realiseren van kwaliteitsvolle natuur en beoogt daartoe het areaal onder effectief natuurbeheer jaarlijks uit te breiden met 3000 ha.

1.2.A Het agentschap voert een gepland beheer van de eigen terreinen en zet daarbij prioritair in op het realiseren van instandhoudingsdoelstellingen

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:](#)

OD 55: Vlaanderen zal, in uitvoering van de Europese regelgeving, de instandhoudingsdoelstellingen opmaken en tegen 2015 zal het grootste deel van de maatregelen die nodig zijn om de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren, effectief in uitvoering zijn.

.... De projecten focussen op een complementaire inzet van gerichte verwerving door overheid en terreinbeherende verenigingen, (natuur)inrichting, beheerovereenkomsten, vergoedingen aan eigenaars en gebruikers, sensibilisering en concrete samenwerking, bv. in (agro)beheergroepen. Het instrumentarium zal uitgewerkt worden in een instrumentensyllabus. Het INBO zorgt voor de wetenschappelijke ondersteuning bij het uitwerken van de doelstellingen.

Dit instandhoudingsbeleid moet leiden tot een toename van het aantal habitats en soorten van Europees belang die zich in een goede staat van instandhouding bevinden, van het aantal beschermde gebieden waarin de milieukwaliteit verbeterd is, en van het aantal gebieden / habitats met een betere onderlinge verbinding.

OD 57: Vlaanderen maakt de realisatie van kwaliteitsvolle natuur mogelijk door een jaarlijkse uitbreiding van 3000 ha aan gebieden onder effectief natuurbeheer.

De Vlaamse regering expliciteert haar ambitie om de gebieden onder effectief natuurbeheer uit te breiden tegen een ritme van 3000 ha/jaar (waarbij minstens 1/3de door de terreinbeherende verenigingen). Op het perimeteroverleg tussen Vlaamse overheid en terreinbeherende verenigingen komt men tot efficiënt beheerbare entiteiten.

Het aankopen van gronden door het Vlaamse Gewest en de terreinbeherende verenigingen ten behoeve van natuur en bos, blijft een strategisch belangrijk instrument in het realiseren van die doelstelling. Hierbij wordt rekening gehouden met de verantwoordelijkheden, taken en mogelijkheden van andere actoren.

> Specifieke werking: projecten

Project Proj09.25 Zwinproject

Projectsponsor: Brenda Bussche

Projectleider: Brenda Bussche

Situering

In 2006 werd het Agentschap voor Natuur en Bos eigenaar van het natuurgebied 'de Zwinvlakte' (vroeger het Gewestelijk Natuurdomein 'Het Zwin') en de Provincie West-Vlaanderen werd eigenaar van het zogenaamde 'Vogelpark' (vroeger het Provinciaal Natuurpark 'Het Zwin').

De samenwerkingsovereenkomst van 27 augustus 2008 tussen het Provinciebestuur en het ANB heeft als doel om 'het Zwin' als één geheel te benaderen, nu beide delen door twee verschillende eigenaars zijn verworven, samen ook met de dijken en duinen die rond de zwinvlakte liggen. Met 'het Zwin' bedoelen we hier beide gedeelten, én het Provinciaal Natuurpark (voormalig 'Vogelpark') én het Gewestelijk Natuurdomein (toekomstig Vlaams natuurreservaat), die beiden oorspronkelijk behoorden tot dezelfde eigenaar. De Provincie zal vooral financieel actief zijn in het provinciaal Natuurpark, het ANB zal financieel actief zijn in Zwinvlakte, doch beiden zullen tot een overeenkomst komen voor de uitbouw van het nieuwe bezoekerscentrum.

Korte omschrijving

De missie van de onthaalpoort het Zwin is om aan het brede publiek en diverse doelgroepen een ecotoeristische attractie met educatief karakter aan te bieden, gekoppeld aan een nieuwe toeristische onthaalfunctie voor recreatief bezoek van de Zwinstreek. Dit zal gebeuren op basis van de verdere natuurontwikkeling van de Zwinvlakte en het Natuurpark Zwin en een hedendaagse natuureducatieve ontsluiting ervan. De ecotoeristische attractie gaat enerzijds uit van de aanwezige natuur zelf als attractie, anderzijds van een versterking van de beleving ervan door een aanvullende boeiend en actueel gebrachte natuureducatieve duiding en door activiteiten met focus op natuurervaring en natuurrespect.

Het project wil een hoog, toonaangevend niveau van duurzaamheid in alle levensfasen van het project nastreven uit respect voor de unieke en hoog beschermde natuurwaarden van het gebied en wil tegelijkertijd ook een voorbeeldfunctie vervullen in de samenleving.

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LD0000_1LD30700_1211	10.434,70 €
LBC000_3LD00200_1211	23.282,29 €

Resultaten

Naast de onthaalpoort het Zwin is het Life+ natuurherstelproject ZTAR opgestart dat natuurherstelwerken zal uitvoeren in de huidige Zwinvlakte. Daarnaast bevat het Zwinproject ook de uitbreiding van de huidige Zwinvlakte met de Willem-Leopoldpolder (Ontwikkelingsschets 2010). Met een uitbreiding van het Zwin met 120 ha van de Willem-Leopoldpolder, ontstaat een aaneengesloten gebied voor getijdennatuur.

In 2011 zijn de eerste zoetwaterpoelen aangelegd binnen de Zwinvlakte en het ZTAR-project voor de rugstreeppad. Er is een infoavond doorgegaan in 2011 om het project ZTAR verder toe te

lichten, alsook de stand van zaken van het Natuurcentrum Zwin. Deze avond kon rekenen op een ruime belangstelling.

Het ANB en de Provincie schreven een ontwerpwedstrijd uit voor de toekomstige onthaalpoort het Zwin. Die internationale wedstrijdprocedure leverde elf voorstellen op. Een externe jury zag het meest in het ontwerp van Coussée en Goris, een architectenbureau uit Gent. De jury prees het ontwerp voor zijn uitgesproken integratiekwaliteiten. Het kijk- en bezoekerscentrum zijn opgevat als aparte ontmoetingsruimtes, waar de bezoekersgroepen op een eigentijdse manier met de natuur gaan kennismaken. Het worden interactieve belevingscentra voor natuurtoerisme. De tentoonstelling in het bezoekerscentrum moet de bezoekers zin doen krijgen om naar buiten te gaan. Door het natuurpark, dat volledig heraangelegd wordt en verbonden met de Kleyne Vlakte, kunnen ze naar het kijkcentrum en daar moeten ze dan weer aangespoord worden om zelf de Zwinvlakte in te trekken. Aan het eind van hun bezoek zullen ze echt genoten hebben van de unieke natuurwaarden die het Zwin te bieden heeft.

Momenteel zijn de onderhandelingen met de ontwerpers lopende om de plannen in hun definitieve vorm te gieten.

Er is reeds een passende beoordeling opgemaakt en een screeningsnota in het kader van de plan-MER procedure en het GRUP Zwin en Zwinbosjes.

Project Proj09.16 Pilotprojecten kuddebeheer

Projectsponsor: Roel Vanhaeren

Projectleider: Bart Roelandt

Situering

Vanuit de werkgroepen "begrazing en kuddebeheer" is er nood aan meer gedetailleerde informatie. Tegelijkertijd moeten reeds beslissingen genomen worden betreffende een aantal dossiers over uitbesteding van begrazing. Dit project tracht beide te verzoenen.

Korte omschrijving

Er zal een selectie uit bestaande begrazingsprojecten gemaakt worden met als doel deze projecten gedetailleerd op te volgen in de tijd. Deze 'monitoring' moet gedetailleerde gegevens opleveren over begrazing. Zowel beheertechnische gegevens (begrazingstype, beoogde doelen, ...) als gegevens over kostprijs en tijdsbesteding moeten gedetailleerd opgevolgd worden en er moeten lessen uit getrokken worden. Via de pilotprojecten rond uitbesteding van begrazing moeten we dan weer meer te weten komen rond mogelijke uitbestedingsvormen en samenwerkingsverbanden. Tijdens de looptijd van het project (meerjaren) zullen eerst bestekken op maat gemaakt worden. Deze kunnen later de basis vormen voor typebestekken. Mogelijke samenwerkingsverbanden moeten met verschillende partners besproken worden en eventueel uitgetest in enkele pilotprojecten.

Middelen

Naast de personeelsinzet werden geen middelen voorzien.

Resultaten

Het beheer van de Kalmthoutse heide gebeurt deels aan de hand van begrazing door schapen. Dit gebeurt niet door kuddes van het ANB, maar via een uitbesteding aan derden. Deze opdracht wordt gevolgd door een stuurgroep om alle kennis maximaal te bundelen. Na de heidebrand in het voorjaar 2011 diende de opdracht bijgestuurd te worden, wat dankzij goed overleg met de betrokkenen vlot verliep.

Ook op andere plaatsen werd gezocht naar een betere samenwerking met derden om het beheer op ANB-domeinen met kuddes te optimaliseren. De kosten hierbij worden in kaart gebracht en zullen vergeleken worden met de kosten van kuddebeheer uitgevoerd in eigen regie om in de toekomst betere afwegingen te kunnen maken bij beheerkeuzes. De gegevens in de databank kuddebeheer werden verder op punt gesteld om (1) beter zicht te krijgen op de kuddes die het ANB heeft, (2) te voldoen aan de fytosanitaire en veterinaire verplichtingen, en (3) om kostenvergelijkingen tussen kuddebeheer in eigen regie en door derden mogelijk te maken.

> Reguliere werking: processen

- BEH1.1 Opmaken beheerlijnen
- BEH2.1 Aanwijzen Vlaamse natuurreservaten
- BEH2.2 Aanwijzen en erkennen bosreservaten
- BEH3.1 Opmaken beheerplannen
- BEH3.2 Begeleiden opmaak beheerplannen
- BEH3.3 Goedkeuren beheerplannen
- BEH4.2 Plannen en voorbereiden van werken
- BEH4.3 Uitvoeren van werken in eigen regie
- BEH4.4 Opvolgen van werken in eigen regie
- BEH4.5 Registreren van werken
- BEH5.1 Beheren van monitoring beheer
- BEH5.2 Beheren bosinventarisatie en natuurinventarisatie
- BEH5.3 Beheren groepscertificaat boscertificering
- OND1.1 Opmaken bestekken
- OND1.2 Toewijzen opdracht
- OND1.3 Opvolgen uitvoering van aanbestedingsdossiers
- OND1.4 Behandelen van aanvragen voor vergunningen allerhande in het kader van uitvoering van werken
- OND1.5 Opvolgen vastleggingen en ordonnanceringen

- OND3.1 Beheren van dienstgebouwen
- OND3.2 Onderhouden en beheren van het machinepark
- OND4.1 Beheren van administratieve aspecten verbonden aan kuddes
- PAT1.4 Beheren autochtone bomen en struiken
- PAT1.5 Beheren van kwekerijen
- PAT2.1 Beheren van patrimoniumdatabank
- PAT2.2 Beheren van topografische opmetingen
- PAT2.3 Beheren van de administratieve en juridische aangelegenheden inzake grondbeheer
- PAT2.4 Beheren van overeenkomsten en concessies

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LDC000_3LD00400_1211	3.450.213,69 €
LDC000_3LD03000_7422	123.974,87 €
LD0000_1LD30300_1211	0,00 €
LD0000_1LD30700_1211	429.683,20 €
LD0000_1LD31900_7340	148.170,03 €
LD0000_1LD32000_7422	367.000,37 €
LBC000_3LD00200_1211	943.825,24 €
LBC000_3LD00300_1211	6.552.290,39 €
LBC000_3LD02600_7100	3.755.170,54 €
LBC000_3LD03200_7422	410.327,70 €

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Totale oppervlakte Vlaamse natuurreservaten	ha	ANB: 6608 AN : 1457 LI : 2622 OV : 144 VB : 531 WV : 1508
Oppervlakte nieuwe aangewezen Vlaamse natuurreservaten (ook uitbreidingen)	ha	ANB: 0 AN : 0 LI : 0 OV : 0 VB : 0 WV : 0
Aantal nieuwe aangewezen Vlaamse natuurreservaten (ook uitbreidingen)	aantal	ANB: 0 AN : 0

		LI : 0 OV : 0 VB : 0 WV : 0
Totale oppervlakte bosreservaten	ha	ANB: 3016 AN : 625 LI : 1142 OV : 321 VB : 636 WV : 292
Oppervlakte nieuwe bosreservaten (ook uitbreidingen)	ha	ANB: 11 AN : 0 LI : 11 OV : 0 VB : 0 WV : 0
Aantal nieuwe bosreservaten (ook uitbreidingen)	aantal	ANB: 1 AN : 0 LI : 1 OV : 0 VB : 0 WV : 0
Detailoverzicht goedgekeurde beheerplannen beschikbaar		ANB: Op schema
Totale oppervlakte goedgekeurde beheerplannen	ha	ANB: 18.836 AN : 4424 LI : 4813 OV : 931 VB : 6219 WV : 2449
Totale oppervlakte gecertificeerd bos	ha	ANB: 17.070 AN : 2596 LI : 7203 OV : 949 VB : 5308 WV : 1012
Nieuwe oppervlakte gecertificeerd bos	ha	ANB: 1882 AN : 1636 LI : 0 OV : 122 VB : 0 WV : 125
Oppervlakte erkende zaadboomgaarden	ha	ANB: 18,56 AN : 0,75 LI : 3,88 OV : 4,28 VB : 1,35 WV : 8,3
Oppervlakte erkende locaties	ha	ANB: 102 AN : 17 LI : 21 OV : 16 VB : 10 WV : 30
Aantal erkende locaties	aantal	ANB: 1685,81 AN : 47,32 LI : 31,03 OV : 16,98 VB : 1572,42 WV : 18,06
Totale oppervlakte in beheer bij ANB	ha	ANB: 75.909 AN : 20.179

		LI : 30.055 OV : 5.649 VB : 10.979 WV : 9.046
Totale oppervlakte in eigendom bij ANB	ha	ANB: 43.838 AN : 11.083 LI : 13.458 OV : 3.765 VB : 9.002 WV : 6.529

Het beheer in domeinen van het ANB gebeurt in het kader van beheervisies, beheerlijnen, gebiedsvisies en beheerplannen. Hiertoe worden enerzijds werken uitgevoerd in eigen regie en worden anderzijds werken uitbesteed.

Het duurzame beheer, de ondersteuning met technische expertise en de opvolging leiden tot de waardevolle uitbouw van natuurgebieden, bossen en parken waarbij rekening wordt gehouden met de noden van de huidige en toekomstige generaties.

Beheerplannen

Zorgen dat de doelstellingen gerealiseerd worden door de nodige ingrepen op de gepaste momenten uit te voeren op terrein, vraagt een planmatige en gestructureerde aanpak. Tegen 2015 wil het ANB voor 80% van zijn domeinen een beheerplan opgemaakt hebben.

Op dit moment is er voor 43% van de ANB-domeinen een beheerplan opgemaakt. Afhankelijk van de beschikbare budgetten worden jaarlijks voor een bijkomende oppervlakte van 1.000 ha beheerplannen opgemaakt. Als het ANB de doelstelling van 2015 wil halen, zal een extra inspanning nodig zijn. Een meerjarenplanning wordt opgemaakt tot 2015 om een betere raming van budgetten te kunnen maken. Ook de opmaak van toegankelijkheidsregelingen voor ANB-domeinen wordt hierin opgenomen.

In 2011 werd voor een oppervlakte van 2199 ha beheerplannen goedgekeurd. Daarnaast werden 1371 ha ANB-domeinen voorgelegd voor de aanwijzing als Vlaams natuurreserveaat en goedkeuring van het beheerplan.

De verschillende types van beheerplannen zullen in de toekomst vervangen worden door één concept van beheerplan, onafhankelijk van het statuut van de terreinen. Een werkgroep met vertegenwoordigers van het ANB, bosgroepen, Landelijk Vlaanderen, terreinbeherende verenigingen en Onroerend Erfgoed werkte hiervoor een voorstel uit. In afwachting van de juridische verankering worden de huidige beheerplannen al zo veel mogelijk geïntegreerd, rekening houdende met de geldende regelgeving.

Om de resultaten van de uitvoering van beheerplannen op te volgen, werd een methodiek uitgewerkt om elke 5 jaar de uitvoering van een beheerplan te evalueren en eventueel bij te sturen in functie van de doelstellingen. De focus ligt hierbij op de uitvoering van beheermaatregelen. Dit wordt zo veel mogelijk gekoppeld aan bestaande evaluaties (zoals bv. FSC). Op deze manier wordt het gebruik van een beheerplan als praktisch werkdocument gestimuleerd. Een planning werd opgemaakt voor de volgende 2 jaar. Na 6 maanden zal de voorgestelde methodiek geëvalueerd worden. De eerste evaluaties werden inmiddels uitgevoerd.

Certificering

In 2011 werd 1882 ha opgenomen in het groepscertificaat FSC-boscertificering. Hiermee komt de totale oppervlakte gecertificeerd bos in Vlaanderen op 17.070 ha (waarvan 1% privé-bos en 99% openbaar bos), als volgt verdeeld over de provincies:

- Oost-Vlaanderen:	949 ha
- West-Vlaanderen:	1.012 ha
- Vlaams-Brabant:	5.308 ha
- Antwerpen:	2.596 ha
- Limburg:	7.203 ha
	<hr/>
	17.070 ha

Uitvoeren van beheerwerken

Om een goede evaluatie te kunnen maken van de realisaties van doelstellingen werd een uniform systeem uitgewerkt om beheerwerken te plannen en op te volgen. Sinds 1/1/2011 worden de uitgevoerde werken in elke regio volgens dezelfde methodiek geregistreerd. Vanaf 1/3/2011 werd deze internettoepassing 'Plannen en Opvolgen Beheerwerken' (POBW) in gebruik genomen om deze registratie digitaal op te volgen. Inmiddels werken alle beheerregio's binnen het ANB met de nieuwe databank.

Boswijzer 2010

Het AGIV heeft in opdracht van het ANB een nieuwe methodiek ontwikkeld om op basis van digitale luchtfoto's de bosoppervlakte op Vlaams niveau op te volgen, de zogenaamde Boswijzer 2010. De nieuwe methodiek is objectief en eenvoudig herhaalbaar in de toekomst.

De Boswijzer 2010 geeft als resultaat 177.424 ha bos (bosindex = 13%). Dit resultaat moet gezien worden als een nulmeting. Het is de bedoeling om de oefening om de 2 tot 3 jaar te herhalen om op die manier de bosoppervlakte in Vlaanderen op te volgen.

1.2.B Het agentschap zet het instrument aankopen gericht en overlegd in.

→ Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:

OD 57: Vlaanderen maakt de realisatie van kwaliteitsvolle natuur mogelijk door een jaarlijkse uitbreiding van 3000 ha aan gebieden onder effectief natuurbeheer.

..... Het aankopen van gronden door het Vlaamse Gewest en de terreinbeherende verenigingen ten behoeve van natuur en bos, blijft een strategisch belangrijk instrument in het realiseren van die doelstelling. Hierbij wordt rekening gehouden met de verantwoordelijkheden, taken en mogelijkheden van andere actoren.

Het instrument aankopen wordt prioritair ingezet op:

1. Aankopen noodzakelijk voor het realiseren van de instandhoudingsdoelen voor leefgemeenschappen en soorten. Prioriteit wordt gegeven aan gebieden waar het realiseren van hoogwaardige ecologische doelen een grote beheertechnische expertise vergt en een structurele garantie op continuïteit van het beheer.
2. Het realiseren van toegankelijke, geïntegreerde natuur-, bos- en groengebieden in de stadsrand met een evenwichtige invulling van hoogwaardige sociaal-recreatieve, landschappelijke en ecologische functies. Het Agentschap voor Natuur en Bos werkt hiertoe samen met besturen, erkende terreinbeherende verenigingen en andere organisaties.

OD 59: Door een verdere uitwerking van de evaluatie van de instrumentenmix komen we tot een efficiëntere inzet van middelen in het natuur- en bosbeleid.

In de vorige legislatuur werd gestart met de evaluatie van de instrumenten die in het natuur- en bosbeleid ingezet worden. Deze evaluatie wordt verder afgewerkt en waar nodig worden de instrumenten bijgestuurd om tot een effectief, efficiënt en billijk pakket te komen.

In het kader van de werkzaamheden zal aandacht worden besteed aan de subsidiariteit, samenwerking met partners en overleg met doelgroepen. Een plan van aanpak moet onder meer bijdragen tot een efficiëntere en effectievere inzet van het juridisch instrumentarium en tot afstemming zoniet integratie van de verschillende procedures en instrumenten van toepassing voor natuur, bos en groen.

> Reguliere werking: processen

PAT3.1 Beheren van aankopen gronden ANB

PAT3.2 Beheren van vervreemdingen gronden

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LD0000_1LD30600_1211	11.614,13 €
LD0000_1LD31700_7112	1.182.458,00 €
LBC000_3LD01900_3442	7.680,60 €
LBC000_3LD02600_7100	17.253.977,08 €
LBC000_3LD02900_6141	2.000.000,00 €

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Oppervlakte gronden waarvoor vastlegging is genomen ifv toekomstige aankoop	ha	ANB: 948,9724 AN : 208,2849 LI : 292,8198 OV : 81,5103 VB : 178,2806 WV : 188,0768
Bedrag waarvoor vastlegging is genomen ifv toekomstige aankoop tov beschikbaar	%	ANB: 100 AN : 19,68 LI : 20,15 OV : 12,35 VB : 19,24 WV : 28,59
Bedrag waarvoor vastlegging is genomen ifv toekomstige aankoop	euro	ANB: 18.977.531,49 AN : 3.734.326,66 LI : 3.823.312,81 OV : 2.343.634,5 VB : 3.650.934,78 WV : 5.425.322,74
Oppervlakte verworven door ANB via RVV	ha	ANB: 94,0391 AN : 11,0783

		LI : 28,3731 OV : 12,6233 VB : 12,2661 WV : 29,6983
--	--	--

Visie

Om te komen tot een goede netwerkstructuur van natuur en bos is een onderbouwde en afgestemde visie op het aankoopbeleid noodzakelijk. Hieraan wordt gewerkt via verschillende pijlers:

- ontwikkelen van een toekomstvisie over de statuten van domeinen;
- aanpassen van de aankoopstrategie.

Voor beide aspecten werd een plan van aanpak uitgetekend.

De in de huidige wetgeving verankerde statuten voor de natuur- en bosterreinen van het Agentschap voor Natuur en Bos zijn de Vlaamse natuurreservaten, de domeinbossen en de aangewezen bosreservaten. Ook voor andere terreinbeheerders bestaan verschillende statuten. Deze verschillende statuten worden in het bosdecreet en het decreet op het natuurbehoud bepaald. Uit een analyse van de huidige situatie blijkt dat de huidige dubbele decretale basis zowel tekortkomingen als overlappende elementen bevat. Een toekomstvisie over de statuten van natuurterreinen werd uitgewerkt waarbij oplossingen gezocht worden voor de tekortkomingen. Eveneens worden binnen deze visie de sterktes van het huidige systeem benut binnen het kader van de algemene beleidsdoelstellingen van het ANB. Met andere partners en terreinbeheerders werden de voorstellen en concrete voorbeelden besproken.

Daarnaast werden in functie van een doeltreffend en transparant aankoopbeleid de aankoopperimeters van het ANB geactualiseerd aan de hand van eenvormige criteria en met het oog op de realisatie van de organisatiedoelstellingen.

De beide projecten zullen in 2012 verder afgewerkt worden, waarna eventuele noodzakelijke wijzigingen in wetgeving zullen voorbereid worden.

Aankopen gronden

Er werden in 2011 tot nu toe voor 694 ha aankoopakten ontvangen die verleden zijn in dat jaar. Daarnaast werd er 94 ha verworven via het instrument recht van voorkoop. Bovenstaande cijfers (effectieve aankoop) zijn een voorlopig resultaat aangezien er nog inkomende akten die betrekking hebben op het budget van 2011 kunnen worden verwacht tot midden maart 2012.

Gronden die door de VLM werden verworven via grondenbanken en nog niet werden overgedragen naar het ANB zijn niet in deze cijfers inbegrepen.

Bij de grotere aankopen in 2011 vermelden we onder andere de verwerving van bossen van het OCMW van Leuven in verschillende Vlaams-Brabantse gemeenten (144,8853 ha) en de verwerving van de eerste fase van het Muziekbos te Ronse (48,8793 ha). Ook in de duinen werden enkele mooie aankoopdossiers gefinaliseerd. Zo werd er in Koksijde 16,5843 ha gekocht in de Zeepanne en 19,7996 ha in de Oostvoorduin-West.

In gebieden met een versnipperde eigendomsstructuur zijn uitbreidingen vaak minder spectaculair. Toch wordt in veel van deze gebieden op die wijze de puzzel van percelen stilaan aaneensluitend.

Ook de Sigmagebieden waarbinnen momenteel onteigeningen lopen worden gekenmerkt door een zeer versnipperde eigendomsstructuur, wat resulteert in een groot aantal akten. De grondaankopen binnen Sigma kwamen in 2011 pas goed op gang.

Via de grondenbank kon ook een eerste belangrijke stap gezet worden voor de grondverwerving voor de uitbreiding van het Zwin (Willem-Leopoldpolder) in Knokke.

Zonder de vastleggingen voor grondenbanken en recht van voorkoop in rekening te brengen werd in 2011 voor 949 ha nieuwe aankoopvoorstellen vastgelegd. Er was meer aanbod dan dat er vastleggingskrediet was, waardoor de vastlegging van enkele projecten uitgesteld werd.

Tot de grotere dossiers waarvoor een vastlegging werd genomen en onderhandelingen konden aangevat worden behoren 80,9031 ha in de Brechtse Heide te Brecht, 71,9700 ha in de Sixtusbossen te Poperinge, 78,2906 ha in de Teut te Zonhoven, 16,7880 ha aan het Muziekbos te Ronse en 88,3324 ha in de Zuurbek te Glabbeek en Hoeleden.

Ook in de duinen werden voor enkele projecten vastleggingen gerealiseerd, zo ondermeer 15,9114 ha in de Astridpanne te Koksijde en 16,9737 ha in de Houtsaegerduinen in De Panne.

1.2.C Het agentschap faciliteert de bijdrage van de erkende terrein-beherende verenigingen en andere partners aan de uitbreiding van gebieden onder effectief natuurbeheer.

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:](#)

OD 57: Vlaanderen maakt de realisatie van kwaliteitsvolle natuur mogelijk door een jaarlijkse uitbreiding van 3000 ha aan gebieden onder effectief natuurbeheer.

De Vlaamse regering expliciteert haar ambitie om de gebieden onder effectief natuurbeheer uit te breiden tegen een ritme van 3000 ha/jaar (waarbij minstens 1/3de door de terreinbeherende verenigingen). Op het perimeteroverleg tussen Vlaamse overheid en terreinbeherende verenigingen komt men tot efficiënt beheerbare entiteiten.

Het aankopen van gronden door het Vlaamse Gewest en de terreinbeherende verenigingen ten behoeve van natuur en bos, blijft een strategisch belangrijk instrument in het realiseren van die doelstelling. Hierbij wordt rekening gehouden met de verantwoordelijkheden, taken en mogelijkheden van andere actoren.

OD 59: Door een verdere uitwerking van de evaluatie van de instrumentenmix komen we tot een efficiëntere inzet van middelen in het natuur- en bosbeleid.

In de vorige legislatuur werd gestart met de evaluatie van de instrumenten die in het natuur- en bosbeleid ingezet worden. Deze evaluatie wordt verder afgewerkt en waar nodig worden de instrumenten bijgestuurd om tot een effectief, efficiënt en billijk pakket te komen.

In het kader van de werkzaamheden zal aandacht worden besteed aan de subsidiariteit, samenwerking met partners en overleg met doelgroepen.

> **Reguliere werking: processen**

GGB3.3 Beheren van erkenning van terreinbeherende verenigingen en van de erkenning en subsidiëring van de natuurreservaten

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LBC000_3LD01100_3300	4.882.043,45 €
LBC000_3LD02100_5210	6.445.000,00 €
LBC000_3LD02200_5210	246.765,80 €

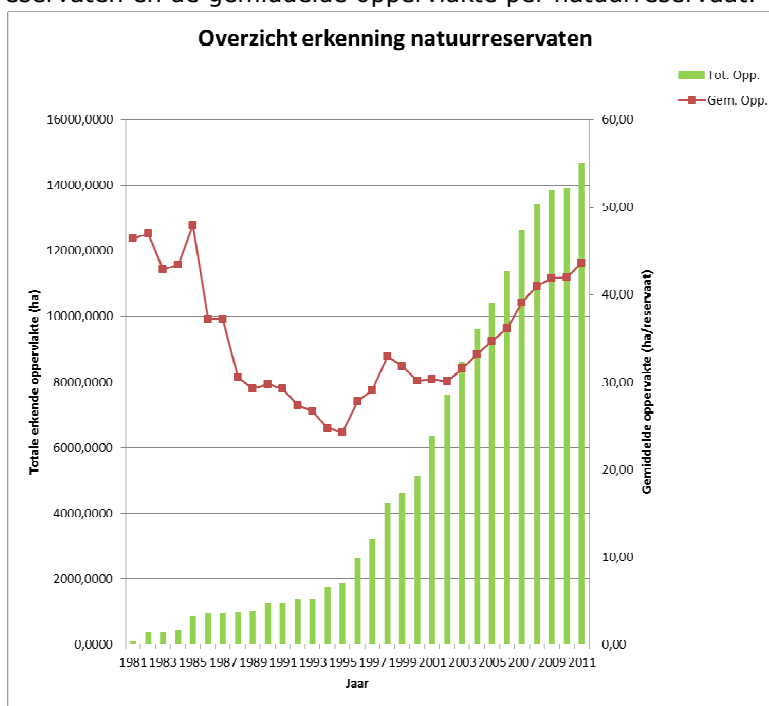
Resultaten

Indicator	Maat	Status
Totale oppervlakte erkend natuurreservaat	ha	ANB: 14.694,5008
Aantal voorgestelde dossiers oprichting of uitbreiding erkende natuurreservaten	aantal	ANB: 49
Toename van de oppervlakte erkend natuurreservaat	ha	ANB: 773,8559

In 2011 was de basisdoelstelling 400 ha bijkomende oppervlakte natuurreservaten te erkennen. Aangezien de doelstelling in 2010 ook 400 ha was maar er effectief slechts 61 ha werd erkend, werd door het kabinet beslist dat de ontbrekende doelstelling in 2011 zou ingehaald worden. Hierdoor werd het doel voor 2011 bijgesteld naar 739 ha (400 ha + 339 ha) ha bijkomende erkenningen. De benodigde kredieten werden via budgetterschikkingen voorzien.

In 2011 werden effectief 774 ha bijkomende natuurreservaten erkend. Uitschieter hierbij was de erkenning van het natuurreservaat 'Stappersven' in de Kalmthoutse Heide met een oppervlakte van 362 ha.

Hierdoor is er, eind 2011, in Vlaanderen een oppervlakte van 14.694 ha als natuurreservaat erkend. In de hierna volgende grafiek wordt de evolutie weergegeven van de totale oppervlakte erkende natuurreservaten en de gemiddelde oppervlakte per natuurreservaat.



1.3 Het agentschap bevordert de toestand van kritische soorten en soortengroepen met toename van de biodiversiteit in het stedelijk gebied en het buitengebied als doel.

1.3.A Het Agentschap wil voor de Europees te beschermen soorten de achteruitgang stoppen en het herstel bevorderen om tot een gunstige staat van instandhouding te komen.

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:](#)

OD 55: Vlaanderen zal, in uitvoering van de Europese regelgeving, de instandhoudingsdoelstellingen opmaken en tegen 2015 zal het grootste deel van de maatregelen die nodig zijn om de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren, effectief in uitvoering zijn.

.... gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen omvatten de doelstellingen en voorwaarden om te komen tot een gunstige staat van instandhouding voor alle Europees te beschermen habitats en soorten. Daarbij wordt prioriteit gegeven aan de habitatrichtlijngebieden.

Dit instandhoudingsbeleid moet leiden tot een toename van het aantal habitats en soorten van Europees belang die zich in een goede staat van instandhouding bevinden, van het aantal beschermde gebieden waarin de milieukwaliteit verbeterd is, en van het aantal gebieden / habitats met een betere onderlinge verbinding.

OD 58 Vertrekkend van een optimalisatie, vervollediging en uitvoering van de regelgeving betreffende soorten, jacht, wildschade en riviervisserij, wil Vlaanderen de toestand van kritische soorten en soortengroepen verbeteren, teneinde de biodiversiteit in stad en platteland te bevorderen.

.... Met de nadruk op de 108 soorten van internationaal belang, willen we met de opmaak en de uitvoering van soortbeschermingsplannen en -programma's en het nemen van soortenbeschermingsmaatregelen de achteruitgang van de Vlaamse biodiversiteit stoppen, de gunstige staat van instandhouding van levensvatbare populaties van soorten verzekeren en het herstel van (de populaties van) bedreigde soorten bevorderen.

> Reguliëre werking: processen

- FF1.1 Opmaken van soortspecifieke plannen / soortenbeschermingsprogramma's voor soorten van internationaal belang
- FF1.3 Coördineren en opvolgen van de uitvoering van soortenbeschermingsplannen
- FF4.2 Preventie- en controlebeheer van ziekten bij in het wild levende dieren

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LD0000_1LD31900_7340	47.560,00 €
LBC000_3LD00200_1211	20.000,00 €
LBC000_3LD00700_1211	20.000,00 €
LBC000_3LD02600_7100	20.000,00 €

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Aantal soortenbeschermingsplannen en -programma's in opmaak/herziening	aantal	ANB: 4 AN : 2 LI : 2 OV : 0 VB : 0 WV : 0
Aantal soortenbeschermingsplannen in uitvoering	aantal	ANB: 12 AN : 3 LI : 0 OV : 3 VB : 6 WV : 0

Soortbescherming

Op grond van de Europese richtlijnen en van internationale verdragen is Vlaanderen verplicht tot behoud en duurzaam gebruik van de biologische diversiteit en tot het behoud van wilde planten en dieren in hun natuurlijk leefmilieu. Zo dienen lidstaten maatregelen te nemen inzake behoud van de biodiversiteit, de gunstige staat van instandhouding te verzekeren van levensvatbare populaties van soorten, het herstel van bedreigde soorten te bevorderen, de wetgeving en/of andere regelgeving te ontwikkelen of te handhaven die nodig is voor de bescherming van bedreigde soorten en populaties.

Met de nadruk op de 108 soorten van internationaal belang, willen we met de opmaak en de uitvoering van **soortbeschermingsprogramma's** de achteruitgang van de Vlaamse biodiversiteit stoppen en de omvang van de populaties herstellen naar een levensvatbaar niveau. Op basis van een aantal criteria wordt een prioritering van deze soorten opgesteld om de opmaak van de beschermingsprogramma's gefaseerd aan te pakken.

In 2011 werd verder gewerkt aan de opmaak van soortbeschermingsplannen van de meest bedreigde dagvlindersoorten. Daarnaast werd verder gewerkt aan de uitvoering van een soortenherstelplan voor kopvoorn, serpeling, kwabaal, paling, beekforel en rivierdonderpad.

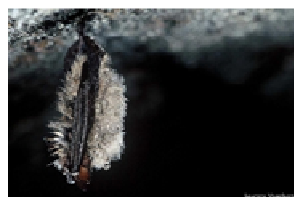
De haven van Antwerpen werkt in nauw overleg met het ANB aan de opmaak van een globaal soortbeschermingsprogramma voor de beschermde soorten die binnen haar gebied voorkomen. Daar dit een zeer ambitieus project is, zal de uitwerking ervan worden verdergezet in 2012. De soorten die in dit project vervat zitten, zijn onder meer de rugstreeppad en de groenknolorchis.

Voor bestaande soortbeschermingsplannen of -programma's werd in 2011 de uitvoering van de beschermingsmaatregelen of acties verdergezet of gestart voor volgende soorten: Europese hamster, bruine vuurvlied, knoflookpad, das, vuursalamander en adder.

Om de 5 jaar doet het ANB een **evaluatie van het soortenbesluit**. Op basis van dit rapport kan de minister dan beslissen om wijzigingen in het soortenbesluit door te voeren. Via deze weg kunnen bijvoorbeeld soorten die het goed doen en eigenlijk geen extra bescherming behoeven van de lijst worden gehaald, anderzijds kunnen soorten die extra bescherming nodig hebben maar nog niet op de lijst voorkomen worden opgenomen. In het rapport kunnen ook onduidelijkheden naar doelgroepen (bijlage 3) worden opgenomen met een verbetervoorstel, zodat ze kunnen worden aangepast in het besluit door de minister. De voorgestelde aanpassingen werden door de Administrateur-Generaal gepresenteerd aan de Commissie Leefmilieu.

Op 16 maart keurde minister Schauvliege de **Rode Lijsten** goed voor de inheemse dagvlinders, de inheemse hogere planten, de inheemse libellen, de inheemse loopkevers, de inheemse sprinkhanen en krekels en de inheemse vogelsoorten. Andere Rode Lijsten zijn in voorbereiding om in 2012 voor goedkeuring voorgelegd te worden.

Het **LIFE-project Bataction** werd verdergezet en nadert stilaan de eindfase. BatAction is een LIFEproject dat de leefomstandigheden voor bedreigde vleermuizen als Bechsteins vleermuis, de ingekorven vleermuis en de meervleermuis wil verbeteren. Het ging van start in 2006 en loopt dit jaar ten einde. Hoewel het project zich uitstrekt over gans Vlaanderen, zijn enkele specifieke locaties prioritair als zomer- of winterverblijf of jachtgebied en voor de bescherming van de soorten op internationaal niveau. Hieronder vindt u een stand van zaken per locatie:



Plaats	Status
Fort van Steendorp	Stabiliteitswerken afgewerkt
Reduit	Stabiliteitswerken afgewerkt
Mergelgroeves in Riemst	Aankoop 36 percelen met een totale oppervlakte van 5ha68a01 Akkoord tot verkoop 8 percelen met een totale opp van 2ha76ca02a Doelstelling is in totaal 13ha aan te kopen
Fort van Duffel	Start inrichtingsmaatregelen op basis van passende beoordeling Start uitvoering beheerwerken op basis van bosbeheerplan
fort Kessel	Voltooiing inrichting van het educatief lokaal Sterke stijging aantal ingekorven vleermuizen dankzij de ruimtelijke indeling van het fort
Het fort van Walem	Grootscheepse opruimingsacties

1.3.B Het agentschap faciliteert en stimuleert partners om voor de kritische soorten van regionaal belang de achteruitgang te stoppen en het herstel te bevorderen om tot een gunstige staat van instandhouding te komen.

→ Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:

OD 58 Vertrekkend van een optimalisatie, vervollediging en uitvoering van de regelgeving betreffende soorten, jacht, wildschade en riviervisserij, wil Vlaanderen de toestand van kritische soorten en soortengroepen verbeteren, teneinde de biodiversiteit in stad en platteland te bevorderen.

Met het nieuwe soortenbesluit beschikt Vlaanderen over een volwaardig kader en een passend instrumentarium om een beleid te voeren dat gericht is op het duurzaam gebruik van de biologische diversiteit en het behoud van wilde planten en dieren in hun natuurlijk leefmilieu.

Door overleg en samenwerking, al dan niet onder vorm van een beheerregeling, kan de impact van bedreigde of beschermde soorten vermeden of gemilderd worden. Met de nadruk op de 108 soorten van internationaal belang, willen we met de opmaak en de uitvoering van soortbeschermingsplannen en -programma's en het nemen van soortenbeschermingsmaatregelen de achteruitgang van de Vlaamse biodiversiteit stoppen, de gunstige staat van instandhouding van levensvatbare populaties van soorten verzekeren en het herstel van (de populaties van) bedreigde soorten bevorderen.

> Reguliëre werking: processen

- FF1.2 Ondersteunen en opvolgen van de opmaak van soortspecifieke plannen / soortenbeschermingsprogramma's voor kritische soorten van regionaal belang
- FF1.4 Coördineren en opvolgen van de uitvoering van projecten inzake soortenbescherming, andere dan soortenbeschermingsplannen
- FF2.2 Beheren van erkenningen en subsidies

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LD0000_1LD30800_3300	32.000,00 €
LD0000_1LD30900_3300	46.000,00 €
LD0000_1LD31000_3300	170.500,06 €
LD0000_1LD31500_6331	15.000,00 €
LBC000_3LD01100_3300	348.000,01 €
LBC000_3LD01300_3300	251.758,38 €

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Aantal projecten inzake soortenbescherming in uitvoering	aantal	ANB: 19 AN : 12 LI : 0 OV : 0 VB : 7 WV : 0
Aantal subsidiedossiers vogelopvangcentra	aantal	ANB: 10
Aantal erkende WBE's	aantal	ANB: 180
Aantal dossiers voor erkenning WBE	aantal	ANB: 0

Naast de projecten beschreven in 1.3 A werden nog lokale beschermings- of beheeracties ondernomen voor de lentevuurspin, das, gladde slang, jeneverbes, diverse amfibie- en vleermuissoorten en akkervogels. Er werd inventarisatie, monitoring en studie verricht rond grote modderkruiper, rivierdonderpad, vleermuizen, Bechsteins vleermuis en snoek.

Het samenwerkingsproject met het regionaal landschap IJzer en Polder rond het project "De 3-mussen" werd in uitvoering gebracht en zal worden verder gezet in 2012. Dit project is gesitueerd in de Handzamevallei (SBZ-V) en is een samenwerkingsverband tussen landbouwers, gemeente, regionaal landschap, de provincie en het ANB. Het doel van het project is in het landschappelijk waardevolle landschap van de Handzamevallei een win-winsituatie te creëren voor landbouw en natuur. Met een beperkt budget wordt er ingezet op de realisatie van de volgende ecologische doelstellingen:

- Herstel watervoerend kleinschalig waterlopennetwerk door ruiming bestaande private grachten.
- Behoud trappelzones als bijzonder waardevol element.
- Maximaal herstel van laantjes en microreliëf in het perceel (in consensus met eigenaar).

Voor de landbouw leidt dit tot de volgende winst:

- Betere waterafvoer van het gebied in periodes met veel neerslag.
- Betere wateraanvoer in periodes van droogte (drenking vee).
- Betere bereikbaarheid van het drinkwater voor het vee (ruimen weddingen en poelen)
- Betere afwatering binnen het perceel door ruiming van de laantjes.
- Herplaatsing van de (vaak verloederde) weideafsluiting (enkel palen).

In 2011 werden op deze manier 11 weidepercelen onder handen genomen waarbij 6,5 kilometer dichtgeslibde grachten en 32 verlandde poelen opnieuw werden uitgegraven. Het volledige gebied telt 750 ha waardoor het project ook in 2012 zeker nog een vervolg zal kennen.

Er werd aan 10 Opvangcentra voor vogels en wilde dieren (VOC's) subsidie verleend.

Afwijkingen of soortenbescherming

Met het nieuwe soortenbesluit beschikt Vlaanderen over een volwaardig kader en een passend instrumentarium om een beleid te voeren dat gericht is op het duurzaam gebruik van de biologische diversiteit en het behoud van soorten. Met het in voege treden van dit besluit worden sinds 1 september afwijkingen niet meer toegekend in functie van de verbodsbepalingen van het KB '76, KB '80 en KB '81, maar wel in kader van de verbodsbepalingen van het nieuwe soortenbesluit en conform de bijhorende afwijkingsregelingen. In totaal werden 147 aanvragen voor afwijking op soortenbescherming ingediend. Dit is ongeveer 20% meer dan in 2010. De belangrijkste reden voor de aanvragen zijn: onderzoek en educatie (o. a. het opzetten van dieren) voor 68 van de 147 aanvragen, en bescherming van wilde fauna voor 15 van de aanvragen.

Er werd een digitaal systeem ontwikkeld zodat de goedgekeurde aanvragen voor afwijking op bescherming van soorten onder de Habitat- en de Vogelrichtlijn rechtstreeks ook ingevoegd worden in de afwijkingendatabank van de EU en tevens de vergunningsopmaak zelf deels automatisch gegenereerd wordt.

Riviervisserij

Visbestanden worden ten behoeve van de visserij ondersteund door het uitvoeren van visbepotingen op openbare wateren. Jaarlijks worden herbepotingsplannen opgemaakt waarin alle visuitzettingen inclusief een onderbouwing worden weergegeven.

De drie viskwekerijen van het Vlaamse Gewest worden ingezet voor de productie van zeldzame soorten in functie van de uitvoering van de sootherstelprogramma's voor vissoorten. Deze soorten zijn niet verkrijgbaar in de handel. De overige vissoorten worden aangekocht bij private viskwekerijen.

Conform de goedgekeurde herbepotingsplannen van de Provinciale Visserijcommissies werden in elke Provinciale Dienst van het ANB de vissen uitgezet op openbaar water.

Voor de kwekerijen van Lozen, Rijkevorsel en Linkebeek werd een jaarplanning 2011 opgemaakt met de te kweken vissoorten, hoeveelheden en vijverbezetting. Er werd tevens een evaluatie uitgevoerd van de kweekresultaten van het afgelopen jaar (2010). In de viskwekerijen Lozen en Rijkevorsel (beheerd door het ANB) werd in 2011 snoek, serpeling, kwabaal, kopvoorn, kroeskarper en rivierdonderpad geproduceerd (opkweek van broed tot éénzomerige vissen). Het broed is afkomstig van de kwekerij te Linkebeek (beheerd door het INBO). Al deze vissen werden uitgezet in functie van de lopende sootherstelprogramma's voor deze soorten.

In functie van het herstel van diverse vissoorten werden in 2011 samenwerkingsovereenkomsten afgesloten met waterbeheerders inzake het oplossen van vismigratieknelpunten.

Beheren van erkenningen en subsidies WBE - wildbeheerplannen

Een wildbeheereenheid (WBE) is een vrijwillig samenwerkingsverband tussen individuele jachtrechthouders binnen een ruimtelijk begrensd gebied. Het werkgebied van een WBE bestaat uit meerdere jachtvelden met een totale oppervlakte van minstens 1000 hectaren. Binnen dat gebied wordt een planmatig wildbeheer gevoerd, dat gericht is op het in stand houden of ontwikkelen van een goede evenwichtige wildstand. Daarbij dient men rekening te houden met de belangen van zowel jacht, landbouw als natuurbescherming.

Wildbeheereenheden kunnen erkend worden volgens het BVR van 1 december 1998. De erkenningsdossiers worden op de Provinciale Diensten geadviseerd, dit laat toe om zeer kort op de bal te spelen wat een efficiëntie en doeltreffende afhandeling mogelijk maakt. Erkende wildbeheereenheden kunnen volgens ditzelfde besluit aanspraak maken op een jaarlijkse subsidie. De subsidie bestaat uit een basis- en oppervlaktesubsidie en een projectsubsidie. Alle erkende wildbeheereenheden worden er tijdig aan herinnerd om hun subsidie aan te vragen en ook in de loop van het jaar worden de wildbeheereenheden op de hoogte gehouden van de stand van zaken van hun dossier. Het Agentschap voorziet de wildbeheereenheden van de nodige modelformulieren zodat een uniforme afhandeling kan verzekerd worden.

In 2011 werden 177 aanvragen voor basis- en oppervlaktesubsidie ingediend door erkende wildbeheereenheden. 46 erkende wildbeheereenheden werden weerhouden voor het ontvangen van een projectsubsidie.

1.3.C Het agentschap wil, via overleg en samenwerking, de ongewenste impact van bedreigde of beschermde soorten vermijden of milderer en wil een beleid voeren op vlak van invasieve soorten, gericht op bewustmaking en preventie en bestrijding waar nodig.

→ Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:

OD 58 Vertrekkend van een optimalisatie, vervollediging en uitvoering van de regelgeving betreffende soorten, jacht, wildschade en riviervisserij, wil Vlaanderen de toestand van kritische soorten en soortengroepen verbeteren, teneinde de biodiversiteit in stad en platteland te bevorderen.

.... Bestrijding van invasieve exoten vormt een belangrijk aspect van het hedendaagse soortenbeleid. Een beleidsvisie met bijhorend plan van aanpak (o.a. gericht op bewustmaking en preventie) zal er op gericht zijn de potentieel hoog oplopende kosten van biologische invasies te beperken. Onderzoek naar potentieel schadebeheer en het voorkomen van mogelijke schade (bv. aan de land- en bosbouw) worden verder uitgebouwd.

OD 60 Vlaanderen zet maximaal in op samenwerking en integratie tussen beleidsvelden en sectoren met het oog op het behoud, het herstel en de versterking van de biodiversiteit.

.... Ik zal in overleg met de landbouwsector en andere betrokken actoren de nodige stappen ondernemen met betrekking tot de aanpak van de problematiek van ziekten bij in het wild levende dieren en voor landbouw schadelijke organismen die ook in vrije natuur voorkomen. Dit behelst in de eerste plaats het implementeren van de Europese regelgeving in een wettelijke basis op Vlaams niveau. Daarnaast zal ook een operationeel kader worden uitgewerkt met het oog op het uitvoeren van de nodige maatregelen in de praktijk.....

> **Reguliere werking: processen**

- FF3.1 Behandelen van schadedossiers (beschermde soorten en jachtwild)
- FF3.2 Beheren van meldingen voor bestrijding door derden
- FF3.3 Opmaken, ondersteunen en opvolgen van beheerregelingen en projecten inzake overlast
- FF3.4 Coördineren en opvolgen van de uitvoering van beheerregelingen en projecten inzake overlast
- FF4.1 Bewaking van ziekten bij in het wild levende dieren (surveillance)
- FF4.3 Crisisbeheer van ziekten bij in het wild levende dieren

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LBC000_3LD01800_3441	191.513,80 €

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Aantal schadedossiers door beschermde soorten	aantal	ANB: 27 AN : 1 LI : 13 OV : 3 VB : 5 WV : 5
Aantal dossiers inzake schade door jachtwild	aantal	ANB: 71 AN : 2 LI : 4 OV : 28 VB : 7 WV : 30
Aantal dossiers inzake meldingen voor bestrijding door derden	aantal	ANB: 1639 AN : 525 LI : 373 OV : 190 VB : 176 WV : 375
Aantal ziekten bij in het wild levende dieren die gemonitord worden	aantal	ANB: 4
Aantal ziekten bij in het wild levende dieren die gemonitord worden	aantal	ANB: 4

Wildschade

Sinds 1 september 2009 is het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de vergoeding van wildschade veroorzaakt door niet-bejaagbaar wild en vergoeding van schade door beschermde soorten van kracht. Dit besluit regelt de administratieve procedure voor de vergoedingen van belangrijke schade die werd veroorzaakt door niet bejaagbaar wild (uitvoering van artikel 25 van het jachtdecreet) of door een beschermende soort (uitvoering artikel 52 van het Natuurdecreet). Het geïntegreerd verslag 2010-2011 werd opgemaakt. Voor de knelpunten die uit de evaluatie van het eerste werkingsjaar (2009-2010) en het tweede werkingsjaar (2010-2011) bleken werden een ontwerp-wijzigingsbesluit opgemaakt samen met een ontwerpnota aan de Vlaamse Regering. De administratieve aanvraagdossiers en beroepsdossiers werden verder behandeld volgens de goedgekeurde instructies. De schadedatabank werd op punt gesteld en gekoppeld met ArcGIS en de nodige analyses van de ganzendossiers werden uitgevoerd.

Beheerregelingen en projecten inzake overlast

Voor soorten die overlast veroorzaken kan een beheerregeling worden opgemaakt. Deze beheerregeling komt tot stand in overleg met de betrokken actoren en leidt tot een maatregelenpakket gericht op het voorkomen of herstellen van hinder, risico of schade, veroorzaakt door bepaalde soorten dieren of planten.

Beleidsvisie everzwijnen

Een traject werd uitgestippeld voor de zonerings van go- en no-go-zones waarin alle maatschappelijke actoren worden betrokken (Boerenbond, Algemeen Boerensyndicaat, HVV, Natuurpunt, Vogelbescherming Vlaanderen, VOKA, VVSP, VVSG). Het volledige traject zal ongeveer een jaar in beslag nemen en heeft als einddoel te landen in vorm van een politieke besluitvorming over de afbakening, voorzien in november 2012.

In afwachting van een politieke bekrachtiging van de zonerings, wordt een proefproject 'everzwijnbeheer' opgestart in de provincie Limburg. Dit is een casusgericht proefondervindelijk project naar beheer van everzwijn in een potentiële gedoogzone (go-zone). Hierbij worden lokale partners betrokken m.n., jachtrechthouders (jachtsector, natuursector, regiobeheerders ANB, militaire overheid, lokale besturen) faunabeheerders en partners bij de landbouw- en verkeerschadeproblematiek. Het doel is het beheren van de everzwijnpopulatie op een maatschappelijk aanvaardbaar niveau en het beheersen van de schaderisico's.

Overlast meeuwen

Voor de grote meeuwen aan de kust wordt een beheerregeling opgemaakt met toepassen van artikel 28 van het Soortenbesluit. Er werd gestart met het verzamelen van objectieve gegevens over de kleine mantelmeeuw en de zilvermeeuw. De wetenschappelijke gegevens werden aangeleverd door het INBO. De kustgemeenten maakten een overzicht van de meldingen van broedgevallen op daken en het ANB zorgde voor een toelichting over het wettelijk kader. Er werd een akkoord bereikt over de probleemdefinitie en de doelstelling van de beheerregeling en er werd een maatregelenmatrix opgemaakt. Er werd in de stuurgroep een akkoord bereikt over alle maatregelen die opgenomen zijn in de matrix. Het ontwerp van de uitgeschreven beheerregeling werd besproken op de stuurgroep van 26 september 2011. En er werd ook een consensusvoorstel uitgewerkt voor de nieuwe broedlocatie. De haalbaarheid en uitwerking van de maatregelen wordt nog verder onderzocht.

Overlast aalscholver

Inzake de problematiek van de aalscholwers werd binnen het ANB een stuurgroep opgericht met de diverse betrokkenen. Op de stuurgroep werd een consensus bereikt over de probleemstelling en de doelstelling van de beheerregeling. Eveneens werd er een matrix opgemaakt van mogelijke maatregelen, onderverdeeld in preventieve, verstorende en destructieve maatregelen voor openbaar water, private viswateren en de viskwekerij. De maatregelenmatrix werd goedgekeurd door de stuurgroep op voorwaarde dat de voorgestelde maatregelen praktisch haalbaar blijken. Het ANB werkt de volgende in de stuurgroep goedgekeurde maatregelen momenteel verder in detail uit en toetst deze op hun praktische haalbaarheid in samenwerking met het INBO:

Preventieve maatregelen

- Uitzetten van pootvis op gekanaliseerde structuren waarop gevisd wordt
- Stimuleren van inrichtingswerken op gekanaliseerde structuren
- Uitbreiden gelijklopende hengelvangstregistraties naar alle hengelclubs
- Natuurlijke inrichting van het watersysteem
- Houden van een vispopulatie die de duurzame draagkracht van het water niet overschrijdt
- Creëren van kunstmatige schuilplaatsen voor vissen in de vorm van onderwaterkooien
- Opmaak van een code van goede praktijk voor het nemen van preventieve maatregelen
- Opstellen van fysieke barrières (bijvoorbeeld nylondraden)

Verstorende maatregelen

- Verstoring door betreding
- Opzetten van een proefproject rond het gebruik van groene lasers

Destructieve maatregelen

Schudden van eieren om de populatie op haar huidige niveau te behouden.

Begin 2012 wordt een eerste proefproject opgestart rond de effectiviteit van preventieve maatregelen tegen aalscholverschade. Hierbij wordt de effectiviteit van groene handlasers getest. Nadien volgt een proefproject rond het plaatsen van onderwaterkooien. De haalbaarheid en effectiviteit van het schudden van eieren wordt onderzocht.

Bever

De bestaande visie werd aangepast. In plaats van te werken met go- en no-go-zones, zal deze vernieuwde visie rekening houden met economische en ecologische factoren. Deze nieuwe visie werd voorgelegd op de A6-jacht, A6-soorten en de B10. De opmaak van een GIS-tool om de visie concreet uit te werken werd aanbesteed in 2011.

Invasieve soorten

Bestrijding en controle van verspreiding van invasieve soorten vormt een belangrijk aspect van het soortenbeleid. Conform het Soortenbesluit geldt een verbod op de introductie van uitheemse soorten in het wild behalve in de context van professionele landbouw, horticultuur en park- en groenbeheer en visserij of wanneer uit risicoanalyse blijkt dat de gevaren van introductie voor de biodiversiteit minimaal zijn. Het Soortenbesluit voorziet verder in de mogelijkheid van de opmaak van een actieplan (beheerregeling) om de negatieve impact van invasieve exoten te milderen of weg te nemen.

Het beleid zet in de eerste plaats in op preventie en bewustmaking (voorkomen is goedkoper dan genezen), in de tweede plaats op snel opsporen en ingrijpen en ten derde op beheersen en terugdringen van populaties en herstel van de inheemse biodiversiteit.

Beheerregeling invasieve waterplanten

Op vraag van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer, onderdeel van de Commissie Integraal Waterbeleid (CIW), werkte het ANB, een ontwerpbesluit 'beheerregeling invasieve waterplanten' uit. In de beheerregeling is aandacht gegeven aan vier essentiële onderdelen: (1) preventie: sensibilisering van burgers, gedragscode met de sector en verbod op de verkoop van problematische plantensoorten, (2) snelle detectie die leidt tot verwijdering van nieuwe haarden, (3) permanente bestrijding op gekende groeiplaatsen, en (4) evaluatie van acties, opvolging, controle en rapportering. Deze ontwerpbeheerregeling wordt momenteel verder aangepast op basis van advies van Minaraad en Raad van State.

Gedragscode invasieve planten

Sinds 2010 loopt het Life+ project AlterIAS (IAS staat voor Invasive Alien Species). Voor meer info zie www.alterias.be. Het project wil iedereen in de schakel, nl. professionele groenverzorger, tuinbouwonderwijs en het grote publiek sensibiliseren over de risico's verbonden aan invasieve planten. Het project is gebaseerd op het preventieprincipe: het voorkomen van de aanplant van invasieve planten is ecologisch en economisch voordeliger dan het beheersen of bestrijden van deze planten in de vrije natuur.

Een hoofddoel van dit project is het opstellen van gedragscode voor invasieve planten. Dit is een zelfregulerend, vrijwillig systeem, waarbij groentelers en groengebruikers zich engageren om bepaalde problematische plantensoorten niet te gebruiken en mee te werken aan bewustmaking van de sector en de burger. Eén van de belangrijkste richtlijnen uit de Gedragscode handelt over het stopzetten van de verkoop en aanplant van 28 invasieve plantensoorten.

Actieplan rosse stekelstaart

Om de zeldzame in Europa inheemse witkopen te beschermen, moet een andere eend, de Noord-Amerikaanse rosse stekelstaart, bestreden worden in Europa. Een internationaal actieplan (Recommendation No. 149 (2010) of the Bern Standing Committee) werd opgemaakt met als doel de rosse stekelstaart uit te roeien in het wild in Europa tegen 2015. Het ANB nam het initiatief om samen met natuur-, jacht-, en avicultuursector en andere Belgische overheden tot actie te komen.

Specifiek voor Vlaanderen wordt een aanpak met twee termijnen voorgesteld: (1) opstellen van een beheerregeling in uitvoering van het Soortenbesluit met maatregelen voor in het wild en in gevangenschap voorkomende rosse stekelstaart in Vlaanderen; (2) parallel en om sneller actie te ondernemen een pilootproject waarbij januari 2012 wordt gestart met structureel bestrijden van de soort in Vlaanderen.

Waarschuwingssysteem invasieve exoten: het organiseren en uitvoeren van een pilootproject in het kader van de ontwikkeling van een vroeg detectiesysteem (early warning) voor invasieve uitheemse soorten in Vlaanderen.

Het opzetten van dit pilootproject beoogt meerdere spin-offs:

- op korte termijn de beschikking hebben over een meldpunt voor een selectie van invasieve uitheemse soorten;
- via de implementatie van een pilootproject een grotere aandacht ressorteren voor invasieve exoten in inventarisatiewerk;
- mobilisatie van vrijwilligers voor het opvolgen van invasieve soorten;
- het aanleveren van informatie ten behoeve van betere vorming van veldwerkers en sensibilisering van burgers;
- wetenschappelijke evaluatie door het INBO van de mogelijkheden en beperkingen van het pilootproject, deze kennis zal worden aangewend voor de uitbouw van een meer omvang waarschuwingssysteem in Vlaanderen/België;
- een aandachtspunt hierbij is samenwerking met federaal en Waalse en Brussels Hoofdstedelijke Gewest.

Wildziekten

In de huidige personeelsbezetting en met de huidige beschikbare middelen beperkt de inzet van het ANB zich tot:

- Minimale monitoring en interventies mbt de verplichtingen inzake de bewaking van ziekten bij in het wild levende dieren.
- Voorbereiding van het wetgevend kader van de preventie, bewaking en bestrijding van ziekten bij in het wild levende dieren.

De procedure voor bekrachtiging van het ontwerp van een decretale basis voor de problematiek van ziekten bij in het wild levende dieren werd verdergezet in 2011. Dit ontwerp van decreet heeft tot doel dat het Vlaamse Gewest over een rechtsgrond beschikt op basis waarvan de betreffende Europese verplichtingen uitgevoerd kunnen worden door middel van gerichte uitvoeringsbesluiten.

Om tegemoet te komen aan enkele belangrijke Europese verplichtingen organiseerde het ANB in 2011 volgende surveillances: Brucellose, de ziekte van Aujeszky en klassieke varkenspest bij in het wild levende everzwijnen; Trichinella bij de vos. Daarnaast werd in 2011 de samenwerking met de federale overheid verdergezet in het kader van een passieve monitoring voor aviaire influenza bij in het wild levende vogels.

1.4 Het agentschap zet bij de realisatie van de ambities van de Vlaamse Overheid op vlak van biodiversiteit maximaal in op samenwerking met partners en interne integratie in het beleid van andere entiteiten

1.4.A Het agentschap zet een passend instrumentarium in en wil zo van biodiversiteit een zaak van elke inwoner van Vlaanderen maken.

➔ Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014: SD 54, OD 66, SD 136, OD 139, OD 140 en OD 141.

SD 54: Inzake biodiversiteit kan Vlaanderen in 2020 de vergelijking met de Europese economische topregio's aan. We werken ambitieus aan het behoud, het herstel en de versterking van de biologische diversiteit. Via een gericht beleid moeten alle Vlamingen in hun directe omgeving beschikken over een basisnatuurkwaliteit.

OD 66: We realiseren multifunctionele stads(rand)bossen en herbestemmen de zonevreemde bossen waar nuttig en mogelijk

.... Het boscompensatiefonds wordt geactiveerd, waarbij lokale besturen, terreinbeherende verenigingen en privépersonen de mogelijkheid krijgen ook uit deze middelen te putten, om boscompensatie op het terrein te gaan realiseren.

Tenslotte moet voor zonevreemde bebossing een visienota en een concreet plan van aanpak worden uitgewerkt met de volgende elementen: het in kaart brengen van de bebossing, het bepalen van het instrumentarium (o.a. herbestemming), het bepalen van de prioriteiten, het ondernemen van acties via concrete projecten. De focus ligt op de meest waardevolle zonevreemde bossen.

SD 136: De Vlaamse overheid ondersteunt de lokale besturen in het voeren van een lokaal milieubeleid

OD 139: De Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 met de lokale overheden wordt in overleg met alle betrokkenen bijgestuurd.

Met de Samenwerkingsovereenkomst ondersteunt de Vlaamse overheid de lokale besturen in het voeren van een lokaal milieubeleid. Dit instrument verzekert een samenhangend beleid op heel wat milieuaspecten in Vlaanderen.

De huidige overeenkomst (2008 – 2013) kan in overleg met alle betrokkenen gaandeweg worden bijgestuurd. Het beperken van de administratieve last blijft een belangrijk aandachtspunt. Ook de verdere afstemming met andere beleidsinitiatieven (bv. groenarbeiders) is hierbij cruciaal.

> Specifieke werking: projecten

Project Proj10.5 Life+ 3Water

Projectsponsor: Bert Vanholen

Projectleider: Jasper Goffin

Situering

Het Natura2000-netwerk omvat hoofdzakelijk gronden die privaateigendom zijn. Om de Natura2000-doelen te bereiken is bijgevolg een goede samenwerking met de private landeigenaars belangrijk. Ten gevolge van een gebrek aan communicatie over, een goed begrip van en ondersteunende en compenserende maatregelen voor Natura2000 is er momenteel weinig motivatie bij deze landeigenaars om acties te ondernemen in functie van Natura2000-doelen. Dit gebrek aan een coherent en geïntegreerd beheer door de landeigenaars is nadelig voor soorten en habitats van het Natura2000-netwerk.

Korte omschrijving

ELO (European Landowners Organisation) neemt het initiatief, mits financiële ondersteuning uit het Life+ -fonds, om in het Vijvergebied Midden-Limburg een project te starten voor plaatselijk herstel en ontwikkeling van habitats en soorten en voor de uitwerking van een duurzaam natuurbeheer door private landeigenaars. De doelstellingen van het project zijn:

1. Herstel en ontwikkeling van bedreigde natuurdoelen in de Natura2000-gebieden in nauwe samenwerking met de private landeigenaars;
2. Garantie van behoud en ontwikkeling van de natuurdoelen op lange termijn door het creëren van een duurzame synergie tussen natuurbeheer en de landelijke socio-economische activiteiten in deze gebieden en door de uitwerking van een geïntegreerd beheerplan dat wordt ondersteund en uitgevoerd door alle lokale actoren;
3. Dit project als voorbeeldproject te kunnen aanreiken aan andere private landeigenaars in andere Natura2000-gebieden in Europa.
4. Het Agentschap voor Natuur en Bos ontvangt een LIFE cofinanciering voor deze geplande investeringen en studies

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LD0000_1LD30700_1211	121.412,83 €
LD0000_1LD31900_7340	481.423,91 €

Resultaten

Een eerste fase van de inrichtingswerken zou volgens het ingediende projectvoorstel reeds van start gaan in het najaar van 2011. In realiteit zullen de inrichtingswerken pas in het voorjaar van

2012 aanvatten. Het zwaartepunt van de inrichtingswerken ligt in najaar 2012/winter 2013. De contracten met de private eigenaars worden pas afgesloten indien er zekerheid bestaat over de vergunningen en het aftoetsen gebeurt met de EC, in het voorjaar 2012. Ook de ecohydrologische studie zal in het voorjaar van 2012 afgerond worden. De overige mijlpalen zijn bereikt: het plan van aanpak voor het Geïntegreerd Management Plan is uitgewerkt, de referentiewaarden voor de status van de habitats en soorten zijn in kaart gebracht, en het communicatieplan is opgesteld.

> Reguliëre werking: processen

- AVES1.1 Adviseren van ruimtelijke planningsprocessen
- AVES1.2 Adviseren van R.O. vergunningsaanvragen incl. beroepsdossiers en boscompensatie
- AVES1.3 Adviseren in het kader van de milieueffectrapportage
- AVES1.4 Adviseren in materies in de wetgeving voorzien (niet vermeld in andere processen in deze lijst)
- AVES1.5 Adviseren van milieuvergunningen incl. beroepsdossiers
- AVES1.6 Adviseren van beheerplannen geïnitieerd door andere beleidsdomeinen
- AVES1.7 Adviseren in wetgeving voorzien inzake natuurvergunningen, inclusief beroepen
- AVES1.9 Adviseren inzake boscertificering en het gebruik van duurzaam geproduceerd hout
- AVES1.10 Adviseren inzake ligging van percelen in VEN of bos
- AVES2.1 Behandelen van aanvragen tot ontheffing op verbod tot ontbossen
- AVES2.2 Beheren van compensaties in het kader van ontbossingen op administratief en financieel vlak
- AVES2.3 Goedkeuren en opvolgen van bermbeheerplannen
- AVES2.4 Behandelen van aanvragen tot afwijkingen bermbesluit
- AVES2.5 Goedkeuren en opvolgen van beheerplannen van andere dan domeinbossen
- AVES2.6 Afleveren, goedkeuren en opvolgen van diverse machtigingen mbt bos andere dan domeinbossen
- AVES2.7 Beheren van machtigingen ivm acuut gevaarlijke bomen
- AVES2.8 Beheren van passende beoordelingen
- AVES2.9 Beheren van ontheffingen van de maatregelen van toepassing in het VEN
- GGB3.5 Beheren van de erkenning en subsidiëring van de bosreservaten (private bossen)

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LD0000_1LD30300_1211	18.892,33 €

LD0000_1LD31300_5320	8.224,37 €
LD0000_1LD31500_6331	34.207,81 €

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Aantal adviezen inzake ruimtelijke planningsprocessen (BPA's, RUP's en planologische attestaten)	aantal	AN : 52 LI : 108 OV : 49 VB : 58 WV : 47
Aantal adviezen inzake dossiers ruimtelijke ordening (incl. beroepsdossiers)	aantal	AN : 1950 LI : 1980 OV : 1600 VB : 884 WV : 1160
Aantal adviezen inzake milieueffectenrapportage	aantal	ANB: 380 AN : 97 LI : 72 OV : 83 VB : 75 WV : 53
Aantal adviezen inzake milieuvergunningen	aantal	ANB: 649 AN : 306 CD : 21 LI : 170 OV : 73 VB : 18 WV : 61
Aantal adviezen van beheerplannen geïntieerd door andere beleidsdomeinen	aantal	ANB: 23 AN : 6 LI : 12 OV : 3 VB : 0 WV : 2
Aantal adviezen inzake natuurvergunningen	aantal	ANB: 252 AN : 59 LI : 29 OV : 112 VB : 32 WV : 20
Oppervlakte gecertificeerd bos	ha	ANB: 17070
Aantal adviezen inzake ligging van percelen in VEN of bos (vb. notarisbrieven Bosdecreet)	aantal	ANB: 829 AN : 68 LI : 120 OV : 90 VB : 362 WV : 189
Aantal geweigerde ontheffingen verbod op ontbossen	aantal	ANB: 16
Aantal toegestane ontheffingen verbod op ontbossen	aantal	ANB: 83
Beschikbaarheid kwartaal update inkomsten en uitgaven boscompensatiefonds		ANB: Op schema
Aantal behandelde dossiers bermbeheerplannen	aantal	ANB: 14 AN : 0 LI : 3

		OV : 3 VB : 2 WV : 6
Aantal dossiers afwijkingen bermbesluit	aantal	ANB: 8 AN : 4 LI : 0 OV : 3 VB : 0 WV : 1
Oppervlakte goedgekeurde bosbeheerplannen Bosdecreet in werkjaar	ha	ANB: 3092,4552 AN : 506,9152 LI : 2366,21 OV : 105,75 VB : 73,03 WV : 40,55
Aantal dossiers goedgekeurde bosbeheerplannen Bosdecreet in werkjaar	aantal	ANB: 54 AN : 22 LI : 18 OV : 6 VB : 6 WV : 2
Aantal dossiers behandeld in Comité van Beroep bosbeheerplannen	aantal	ANB: 0
Aantal dossiers afgeleverde machtigingen mbt bos andere dan domeinbossen	aantal	ANB: 2848 AN : 1073 LI : 804 OV : 446 VB : 442 WV : 83
Aantal afgeleverde adviezen/machtigingen ivm acuut gevaarlijke bomen	aantal	ANB: 384 AN : 50 LI : 90 OV : 121 VB : 53 WV : 70
Aantal geadviseerde passende beoordelingen (niet via MER-procedure)	aantal	ANB: 91 AN : 19 LI : 17 OV : 35 VB : 14 WV : 6
Aantal dossiers algemene ontheffing	aantal	ANB: 0
Aantal dossiers individuele VEN ontheffing	aantal	ANB: 86 AN : 15 LI : 30 OV : 11 VB : 16 WV : 14
Oppervlakte opgenomen in erkend bosreservaat	ha	ANB: 273
Aantal dossiers erkenning bosreservaten	aantal	ANB: 15

Advisering

Het ANB geeft op basis van haar bevoegdheden en de eigen expertise adviezen aan tal van instanties, zowel binnen de overheid (binnen eigen beleidsdomein LNE, andere beleidsdomeinen, provincies, gemeenten, federale overheid, andere gewesten) als buiten de overheid (tal van doelgroepen). Vaak is deze adviesfunctie verankerd in sectorale wetgeving rond natuur en bos, milieu, ruimtelijke ordening, onroerend erfgoed en natuurlijke rijkdommen. Op die manier werkt

het ANB aan de invulling van belangrijke principes van het milieu- en natuurbeleid, zoals het integratiebeginsel.

Het ANB heeft als ambitie deze adviesverlening op een efficiënte, effectieve en kwaliteitsvolle manier te doen. Door dit te doen, draagt het ANB ook bij aan de capaciteitsopbouw van andere beleidsdomeinen en andere bestuursniveau.

Belangrijkste acties die werden uitgevoerd inzake verbeteren van het instrumentarium voor adviesverlening:

- In uitvoering van procesmanagement rond adviseren van stedenbouwkundige dossiers en in uitvoering van de langetermijnvisie voor de beleidswerking binnen het ANB, werd een aantal belangrijke stappen ondernomen :
 - Prioritering en focus op behandeling van juridisch noodzakelijke adviezen. De vergunningverlenende instanties werden hiervan op de hoogte gebracht;
 - Opzetten van een intern overleggroep rond adviezen met vertegenwoordiging van elke provinciale dienst van het ANB samen met de centrale diensten;
 - Uitwerken van een helpdesk als leidraad bij het adviseren van type dossiers met mogelijke impact op natuurwaarden;
 - Uniformiseren en stroomlijnen van adviesverlening vanuit het ANB door bevorderen van gemeenschappelijke aanpak, zowel vormelijk (o.m. onder de vorm van het uitwerken van een gemeenschappelijk sjabloon) als inhoudelijk (o.m. door gelijk gebruik van begrippen en juridisch sluitende formuleringen)
- In het kader van het IHD-project werd verder werk gemaakt van ontwikkeling van een interactieve internettoepassing rond de voortoets 'passende beoordeling'. Dit wordt een modulair systeem waarvan de opbouw in overleg met de bij het IHD-proces betrokken doelgroepen wordt ontwikkeld. Eind 2011 werd een eerste testversie van de twee eerste modules gelanceerd waarbij de doelgroepen het systeem vrij kunnen testen.
- Er werd ondersteuning gegeven aan de cel MER bij het herwerken van verschillende richtlijnenboeken, waaronder het richtlijnenboek 'Flora en Fauna'.
- Uitvoeren van interne kwaliteitsbewaking op het behandelen van ontbossingsdossiers.

Activering bossencompensatiefonds: Projectoproep aankoop te bebossen gronden

Bij deze eerste editie van de projectoproep voor aankoop te bebossen gronden, stelde de Vlaamse overheid 1 mio euro uit het bossencompensatiefonds om bebossingsprojecten van gemeenten en provincies te ondersteunen. Het Agentschap voor Natuur en Bos lanceerde hiervoor op 1 maart 2011 een oproep aan alle Vlaamse steden, gemeenten en provincies om een project bestaande uit de aankoop en bebossing van nog niet eerder beboste terreinen in te dienen. De deadline voor de indiening was 1 juni 2011. Voor inrichting en bebossing kan de indiener beroep doen op bestaande subsidieregelingen. Aankopen worden voor 80% gesubsidieerd. Nieuw te verwerven gronden in 2011 komen in aanmerking voor subsidie. Projecten die deel uitmaken van de realisatie van stadsrandbossen of het versterken van lokale bosuitbreidingsinitiatieven krijgen voorrang.

De eerste oproep was meteen een succes: er werden in het totaal 45 projecten ingediend. Bij een eerste screening werd nagekeken of de dossiers voldeden aan de selectievoorwaarden (onder andere minimum oppervlakte van 0,5 ha, gronden nog niet verworven door lokaal bestuur, gronden niet betrokken bij bossencompensatie, schattingsverslag aanwezig, onteigeningsdocumenten in orde,...). Over deze dossiers werd een pre-advies gegeven door de provinciale diensten van het ANB. Dit gebeurde aan de hand van een fiche per dossier met scores per criterium (totaalscore = 20):

- Ligging: score op 5
- Financieel plan: marktconformiteit prijs en raming overige kosten: score op 5
- Visie over inrichting en gebruik: score op 5
- Belang en communicatie: score op 3

- Stappenplan: score op 2

De jury met leden van VVSG, UGent, Vlaamse overheid, afdeling ruimtelijke Planning en het ANB zelf kwam samen op 16 juni 2011. Elk project werd telkens kort toegelicht door het ANB, op basis van het ingestuurde projectvoorstel en de beoordeling (scores per criterium) door de provinciale diensten van het ANB. Vragen door de juryleden werden verder opgezocht in het betreffende dossier.

Na de voorstelling van elk project gebeurde de beoordeling door de jury. In consensus werd per project en per criterium een score gegeven. De som van de scores per criterium resulteren in een totaal score op 20 per project. 10 projecten werden positief geëvalueerd, goed voor een oppervlakte van 30,57 hectare en een bedrag van 900.517,79€.

Zonevreemde Bossen

Begin 2012 zal de studie van start gaan die in 2011 werd voorbereid om de wetenschappelijke basis en inzichten aan te leveren voor de ontwikkeling van een visie en de opmaak van een plan van aanpak voor de zonevreemde bossen. In de eerste plaats wordt er gewerkt aan een basiskaart van het areaal zonevreemde, ecologisch waardevolle, ruimtelijk bedreigde bossen. Na de eerste fase van de studie weten we dan welke zonevreemde bossen prioritair moeten beschermd worden. In de tweede fase van de studie onderzoeken we op welke manier deze bescherming mogelijk is. Bij het uitvoeren van de studie zullen de middenveldorganisaties die betrokken zijn bij deze problematiek uitgenodigd worden.

1.4.B Het agentschap verhoogt de impact van zijn werking door integratie en samenwerking met partners en entiteiten.

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:](#)

OD 60: Vlaanderen zet maximaal in op samenwerking en integratie tussen beleidsvelden en sectoren met het oog op het behoud, het herstel en de versterking van de biodiversiteit.

In het verleden werd eerder passief omgegaan met het gegeven van de 'passende beoordeling'. Het instrument van de passende beoordeling wordt geoptimaliseerd zodat maximale transparantie, objectiviteit en rechtszekerheid worden gegarandeerd. Het instrument 'Effectenindicator' hiervoor wordt verder ontwikkeld en geoptimaliseerd.

Een duurzame ontwikkeling van het platteland is nauw verbonden met de harmonieuze relatie tussen landbouw, bos en natuur. Plattelandsontwikkeling moet, naast het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen, op de eerste plaats de landschappelijke kwaliteit en leefbaarheid van het buitengebied ten goede komen. De voorbereiding en goedkeuring van het nieuwe PDPO voor de periode 2014-2020 vormt dan ook een belangrijke uitdaging tijdens deze legislatuur.....

..... De huidige werking rond het Nationaal Park Hoge Kempen is exemplarisch en inspirerend voor een efficiënte samenwerking en integratie tussen verwante beleidsvelden met als resultaat een versterking van de biodiversiteit en de regionale economie. Deze werking die internationale erkenning geniet, zal dan ook blijvend ondersteund en versterkt worden.....

OD 91: Bij gebiedsontwikkeling wordt gestreefd naar meer synergie tussen de betrokken beleidsvelden milieubeleid, plattelandsbeleid, natuurbeleid, integraal waterbeleid, mobiliteit en ruimtelijke ordeningsbeleid, en de omgevingskwaliteit

De voorbije jaren formuleerden onder andere de beleidsvelden milieu, platteland, natuur, integraal waterbeleid, mobiliteit, landbouw en ruimtelijk ordening, toekomstgerichte visies voor de open ruimte. Ik zie meer mogelijkheden voor een gebiedsgerichte samenwerking tussen deze verschillende beleidsvelden zodat ook bij de uitwerking van streekprojecten meer synergie tussen de verschillende visies tot stand komt. Dit alles moet leiden tot een meer gecoördineerde en duurzame aanpak. Via ruilverkaveling-, natuurinrichting- en landinrichtingsprojecten, zal ik deze synergie in concrete geïntegreerde realisaties vertalen.

SD 134: Het milieu- en natuurbeleid wordt ontwikkeld in overleg tussen de overheid en de betrokken doelgroepen

SD 135: De Vlaamse overheid gaat verkokering tegen en brengt meer interne samenwerking en synergieën tot stand

SD 136: De Vlaamse overheid ondersteunt de lokale besturen in het voeren van een lokaal milieubeleid

OD 137: Het doelgroepenbeleid op gebied van milieu en natuur wordt verder uitgebouwd

Een gecoördineerde samenwerking tussen overheid en specifieke doelgroepen –zoals bedrijven, landbouwers, eigenaars, milieubeweging, ... – wordt steeds belangrijker voor het behalen van de milieukwaliteitsdoelstellingen en het zoeken naar haalbare en aanvaardbare oplossingen van inherente milieuproblemen. Daarom zal ingezet worden op innovatie, zowel naar de milieumaatregelen zelf, als naar vormen van samenwerking en overleg.

De structurele samenwerking met de corresponderende beleidsdomeinen wordt geïntensifieerd, o.m. rond draagvlakverbreding m.b.t. de doorwerking van zorg voor natuur en milieu in economische sectoren.

OD 139: De Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 met de lokale overheden wordt in overleg met alle betrokkenen bijgestuurd.

Met de Samenwerkingsovereenkomst ondersteunt de Vlaamse overheid de lokale besturen in het voeren van een lokaal milieubeleid. Dit instrument verzekert een samenhangend beleid op heel wat milieuaspecten in Vlaanderen....

OD 140: Samenwerkingsvormen met belanghebbenden worden bevorderd en geoptimaliseerd

Partnerschappen tussen gouvernementele en niet-gouvernementele organisaties moeten ambitieuzer, kosteneffectiever en transparanter zijn (cf. OESO- aanbeveling). Bestaande partnerschappen, zoals het gestructureerd doelgroepenbeleid naar specifieke sectoren en thema- of sectorconvenanten, worden verder geoptimaliseerd. Partnerschappen rond milieu en natuur tussen economische actoren en niet-gouvernementele organisaties zullen door de Vlaamse Overheid bevorderd en ondersteund worden. In al deze moeten de verschillende partijen een duidelijk engagement opnemen.

Samen met de zogenaamde voorlopers bij de verschillende doelgroepen zal hun voorbeeldrol inzake milieuzorg naar andere spelers optimaal versterkt worden. Daarnaast zal ik nieuwe initiatieven nemen om moeilijk bereikbare doelgroepen bij het natuur- en milieubeleid te betrekken.

OD 141: De natuur- en milieueducatie in Vlaanderen wordt verder gestimuleerd en ondersteund.

In uitvoering van de doorbraak 'Groen en dynamisch stedengewest' bestendig en versterk ik de stimulerende en ondersteunende rol inzake natuur- en milieueducatie..... voor het formeel onderwijs (MOS, Ecocampus). Dit gebeurt ervaringsgericht, geïntegreerd en op een participatieve wijze. Er wordt hierbij uitvoering gegeven aan het Vlaams Implementatieplan Educatie voor Duurzame Ontwikkeling - EDO.

De Vlaamse educatieve centra spelen daarbij een belangrijke rol als kennis- en vormingscentrum en als proeftuin voor vernieuwende methodieken.

> Reguliëre werking: processen

- AVES3.1 Beheren van de samenwerkingsovereenkomst Thema Natuur
- AVES3.2 Beheren van groene tewerkstelling
- AVES4.1 Beheren van subsidies in het kader van het bosdecreet
- AVES4.3 Beheren van subsidies voor particulieren en verenigingen voor beleidsondersteunende werking
- CO6.1 Opvolgen van en bijdragen aan het beleid van andere besturen en sectoren
- GGB3.2 Beheren van erkenning en subsidiëring van bosgroepen
- GGB3.7 Begeleiden bij de opmaak van beheerplannen buiten de eigen domeinen
- GGB3.8 Permanent ontwikkelen, stimuleren en (laten) realiseren van projecten gebiedsgericht beleid
- GGB3.9 Opmaak van visies, beheren van onderzoek en planvorming inzake natuurinrichting
- GGB3.10 Opvolgen van de uitvoering van projecten van natuurinrichting
- GGB3.11 Leveren van bijdragen in ruilverkavelingsprojecten en landinrichtingsprojecten

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LD0000_1LD31300_5320	312.151,36 €
LD0000_1LD31500_6331	367.049,35 €
LD0000_1LD31600_6332	900.517,79 €
LD0000_1LD30800_3300	226.000,00 €
LD0000_1LD30200_1211	50.000,00 €
LD0000_1LD31100_4143	652.465,41 €
LD0000_1LD31400_6142	2.439.498,22 €

LBC000_3LD01000_3200	1.262.291,00 €
LBC000_3LD02300_5310	65.894,87 €
LBC000_3LD00200_1211	7.500,00 €
LBC000_3LD01100_3300	52.000,00 €
LBC000_3LD01300_3300	3.057.599,00 €
LBC000_3LD02200_5210	36.300,00 €

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Aantal nieuwe projectaanvragen Natuur in Samenwerkingsovereenkomst	aantal	ANB: 108
Aantal personen tewerkgesteld via groenjobs	aantal	ANB: 113,42
Aantal subsidiedossiers openstelling privébos	aantal	ANB: 231
Aantal subsidiedossiers bebossing/herbebossing	aantal	ANB: 80
Aantal behandelde subsidiedossiers particulieren inzake vorming draagvlak voor groen	aantal	ANB: 8
Aantal definitief goedgekeurde dossiers beleidsondersteunende verenigingen	aantal	ANB: 11
Aantal aanvraagdossiers subsidies werking beleidsondersteunende verenigingen	aantal	ANB: 15
Oppervlakte beheerd via bosgroep	ha	ANB: 46794
Aantal adviezen irt de opmaak van beheerplannen buiten de eigen domeinen	aantal	ANB: 63 AN : 53 LI : 3 OV : 0 VB : 0 WV : 7
Oppervlakte NIP in studiefase (ha)	ha	ANB: 1289 AN : 515 LI : 674 OV : 0 VB : 0 WV : 100
Oppervlakte NIP in procedure (ha)	ha	ANB: 2742 AN : 1185 LI : 800 OV : 665 VB : 92 WV : 0
Toename oppervlakte NIP uitgevoerd (ha)	ha	ANB: 0 AN : 0 LI : 0 OV : 0

		VB : 0 WV : 0
Oppervlakte NIP in uitvoering (ha)	ha	ANB: 7185 AN : 541 LI : 1246 OV : 775 VB : 1581 WV : 3042
Aantal lopende NIP	aantal	ANB: 17 AN : 2 LI : 2 OV : 5 VB : 3 WV : 5
Aantal gevolgde projecten ruilverkaveling en landinrichting	aantal	ANB: 19 AN : 2 LI : 7 OV : 0 VB : 4 WV : 6

Samenwerkingsovereenkomst en subsidies

Op zichzelf kan het Agentschap voor Natuur en Bos nooit tegemoetkomen aan alle doelen en verwachtingen die op vlak van biodiversiteit worden gesteld. Het agentschap is zich daar terdege van bewust. In de missie van het Agentschap voor Natuur en Bos neemt het sleutelwoord SAMEN dan ook een prominente plaats in, naast meer en beter. De samenwerkingsovereenkomst en subsidies worden ingezet om lokale besturen, verenigingen en particulieren te stimuleren en te ondersteunen voor het uitvoeren van beleidsondersteunende activiteiten.

Samenwerken kan op vele niveaus. Op hoofdlijnen onderscheidt het Agentschap voor Natuur en Bos in zijn beleid drie niveaus:

1. breed maatschappelijke samenwerking via inzet van een passend instrumentarium
2. specifieke samenwerking gericht op partners
3. projectmatige samenwerking via opzetten van of inbreng in geïntegreerde projecten.

Instrumentarium

Met betrekking tot zijn instrumentarium was het Agentschap voor Natuur en Bos actief op verschillende fronten:

1. Studie LNE-subsidies aan lokale overheden
Onder coördinatie van het departement LNE werd een studie voor de afstemming en optimalisering (efficiëntie en effectiviteit) van de subsidies die vanuit het beleidsdomein LNE aan openbare besturen worden toegekend.

ANB is actief betrokken bij deze studie en heeft zich georganiseerd om de intern lopende optimaliseringsoefeningen (Minawerkers/Groenjobs, Verbetervoorstellen subsidies openstelling en bosbeheer) maximaal af te stemmen op deze studie op niveau van het beleidsdomein.
2. SAR Mina - Evaluatie Instrumenten
Het agentschap heeft in het eerste kwartaal alle door de medewerkers van de Strategische Adviesraad Mina gevraagde informatie (budgetten en VTE) aangeleverd. ANB heeft verder ook tijdig een antwoord geleverd op de bijkomende vragen.
3. Evaluatie Bosdecreetsubsidies

Begin 2011 startte een studie ter evaluatie van de Bosdecreetsubsidies en de subsidies voor openstelling voor de erkende natuurreservaten. Uit de studie moeten voorstellen volgen voor al dan niet beperkte aanpassing van deze systemen (bebossing en herbebossing; bebossing landbouwgronden; opmaak uitgebreid bosbeheerplan; ecologische bosfunctie; de subsidieregeling ter bevordering van de toegankelijkheid van bossen en erkende reservaten).

Samenwerkingsovereenkomst Lokale Besturen

Een alternatief voor de samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 wordt voorbereid in overleg met alle betrokkenen binnen en buiten de Vlaamse Overheid. In samenwerking met de verschillende entiteiten binnen de Vlaamse Overheid worden beleidsprioriteiten vanuit de Vlaamse Overheid uitgewerkt, waarbij lokale overheden kunnen optreden als uitvoerende partner. De insteken vanuit het ANB situeren zich rond het verhogen van biodiversiteit en het realiseren van instandhoudingsdoelstellingen, het bijdragen tot de beleefbaarheid van natuur en groen in de stad. Het voorstel tot ondersteunend instrumentarium evenals de te volgen procedures wordt vanuit het departement LNE gecoördineerd waarbij het ANB verdere voorstellen zal aanleveren. Vanuit het ANB wordt gefocust op een projectmatige aanpak waarbij op basis van maatwerk en gebiedsspecifieke invulling, ondersteuning kan gegeven worden ter realisatie van doelen die op gewestniveau van belang zijn.

Tegelijk wordt uiteraard verder begeleiding en ondersteuning gegeven binnen het huidige kader van de Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013.

Groenjobs en MiNA-werkers

Voor het onderdeel MiNa-werkers van de huidige samenwerkingsovereenkomst wordt een voorstel tot integratie met het stelsel van de groenjobs verder uitgewerkt in overleg met WSE en LNE. Dit moet op korte termijn leiden tot een bijstelling van BVR van 24/10/2003 rond Groenjobs en tegelijk een verder implementatietraject voor verdere integratie op te zetten in 2013.

Natuurinrichting

Natuurinrichting werd als instrument voor gebiedsgericht beleid opgenomen in het natuurdecreet van 1997. Het doel van natuurinrichting is een gebied optimaal in te richten voor het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de aanwezige natuurwaarden. Bijzondere aandacht wordt daarbij gegeven aan de invulling van natuurdoelstellingen in de speciale beschermingszones (SBZ) en het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). Natuurinrichting is een multifunctioneel instrument dat de verschillende functies van de open ruimte kan versterken en beperkt zich niet enkel tot de realisatie van natuurdoelstellingen. Zo wordt er evenzeer aandacht besteed aan waterberging, toegankelijkheid, recreatie en beleving. De focus ligt evenwel op de natuurdoelstellingen. De meest recente natuurinrichtingsprojecten worden hierbij hoofdzakelijk georiënteerd naar de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen.

Sinds 1999 werden diverse natuurinrichtingsprojecten, verspreid over Vlaanderen opgezet. Elk project doorloopt daarbij min of meer een zelfde traject. Na een eerste grondige screening wordt het project ingesteld; vervolgens wordt een gebiedsvisie met daaraan gekoppelde te nemen maatregelen in een projectrapport uitgewerkt. Na goedkeuring van de maatregelen door de minister, wordt de concrete uitvoering in detail uitgewerkt in één of meer projectuitvoeringsplannen. Met die plannen in de hand gebeurt vervolgens de realisatie op terrein.

Met natuurinrichting probeert het ANB via overleg een lokaal draagvlak voor natuurmaatregelen te ontwikkelen. De inzet van het instrument wordt meer vraaggestuurd. Dit heeft meteen ook zijn implicaties naar het gezamenlijk met partners inrichten en delen van verantwoordelijkheid. De projecten worden op die manier ook breder gedragen.

De aansturing van concrete projecten gebeurt vanuit een provinciaal coördinator. Bij de Centrale Diensten worden de algemene beleidslijnen uitgezet en gebeurt budgetcontrole en -bewaking. Tevens wordt daar de relevante wetgeving opgevolgd. Via een regelmatig overleg wordt informatie

uitgewisseld tussen de Centrale Diensten en de provinciale coördinatoren.

In verschillende projecten (vb. Biscopveld) is de visie uitgewerkt en werden de te nemen maatregelen en modaliteiten voor deze natuurinrichtingsprojecten ter goedkeuring aan de minister voorgelegd. In de volgende jaren zou de concrete uitvoering op terrein moeten kunnen starten.

Tevens zijn verschillende projecten in uitvoering. Het voorbije jaar werd vooral geïnvesteerd in volgende projecten: Averbode bos en -heide, Dijlevallei, Turnhouts Vennengebied West, Zoerselbos, Meetkerkse Moeren, Oostends Krekengebied en Osbroek-Gerstjens.

In 2011 konden de grote inrichtingswerken in het project Oostends Krekengebied (636 ha) en het project Meetkerkse Moeren (425 ha) beëindigd worden. De natuur kan hier nu verder het voortouw nemen en spontaan verder ontwikkelen.

Er werd in 2011 bovendien een mandaat verkregen van minister Schauvliege om het onderzoek naar de haalbaarheid op te starten voor 6 nieuwe mogelijke projecten: Schuddebeurze, Berlarebroek-Donkmeer, Wellemeersen, de Liereman, Vrieselhof en vijvercomplex Hasselt-Genk. Er wordt hierbij telkens grondig onderzocht en afgewogen of het instrument natuurinrichting zinvol kan ingezet worden.

Bosgroepen

Meer dan de helft van de bossen in Vlaanderen is in handen van privé-eigenaars. In veel van deze, vaak versnipperde bossen was ergens in de jaren 60 van vorige eeuw het beheer stilgevallen. Begin jaren 90 van vorige eeuw, werd nagedacht over een methode om de maatschappelijke functievervulling (recreatief, ecologisch, houtproductie...) in privé-bossen te verbeteren.

Hieruit ontstond het concept 'Bosgroep'. Dit is een onafhankelijke, door de overheid gesubsidieerde VZW, met een raad van bestuur die bestaat uit minstens de helft plus één privé-boseigenaars, en een coördinator. De bosgroepen werken met aangesloten leden. Deze leden hebben een stem in de algemene vergadering. De 12 doelstellingen van de bosgroepen zijn vastgelegd in artikel 41 bis van het bosdecreet. Het komt erop neer dat de bosgroepen bedoeld zijn als katalysator van duurzaam bosbeheer in hun regio.

Erkenningen en subsidies via BVR Bosgroepen

Het Besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 2003 betreffende de erkenning en subsidiëring van bosgroepen en de wijze waarop leden van het Agentschap voor Natuur en Bos kunnen meewerken in erkende bosgroepen, biedt het kader om erkende bosgroepen een aantal subsidies toe te kennen: de basis en beheersubsidie voor de basiswerking en daarnaast een vorming- en projectsubsidie voor specifieke opleidingen en projecten.

Sinds begin 2010 zijn alle 19 bosgroepen erkend. De bosgroepen zijn nu reeds enkele jaren gebiedsdekkend in Vlaanderen actief. In 2011 dienden 2 bosgroepen (BG Zuidwest-Brabant en BG Antwerpen Zuid) na een periode van 3 jaar van voorlopige erkenning een aanvraag voor een definitieve erkenning van 6 jaar in. In totaal zijn 15 bosgroepen nu definitief erkend, 2 worden wellicht begin 2012 definitief erkend en 2 bosgroepen zijn voorlopig erkend.

Continue opvolging en begeleiding

Bij het ANB is er in elke Provinciale Dienst een aanspreekpunt voor de bosgroepen. Deze aanspreekpunten zijn, voor de bosgroepen binnen hun provincie, o.a. verantwoordelijk voor de opvolging van de werking, adviesverlening ivm erkenningen en beoordeling van het jaarlijks activiteitenverslag. Binnen elke buitendienst van ANB werd iemand als waarnemend lid afgevaardigd om de Raden van Bestuur van alle bosgroepen in de betreffende provincie op te volgen.

Bij de Centrale Diensten worden de algemene beleidslijnen uitgezet en gebeurt budgetcontrole en -bewaking. Tevens wordt daar relevante wetgeving opgevolgd. Via een regelmatig overleg wordt informatie uitgewisseld tussen de Centrale Diensten en de provinciale aanspreekpunten.

De periodieke coördinatorenvergaderingen werden georganiseerd en gefaciliteerd door het ANB. Sinds de oprichting van de Koepel van de Vlaamse Bosgroepen wordt de Raad van Bestuur van deze koepel door de Centrale Diensten van het ANB telkens bijgewoond.

Evaluatie en optimalisatie wetgevend kader

In de verschillende overlegorganen worden eventuele knelpunten in verband met de bestaande wetgeving aangekaart. Onder andere wordt nagedacht over een mogelijke herziening van de subsidies. In 2011 werd een applicatie ontwikkeld om de jaarlijkse rapportage van de bosgroepen (activiteitenverslagen) digitaal te laten verlopen.

Op de begroting werden enkel middelen voorzien voor basis- en beheersubsidies (gereguleerde subsidies). Project- en vormingssubsidies (semi-gereguleerde subsidies) werden door besparingsmaatregelen oorspronkelijk niet voorzien. In de loop van het jaar werden toch nog bijkomende middelen beschikbaar gesteld waarmee de vormingssubsidies volledig konden goedgekeurd worden, en de projectsubsidies slechts gedeeltelijk (61%). Deze project- en vormingssubsidies konden pas in december vastgelegd worden.

Proces om te komen tot een bosgroepenkoepel

De Koepel van Vlaamse bosgroepen (in 2009 opgericht) werd ook in 2011 verder uitgebouwd. Volgens het ANB heeft de koepel een belangrijke meerwaarde voor de bosgroepen. De bosgroepoverstijgende knelpunten, thema's, communicatie wordt binnen de koepel gezamenlijk besproken. ANB is nauw betrokken bij de koepel en volgt telkens de Raad van Bestuur op en neemt initiatief om de verlenging van de koepel financieel te ondersteunen.

1.4.C Het agentschap kiest bij grote geïntegreerde projecten steeds voor een overlegmodel met het oog op afstemming/samenwerking en wederzijds respect/versterking.

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:](#)

OD 56: Verder bouwend op het overlegmodel tussen alle betrokken partners, wil Vlaanderen met de uitvoering van het Sigma-plan, het Zwinproject, het Grensmaasproject als ook met het rivierherstel Leie, de natuurlijkheid, de beveiliging tegen overstromingen en de bevaarbaarheid van waterlopen laten samenspannen.

Door verder sterk te blijven inzetten op het Geactualiseerde Sigma-plan zullen de beslissingen van de Vlaamse Regering en het Verdrag met Nederland over de Langetermijnvisie Schelde-estuarium verder uitgevoerd worden. De tijdige en onverkorte uitvoering van het Meest Wensbaar Alternatief van het Sigma-project is een prioritaire actie om de realisatiegraad van de instandhoudingsdoelstellingen te verhogen. Door een sterke koppeling tussen het Sigma-project en het IHD-project is Vlaanderen in staat om tegen 2015 het grootste deel van de maatregelen nodig voor de realisatie van de IHD van de Schelde en haar bijrivieren in uitvoering te hebben en daarover sluitende afspraken met partners op te maken. Daartoe zal de komende legislatuur 755 ha natuurkerngebied conform het goedgekeurde Meest Wenselijk Alternatief gerealiseerd worden en zal de voorbereiding starten van de 1100 ha natuurkerngebied met timing 2015. Ook het flankerend beleid rond landbouw en plattelandsrecreatie wordt in de praktijk gebracht.

De proactieve aanpak van het natuurbeleid in economische groeipolen als havens, gericht op het voorkomen van conflictsituaties en patstellingen (bv. met Habitat- en Vogelrichtlijn), wordt resoluut verdergezet. Dat gebeurt in overleg en samenwerking met alle betrokken actoren.

Het Zwinproject, een wezenlijk onderdeel van het Scheldeverdrag met Nederland, zal worden uitgevoerd conform de afspraken en timing vastgelegd in het Verdrag met Nederland.

We starten met het realiseren van het rivierherstel van de Leie als onderdeel van het Seine-Scheldeproject tussen Gent, via Kortrijk tot Frankrijk. In totaal zal ongeveer 500 ha

watergebonden, terrestrische natuur ingericht worden binnen een tiental middelgrote natuurgebieden. Deze gebieden zullen ook een aaneengesloten recreatief netwerk vormen

> Specifieke werking: projecten

Project Proj09.8 Realisatie Natuurdoelstellingen Gentse Kanaalzone

Projectsponsor: Jeroen Nachtergaele

Projectleider: Thomas Defoort

Situering

Volgens de studie "Inventaris van de natuurwaarden in de Gentse Kanaalzone", uitgevoerd in opdracht van de provincie Oost-Vlaanderen, dient er 205 ha natuurgebied gerealiseerd te worden om de huidige beleidsrelevante soorten (avifauna) en vegetaties duurzaam in stand te houden. Van deze 205 ha zijn er 189 natuurkerngebieden nodig om de instandhoudingsdoelstellingen (sensu SBZ-V, gezien Gentse Kanaalzone gecatalogeerd staat als IBA maar zonder statuut SBZ-V) te halen en bijkomend 16 ha om tegemoet te komen aan de achteruitgang van de verboden te wijzigen vegetaties (Natuurdecreet en uitvoeringsbesluit 23 juli 1998). De studie suggereerde dat mogelijkheden voor de realisatie van de beoogde doelstelling gevonden kunnen worden enerzijds in het havengebied zelf, anderzijds in de Kale- en Moervaartvallei. Deze doelstellingen en locaties werden tevens ingeschreven in het strategisch plan voor de Gentse Kanaalzone. Eind 2008 werd een stuurgroep opgericht onder leiding van Departement MOW om de uitvoering gestalte te geven.

Korte omschrijving

Op basis van desktopstudies met betrekking tot de natuurlijke potenties en de landbouwgevoeligheid in de genoemde gebieden werden vier zoekzones aangeduid (oppervlakte ca. 400 ha). De technische mogelijkheden voor de realisatie van de genoemde natuurdoelstellingen worden daarbinnen verder onderzocht door middel van een ecohydrologische studie in opdracht van ANB, die aanvang begin 2009 en afloopt eind 2010. Deze dient (mede) als basis voor de uiteindelijke afbakening van de genoemde 205 ha. Daarnaast wordt onder coördinatie van de genoemde stuurgroep in vier werkgroepen het instrumentarium voor de realisatie verder onderzocht: de opstelling van een afsprakenmatrix, de oprichting van een grondenbank, de oprichting van een beheercommissie, de communicatie. Daarnaast loopt een landinrichtingsproject voor de koppelingsgebieden in de Gentse Zeehaven die deels uitvoering geven aan de natuurdoelstellingen.

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LBC000_3LD00200_1211	112.157,00 €

Resultaten

Met de Beslissing van de Vlaamse Regering van 23 december 2011 werd het projectgebied en tevens de oprichting van een grondenbank in functie van de realisatie doelstellingen goedgekeurd. Het projectgebied situeert zich volledig op grondgebied van de stad Gent en de gemeenten Moerbeke en Wachtebeke in de Moervaartdepressie ter hoogte van Mendonk, Sint-Kruis-Winkel en Wachtebeke.

Het archeologisch en cultuurhistorisch onderzoek uitgevoerd door het VIOE in opdracht van het ANB, is afgerond. In het kader van deze studie werden 3 scenario's getoetst aan het bestaande erfgoedpotentieel. De ecohydrologische studie in opdracht van het ANB werd eveneens afgerond. Een derde studie die vereist is voor de wetenschappelijke onderbouwing van het project betreft een bodemonderzoek naar de fosfaatbeschikbaarheid. Dit onderzoek wordt begin 2012 opgestart in uitvoering van een overeenkomst getekend tussen het ANB en de UGent. Het AGNAS RUP Natuurcompensatie Gentse Kanaalzone voor de afbakening van de natuurkerngebieden is geagendeerd voor 2012.

Project Proj09.7 Seine-Schelde / Rivierherstel Leie en Seine-Schelde West

Projectsponsor: Jeroen Nachtergaele

Projectleider: Thomas Defoort

Situering

Het project Seine-Schelde / Rivierherstel Leie behelst enerzijds een vaarwegproject, namelijk de verdieping en verbreding van de Leie om deze bevaarbaar te maken voor klasse Vb schepen als onderdeel van een scheepvaartverbinding tussen het Seine- en Scheldebekken, en anderzijds een onderdeel 'Rivierherstel' dat gericht is op het herinrichten van de Leievallei met het oog op het herstel van het dynamische evenwicht van het rivierecosysteem. Dit project wordt getrokken door W&Z afdeling Bovenschelde. De regeringsbeslissingen van 16 juni 2006 en 17 december 2010 vormen het kader voor de verdere planvorming. Het project Seine-Schelde West vormt de verderzetting van dit waterwegproject naar de zeehaven Zeebrugge. Belangrijke nevendoelelstelling ervan is de verbetering van de waterhuishouding in het projectgebied.

Korte omschrijving

De regeringsbeslissing van 17 december 2010 bepaalde dat W&Z de trekker is van het gehele project en verantwoordelijk is voor de realisatie van het project, waarbij ANB instaat voor de realisatie van 500 ha natte natuur en VLM voor flankerende maatregelen voor landbouw (LER, grondenbank met stimuli). Een stuurgroep onder leiding van W&Z met als leden ANB en VLM waakt over de voortgang. Voor het project Seine-Schelde West voert ANB overleg in de stuurgroep en technische werkgroepen. Na de afkeuring van het plan MER voor dat project startte W&Z aanvullende studies uit met het oog op verdere plan- en besluitvorming, met name een ecohydrologische en waterbalansstudie.

Middelen

Naast de personeelsinzet werden geen middelen voorzien.

Resultaten

Rivierherstel Leie

De studie voor het Landbouweffectenrapport voor de eerste 2 gebieden werd eind 2011 aangevat. Het RUP voor deelgebieden Oeselgem-Mandelmonding, Neerhoek-Ponthoek, Heuvelhoek, Gottem - Pereboom, Grammene werd geagendeerd voor uitvoering in 2012-2013. De overeenkomst tussen het ANB, de VLM en W&Z betreffende de samenwerking voor uitvoering van dit project werd voor ondertekening voorgelegd op 1/12/2011. Er is een klankbordgroep opgericht waarin alle actoren zetelen (overheden en belangenorganisaties); daarnaast worden drie begeleidingscommissies voorzien die de lokale actoren van de nodige input rond de effectieve inrichting van de tien deelgebieden moeten voorzien. De begeleidingscommissie voor de eerste drie deelgebieden is eind 2011 opgericht en voor eerste maal samengekomen.

Seine-Schelde West

De ecohydrologische studie voor Seine-Schelde West werd afgewerkt in oktober 2011. Het ANB volgde deze op in een stuurgroep (technische begeleidingscommissie) en in de stuurgroep bij het project Seine-Schelde West. De opmerkingen van het ANB werden verwerkt in het rapport, geacteerd door de stuurgroep en gerapporteerd aan het kabinet Leefmilieu, Natuur en Energie. Bij de waterbalansstudie werd ANB niet betrokken.

Project Proj09.6 Sigma

Projectsponsor: Jozef Rutten

Projectleider: Lieven Nachtergale

Situering

Het Sigmaplan kadert binnen de Vlaams-Nederlandse Langetermijnvisie of de Ontwikkelingsschets 2010 die naast veiligheid en toegankelijkheid ook de natuurlijkheid van de Westerschelde en Zeeschelde moet gaan herstellen. Naast het Sigmaplan s.s. zijn er nog projecten als Natuurcompensaties LSO, Natuurontwikkeling Strategisch Plan Antwerpse Haven en Natuurontwikkeling Kruibeke-Bazel-Rupelmonde waarin het ANB mee de natuurontwikkeling langs de Schelde helpt te verwezenlijken. Het Sigmaplan is een prioritair project binnen het Vlaamse relanceplan. De natuurontwikkeling faciliteert immers de verdere economische ontwikkelingen in de ruime Schelderegio.

Korte omschrijving

Het Geactualiseerde Sigmaplan en de gerelateerde projecten voorzien in de aanleg van een aanzienlijke oppervlakte nieuwe natuur. De inplanting van deze natuur valt zoveel mogelijk samen met bestaande of nieuw aan te leggen gecontroleerde overstromingsgebieden. Er is echter ook natuurontwikkeling voorzien los van overstromingsgebieden. Het ANB speelt hierin een ondersteunende of trekkende rol.

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LD0000_1LD30100_1211	33.261,26 €
LD0000_1LD30700_1211	24.889,70 €
LBC000_3LD00200_1211	17.424,00 €
LBC000_3LD00300_1211	197.577,81 €
LBC000_3LD01100_3300	30.000,00 €
LBC000_3LD02600_7100*	2.269,51 €

**Bovendien werd 700.000€ vastgelegd voor de aankoop van terreinen. Dit wordt meegeteld in de besteding van middelen gevat onder OOD1.2.B*

Resultaten

Sigmaplan

Overheidsopdrachten

In het projectgebied Kalkense Meersen werd de ontwerpstudie voor de heraanleg van beekoevers en de inplanting van (al dan niet vispasseerbare) stuwen afgerond. Een nieuwe ecohydrologische studie rond laantjes (ondiepe afwateringsgreppels) ging van start evenals een meerjarige opdracht voor werken als het plaatsen van weide-afsluitingen. Ook in 2011 liep met veel succes het soortenbeschermingsplan weidevogels i.s.m. het Regionaal Landschap Schelde-Durme.

Langs de Durme werd het archeologisch onderzoek afgerond, gebeurden bijkomende topografische opmetingen en werd voor de graafwerken een uitvoeringsbestek én een dossier voor de aanvraag van stedenbouwkundige vergunningen opgemaakt. Het bestek voor ontbossing en bosvorming werd afgerond maar omwille van achterstand bij de verwerving nog niet op de markt gebracht. In de Grote Nete werd de studie van de detailinrichting en het bijhorende natuurbeheer opgestart.

In het gecontroleerde overstromingsgebied in Kruibeke loopt de ontwerpstudie van de stuwen voor het weidevogel- en alluviaal bosgebied. Voor het Europese STEP-project werd de onthaalvisie voor het gecontroleerde overstromingsgebied opgemaakt, een projectdefinitie geformuleerd voor de onthaalsite Scheldelei en de technische plannen afgerond voor de inrichting van de Schiphoekpolder.

Vergunningsaanvragen

De stedenbouwkundige vergunningen zijn bekomen voor de eerste werkzaamheden in het Bulbierbroek en het Weijmeerbroek langs de Durme en voor de inrichting van de Schiphoekpolder in Kruibeke.

Verwerving

In de Durmevallei zijn zo goed als alle landbouwgronden verworven en met op 2 na alle landbouwers is er een akkoord over de ontpachting. Nu worden de laatste bospercelen verworven. Onduidelijkheid bestaat nog over de vernietiging van het onteigeningsbesluit Bulbierbroek door de Raad van State.

In de Kalkense Meersen is er slechts één betwisting bij de Raad van State. Met behoud van alle kansen voor realisatie van de projectdoelstellingen werd een dading opgemaakt met als finaliteit de intrekken van de klacht. Voor Paardenbroek wordt de uitspraak van de Raad van State in twee betwistingen afgewacht.

Er is een aanzienlijke achterstand opgelopen t.o.v. het verwervingsritme zoals voorzien in het gefaseerde GRUP. Dat komt doordat het Aankoopcomité alle mensen moest inzetten op de afronding van het flankerend landbouwbeleid (ontpachtingen met stimuli).

Er werd afgesproken met het Aankoopcomité dat nu de aankoop- en ontpachttingsinspanning wordt opgedreven voor Fase I van de Kalkense Meersen (Broekmeers).

Doelgroepenbeheer

Landbouw

De vooropgestelde timing voor de eerste reeks kantelmomenten waarop het flankerend beleid ophoudt werd gehaald. De tweede reeks kantelmomenten is deze zomer in overleg met de sector, de VLM en het Aankoopcomité afgesproken.

In 2011 werd in de werkgroep Flankerend Landbouwbeleid een goede basis gelegd voor het protocol rond bedrijfsverplaatsing, zowel voor het Geactualiseerde Sigmaplan als voor het flankerend landbouwbeleid bij het GRUP van de Antwerpse Haven.

Jacht

Specifiek voor deze doelgroep is een methodiek uitgewerkt waarbij de jachtovereenkomst met enkele restricties nog tot 2015 wordt overgenomen. Op deze wijze kan het jachtgebruik uitdoven en wordt het perceel jachtvrij als het landbouwgebruik ook definitief stopt. Jagers kunnen ook kiezen om uitgewonnen te worden waarna de jacht onmiddellijk stopt.

Gemeenten

In de Kalkense Meersen werd een samenwerkingsovereenkomst voorbereid over het gebruik van ANB-terreinen voor de aanleg van een regenwaterafkoppeling voor Kalkendorp. Met het gemeenschappelijk cultuuroverleg van de vier gemeenten van de Kalkense Meersen werd het project Beeldenstroom uitgewerkt wat resulteerde in een samenwerkingsovereenkomst rond de opbouw van meerdere kunstprojecten (land-art) in en met respect voor de doelstellingen van het projectgebied.

Realisaties op terrein

In de Durmevallei loopt het omvormingsbeheer op de percelen van op twee na alle landbouwers. Centraal in de Kalkense Meersen en in Paardenbroek is in functie van de weidevogelstellingen het akkerland omgezet naar grasland. De verhuur van de Meersenhoeve is gerealiseerd door het OC-ANB. De samenwerking op het terrein tussen de huurder (Natuur en Landschap vzw) en het ANB verloopt optimaal.

Haven Antwerpen Linkeroever

Gerealiseerde gebieden Nooddecreet

In 2011 werden voldoende tijdelijke zones voor strand- en plasbroeders binnen de haven beschermd. Alle afspraken werden gemaakt zodat dit ook voor 2012 kan lukken. De overname van het beheer van de weidevogelgebieden door het ANB geeft goede resultaten. De compensatie voor de aanleg van de Liefkenshoekspoortunnel is qua natuurinrichting klaar, de nodige bijsturingen zijn doorgevoerd.

GRUP afbakening Haven van Antwerpen

Op 15 juli 2011 keurde de VR het Sociaal Begeleidingsplan bij het GRUP goed. Op 22 juli 2011 werden ook de nota goedgekeurd over de milderende en natuurcompenserende maatregelen. Een procesmanager werd aangesteld en een vertegenwoordiging van het ANB in het ondersteunend multidisciplinair team werd aangeduid. De plenaire vergadering vond plaats in oktober waarna alle stukken werden aangeleverd voor de voorlopige vaststelling. Alle voorbereidende stukken zijn aangeleverd voor een globale communicatie.

Aanleg natuurkerngebieden GRUP

Voor Antwerpen linkerscheldeoever werd op 15 juli 2011 de fasering van de natuurinrichting door

de Vlaamse Regering bekrachtigd. De acties die invulling geven aan deze fasering zijn lopende. De studiefase van Prosperpolder Zuid is in afronding, met minder afgravingen dan oorspronkelijk geraamd maar met een externe inwatering. De opmaak van een inrichtingsstudie voor Doelpolder Midden loopt. Het studiewerk rond de Nieuw Arenbergpolder fase I is opgestart met de gunning voor de studieopdracht 'experiment transplantatie zilte vegetatie'. De inrichtingswerken van Prosperpolder Noord liepen verder in 2011.

Onthaal/streekontwikkeling

Het ANB werkt samen met partners aan toegankelijke natuur in en om Kallo. Het buurtpark 'de Kallo Lisdodde' te Kallo werd gerealiseerd, de inrichtingswerken aan de Ecogolf Beveren lopen en de recreatieve infrastructuur van het Rietveld Kallo is grotendeels gerealiseerd. Deze inspanningen worden begeleid met een gerichte en gecoördineerde communicatie.

Overkoepelende communicatie

De nieuwe huisstijl voor het SigmaPlan is geïmplementeerd, een basisversie van de nieuwe website is klaar en de reizende tentoonstelling staat op punt. Het jaarverslag 2010 is beschikbaar.

Ondertussen loopt ook de projectgebonden communicatie verder met o.a. nieuwsbrieven (nu in de nieuwe huisstijl), themanummers (met een nieuw nummer over getijdennatuur), infomarkten (vooral de 2015 projecten langs Netes en Dijle) en infoborden. Specifiek voor het gecontroleerde overstromingsgebied Kruikeke loopt het Europese STEP-project rond duurzaam toerisme met naast een open werfdag onder meer ook een estuary trip competition, een driedaagse meeting, nieuwsbrieven en de start van een communicatiestudie rond biodiversiteit en duurzaam toerisme langs de Schelde. In de Antwerpse haven werden initiatieven ondersteund als de Ganzondag, de Vlaamse havendag enz. Overkoepelend was er de Scheldehappening en de internationale Scheldeweek.

2. Het agentschap verhoogt verder de beleefbaarheid, de toegankelijkheid, de valorisatie en het duurzaam gebruik van natuur-, bos en groen.

2.1 Het agentschap wil, als echte gastheer, zijn eigen terreinen zo veel als mogelijk toegankelijk en beleefbaar maken voor iedereen.

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:](#)

SD 62: Rekening houdend met de ecologische draagkracht, worden vanuit het natuur-, bos- en groenbeleid bijkomende inspanningen geleverd om de beleefbaarheid en de toegankelijkheid van de natuurgebieden, bossen en parken verder te verbeteren.

De Vlaamse overheid zal als een goede gastheer garant staan voor een kwaliteitsvol en duurzaam beheer van de gebieden. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan de fysieke en inhoudelijke ontsluiting, de bereikbaarheid en de toegankelijkheid, ook voor personen met een handicap. Het onthaal binnen de eigen domeinen wordt opgewaardeerd en er wordt toenadering, samenwerking en afstemming gezocht met andere initiatieven in de regio die elkaar kunnen versterken. Het aanbod, uitbouw en de uitbating van bezoekerscentra wordt verder geoptimaliseerd.

We zorgen voor meer toegankelijke stadsrandbossen en stimuleren kwalitatief hoogstaande groene ruimte in de stad, speelbossen en natuur- en bosgebieden, waarbij er steeds aandacht is voor toegankelijkheid. We activeren het boscompensatiefonds ter ondersteuning daarvan.....

SD 65: In het kader van het streven naar sociaal warme steden, maakt Vlaanderen verder werk van de beschikbaarheid van nabije natuur-, bos- of groenwaarden voor elke stadsbewoner.

OD 84: We realiseren de VIA-doorbraak 'Groen Stedengewest'

> Specifieke werking: projecten

Project Proj09.23 Bosland

Projectsponsor: Bert Vanholen

Projectleider: Dries Gorissen

Situering

Bosland is een partnership tussen het Agentschap voor Natuur en Bos, stad Lommel, de

gemeenten Hechtel-Eksel en Overpelt, het Regionaal Landschap Lage Kempen en Toerisme Limburg. Het projectgebied omvat het volledige grondgebied van de 3 betrokken gemeenten en herbergt unieke open ruimtecomplexen gedomineerd door grote openbare bossen met een gezamenlijke oppervlakte van 4.500 ha.

Korte omschrijving

De partners streven ernaar de unieke waarde van deze open ruimtecomplexen in stand te houden en tegelijk als troef uit te spelen voor streekontwikkeling. Natuurmaatregelen en duurzaam bosbeheer in de grote natuurgebieden maken deel uit van een integrale aanpak. Daarbij wordt eveneens geïnvesteerd in het uittekenen van een globaal onthaalbeleid en toeristische productontwikkeling. De rode draad doorheen de werking van Bosland is het verkrijgen van een maximale betrokkenheid van de bevolking en lokale belanghebbenden. Zo wil het partnership komen tot een sterkere maatschappelijke verankering van de natuur- en bosgebieden in Bosland in de ruimste zin.

Middelen

De besteding van middelen is gevat onder OOD1.2.A – Reguliere werking

Resultaten

Planning en organisatie-ontwikkeling Bosland

Masterplanproces en toeristische visie

Omwille van de toegenomen complexiteit en hoge ambities van Bosland werd de nood gevoeld om de doelstellingen uit 2006 te herbekijken en een traject uit te tekenen voor een planmatige verdere projectuitbouw.

In 2011 werd een masterplan uitgewerkt voor de planperiode 2012-2020 dat hiertoe het kader biedt en garant moet staan voor een efficiënte en resultaatgerichte inzet van mensen en middelen binnen het project. Tijdens de voorbereiding van het masterplan kon worden teruggevallen op talloze voorbereidende beleids- en planningsdocumenten (structuurvisie, communicatieplan, beheerplannen, erkenningsdossier ARP-project, ...). Aanvullend hieraan werd tegelijkertijd een toeristische visie uitgewerkt onder leiding van Toerisme Limburg. De strategische beleidslijnen uit deze visie werden integraal in het masterplan verwerkt.

Gastheerschap en productontwikkeling

Parking nevenpoort In den Brand (Hechtel-Eksel)

In het kader van het PDPO-project 'Grootste zandbak van Vlaanderen' werd in het najaar van 2011 de eerste nevenpoort van Bosland ingehuldigd. Via aankoop van een excentrisch gelegen perceel kon de bestaande parking worden gesaneerd en een volledig nieuw onthaal worden ontwikkeld, goed bereikbaar aan de buitenzijde van het gebied. De inrichting werd verfijnd met speelse educatieve elementen voor de kinderen. Parallel werden in de omliggende en hoogwaardige landduinnatuur landschaps- en natuurherstelmaatregelen uitgevoerd.

Beeldkwaliteitsplan

Eind 2011 werd het Beeldkwaliteitsplan voor Bosland afgewerkt. Hierin wordt de bestaande huisstijl verder op punt gesteld op vlak van recreatieve kaarten, folders en infoborden en wordt deze vertaald naar de recreatieve infrastructuur op het terrein. Op basis van het goedgekeurd LSM-dossier (zie verder) wordt in 2012 gestart met de implementatie op het terrein.

Een gezamenlijke commerciële uitbating voor Bosland

De partners beslisten in 2011 om op niveau van Bosland een gezamenlijk concept te ontwikkelen voor het onthaal en de commerciële ontwikkeling van producten en hoofdpoorten. De aanpak hiertoe werd eind vorig jaar goedgekeurd op de gemeenteraden van de drie partnergemeenten. Hierin wordt overeengekomen dat het OC-ANB wordt ingeschakeld om de aanpak uit te werken en in te staan voor de procedure voor het vinden van private partners.

Land art-kunstwerken

Op drie locaties werden monumentale land art-sculpturen geplaatst die op een kunstzinnige manier inspelen op de gekozen drie hoofdthema's in Bosland. Deze werden feestelijk ingehuldigd in het voorjaar van 2011.

Praktijk- en beleidsondersteunend wetenschappelijk onderzoek

Lange Termijnvisie houtproductie Bosland

In opdracht van het ANB voerden de KULeuven en de Universiteit Antwerpen een innovatief onderzoek uit naar de houtbeschikbaarheid en houtkwaliteit in Bosland. In nauw overleg met de houtsector werden mogelijke toekomstscenario's voor houtkap in Bosland uitgewerkt. Met behulp van een nieuw ontwikkeld computermodel werd voor elk van deze scenario's de houtproductie voorspeld en werd tenslotte het meest gunstige scenario geselecteerd. Deze wetenschappelijk-participatieve aanpak is uniek in Vlaanderen en is een belangrijk praktijkvoorbeeld in functie van de verdere optimalisatie van het houtproductiebeleid voor de 10.000'den ha naaldbossen in de Kempen.

Zenderonderzoek nachtzwaluw

In 2010 werd in samenwerking met de KULeuven en de UGent een wetenschappelijk project opgestart waarbij 10 nachtzwaluwen voorzien werden van een zender en via radio-telemetrie een volledig seizoen werden gevolgd. In 2011 werd deze wetenschappelijke aanpak verdergezet. De gegevens werden tenslotte wetenschappelijk verwerkt in een eindwerk en worden in het voorjaar van 2012 vertaald in een ge vulgariseerd wetenschappelijk rapport. Dit laatste zal gebruikt worden voor sensibilisatie en educatie binnen Bosland en eveneens ruimer verspreid worden aan beheerders en beleidsspecialisten binnen ANB en daarbuiten.

Doctoraat ecosysteemdiensten

Door de VITO en de UGent werd, in overleg met Bosland, in 2011 een doctoraatsonderzoek uitgewerkt met betrekking tot de ecosysteemdiensten van de open ruimten in Bosland. Na goedkeuring binnen VITO, dat voor de financiering instaat, is dit doctoraatsonderzoek eind vorig jaar van start gegaan. Dit onderzoek sluit mooi aan bij ander lopend en afgerond onderzoekswerk in Bosland.

Evenementen

Symposium Forests2011 'Where science meets policy'

Op 23-24 november 2011 organiseerden de KULeuven en het ANB samen het symposium Forests2011. Meer dan 200 wetenschappers en beleids mensen van 32 nationaliteiten namen hieraan deel. De eerste dag ging volledig door in Bosland en werd verzorgd door het ANB, samen met de lokale Boslandpartners. Op basis van het thema van het symposium 'Where science meets policy' gaven wetenschappers en medewerkers van de Boslandpartners toelichting bij lopende onderzoeken en belangrijke initiatieven op vlak van samenwerking tussen wetenschap, beleid en beheer.

Publieksevenementen

Lokale participatie en betrokkenheid van de mensen bij het Boslandproject blijft een rode draad in de werking. Jaarlijks organiseren de Boslandpartners verscheidene evenementen voor het publiek in het algemeen en kinderen in het bijzonder. Naast de intussen klassieke organisatie van een groot evenement in het kader van de Week van het Bos (4.000 deelnemers) en kleinere zoals Film in het Bos (150 deelnemers) werd een Vlinderinstuif georganiseerd in de Vlindervallei ten voordele van Kom Op Tegen Kanker (400 deelnemers), werd samen met scholen uit de drie gemeenten een

educatief project Vegers voor Vlinders georganiseerd (260 leerlingen), werden diverse educatieve natuurbeheerdagen begeleid, ...

Fondsenwerving

Na de goedkeuring van het LSM-dossier eind 2010 werd door de LSM-directie gevraagd de besteding van de toegekende middelen (2 miljoen euro) duidelijk te kaderen in de overkoepelende werking en planning voor Bosland. Op basis van het masterplan Bosland werd een concreet bestedingsvoorstel voorgelegd en goedgekeurd eind 2011. De hoofdacties in dit dossier zijn:

- Realisatie van een eenduidige recreatieve onthaalinfrastructuur op basis van het Beeldkwaliteitsplan,
- Opmaken van ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de hoofdboorten,
- Uitwerken van een nieuw communicatieplan en implementatie van nieuwe communicatie-initiatieven (vernieuwde website, digitale toepassingen, ...),
- Ontwikkelen van poortspecifieke recreatief-toeristische producten.

Project Proj09.12 ADAGIO AgentschapsDomeinen Als Goede Gastheer Inrichten en Onderhouden

Projectsponsor: Roel Vanhaeren

Projectleider: Bert De Doncker

Situering

Het Agentschap voor Natuur en Bos beheert in Vlaanderen ongeveer 70.000 ha parken, bossen en natuurreservaten waarvan 37.300 ha in eigendom. De onthaalinfrastructuur in veel van deze domeinen verwijst nog naar de voorgangers van het agentschap en is zodoende niet conform de nieuwe huisstijl van het agentschap. Een beter, actief onthaalbeleid dringt zich op volgens de principes van goed gastheerschap. Daarnaast wil het agentschap ook de uniformiteit binnen- en de herkenbaarheid van de domeinen verhogen. Korte omschrijving

Het project beoogt op korte termijn, maar planmatig over te gaan tot het aanpassen van de onthaalinfrastructuur in de domeinen aan de nieuwe huisstijl van ANB.

Voor de bezoeker moet de herkenbaarheid van een ANB-domein duidelijk zijn. Het moet mee gelden als een kwaliteitslabel voor het duurzame beheer dat binnen het domein wordt gevoerd.

Dit project houdt ook het verwijderen, en waar nodig en opportuun, het vervangen in van alle communicatieve dragers die verwijzen naar voormalige organisaties.

Voor de grotere, geïntegreerde projecten (oa Kroonjuwelen) die worden ontwikkeld met meerdere partners, wordt een eigen aanpak ontwikkeld die - zonder de link met de ANB stijl te verliezen - toelaat het specifieke karakter van het project en het partnerschap in beeld te brengen. Deze domeinen gelden bovendien als proeftuinen waarbij innoverende en doelgroepdoorbrekende initiatieven zullen worden gerealiseerd.

Daarnaast wil het agentschap ook op een actieve manier een goede gastheer zijn in alle domeinen. Diverse initiatieven en partnerships worden opgezet om deze doelstelling te bereiken.

Korte omschrijving

Het project ADAGIO stelt zich tot doel om als goede gastheer de bezoeker een kwaliteitsvol onthaal te bezorgen in de domeinen van het Agentschap voor Natuur en Bos. Zowel op het vlak van infrastructuur, informatieverstrekking als de dynamische werking rond de domeinen (link met bezoekerscentra) dient het huidige aanbod te worden opgewaardeerd. De losse, succesvolle, initiatieven die de voorbije jaren werden genomen, zullen worden verheven tot algemene norm. In ieder domein zal een basisaanbod voorhanden zijn, en in topdomeinen (kroonjuwelen) wordt internationale topkwaliteit geboden. Voor deze kroonjuwelen zal een aparte aanpak worden ontwikkeld die toelaat het specifieke karakter van deze domeinen in beeld te brengen. Om dit alles te realiseren zullen zowel op korte- als op lange termijn diverse initiatieven worden genomen, en zullen linken worden gelegd met bestaande projecten binnen en buiten het agentschap.

ADAGIO gaat verder dan het zichtbare onthaalbeleid; het is ook een manier van werken en denken die moet worden geïntroduceerd op alle niveaus van het agentschap.

Samenwerking met andere partners, indien mogelijk, kan het project versterken.

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LBC000_3LD02600_7100	596.337,37 €

Resultaten

Een eerste fase van het project, de opmaak van een meerjarenplanning 2011-2015, werd afgerond. Dit document bepaalt de planning en timing van de recreatieve inrichting van de agentschapsdomeinen. Gelijktijdig werd een eerste reeks domeinen, planning 2011, ingericht. Aan de hand van aantrekkelijke en duurzame informatievoorziening op het terrein, digitale communicatie via o.a. web en smartphones, een duidelijke recreatieve inrichting en een dito aanduiding van de toegankelijkheid neemt het Agentschap voor Natuur en Bos zijn gastheerfunctie waar. Waar mogelijk wordt dit versterkt door lokale participatie en samenwerking met derden.

Naast een meer procesmatige aanpak werd een aantal doelgroepdoorbrekende en innovatieve projecten in kaart gebracht en intern besproken. Negen projecten werden geselecteerd voor verdere uitwerking. De projecten behandelen thema's als 'Kunst & Natuur', 'Innovatieve overnachtingsmogelijkheden', 'De Grote Oorlog', 'Natuurreisgids Vlaanderen', enz. Begin 2012 zal voor deze projecten een gedetailleerde projectfiche en overkoepelende planning worden opgemaakt. De uitwerking van een aantal projecten zal worden aangevat.

ADAGIO wil op een vernieuwende en aantrekkelijke manier het onthaalbeleid in de domeinen van het agentschap vormgeven en dit in functie van de bezoeker. Uiteraard met respect voor de ecologische draagkracht van ieder domein.

Het project ADAGIO fungeert hierbij als platform waarbij diverse losse initiatieven in een breder perspectief worden bekeken.

> Reguliere werking: processen

- PAT4.1 Beheren en coördineren van de maatschappelijke promotie, exploitatie en toegankelijkheid van ANB domeinen
- PAT4.2 Behandelen van aanvragen voor allerlei activiteiten in domeinen in beheer bij ANB
- PAT4.3 Beheren van processen ter realisatie van eigen geïntegreerde domeinen

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LD0000_1LD30700_1211	53.472,01 €
LD0000_1LD30800_3300	68.000,00 €
LDC000_3LD00400_1211	135.507,62 €
LBC000_3LD01100_3300	115.000,00 €
LBC000_3LD01600_3300	25.000,00 €

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Ingediende aanvragen tot toestemming van de beheerder m.b.t. recreatie	aantal	ANB: 939 AN : 321 LI : 0 OV : 278 VB : 96 WV : 244

Bij de opmaak van een nieuw beheerplan voor een ANB-domein, wordt ook telkens een toegankelijkheidsregeling voor het betrokken domein gemaakt. Hierbij wordt via een participatieproces overlegd met de omwonenden en recreanten in het natuurgebied om ervoor te zorgen dat de toegankelijkheidsregeling zo veel mogelijk is afgestemd op de noden van de bezoekers, binnen de draagkracht van het gebied.

In 2011 werd voor een oppervlakte van 2199 ha ANB-domeinen een toegankelijkheidsregeling opgemaakt. Nog niet alle regelingen hebben de gehele goedkeuringsprocedure doorlopen.

2.2 Het agentschap ondersteunt, faciliteert en responsabiliseert partners met het oog op de beleefbaarheid, de toegankelijkheid en het duurzaam gebruik van natuur-, bos- en groen.

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:](#)

SD 62: Rekening houdend met de ecologische draagkracht, worden vanuit het natuur-, bos- en groenbeleid bijkomende inspanningen geleverd om de beleefbaarheid en de toegankelijkheid van de natuurgebieden, bossen en parken verder te verbeteren.

..... We zorgen voor meer toegankelijke stadsrandbossen en stimuleren kwalitatief hoogstaande groene ruimte in de stad, speelbossen en natuur- en bosgebieden, waarbij er steeds aandacht is voor toegankelijkheid. We activeren het boscompensatiefonds ter ondersteuning daarvan.

Een evaluatie van het subsidiesysteem voor openstelling kan ervoor zorgen dat middelen gerichter kunnen ingezet worden zodat naast de eigendommen van het Vlaamse Gewest en de terreinbeherende verenigingen ook domeinen van andere instanties en particulieren aangemoedigd worden om een recreatief aanbod te creëren. Zeer belangrijk hierbij is dat het aanbod afgestemd wordt op de noden van de bezoekers en bovendien compatibel is met de instandhoudingsdoelstellingen en de bijbehorende -maatregelen. Hiervoor zullen ondersteunende toetsingskaders worden ter beschikking gesteld.

Het instrument toegankelijkheidsregeling wordt verder uitgewerkt, zodat het snel inburgering kan vinden. De goedkeuringsprocedure van deze regeling zal zo efficiënt mogelijk georganiseerd worden.

OD 63: Vlaanderen zet Regionale landschappen in om, vanuit een geïntegreerde visie en rekening houdend met de lokale draagkracht, de beleefbaarheid van de open ruimte te versterken en in samenspraak met alle actoren het maatschappelijk draagvlak voor natuur- en landschapsbeleid duurzaam te versterken en te vergroten.

Het instrument regionale landschappen is een voorbeeld van aanmoedigend beleid (samenwerking) en van de integratie van verschillende beleidsdomeinen zoals landschappen, landbouw, platteland, toerisme en zelfs erfgoed. Vanuit het gegeven dat de regionale landschappen, vanuit hun finaliteit, steeds de ecologische toets dienen te maken bij alle projecten en initiatieven kan worden gesteld dat het takenpakket bijdraagt tot een verduurzaming van het landschap. In die zin dringt zich een heroriëntering op van de werking van de regionale landschappen. We starten het overleg hierover op met de bevoegde ministers.

Tevens dringt zich een evaluatie op van de administratieve procedures voor de erkenning, de beoordeling en de subsidiëring van de regionale landschappen. Het doel is daarbij een grotere efficiëntie en effectiviteit van het instrument regionale landschappen te bereiken waardoor zowel de resultaatsgerichtheid als de responsabilisering van de actoren betrokken bij het instrument substantieel worden vergroot.

SD 65: In het kader van het streven naar sociaal warme steden, maakt Vlaanderen verder werk van de beschikbaarheid van nabije natuur-, bos- of groenwaarden voor elke stadsbewoner.

OD 84: We realiseren de VIA-doorbraak 'Groen Stedengewest'

> Specifieke werking: projecten

Project Proj10.6 Harmonisch Park en Groenbeheer Alden Biesen

Projectsponsor: Bert Vanholen

Projectleider: Jasper Goffin

Situering

Alden Biesen, een voormalige landcommanderij, is momenteel ingericht als een Vlaams cultuurcentrum met internationale ambitie. Het domein bestaat uit verschillende tuin- en parkgebieden, omliggende hoogstam boomgaarden, bosgebied, dreefstructuren, parking, natuurgebied. Een groot gedeelte van het visiegebied is eigendom van de Vlaamse Overheid, de andere delen zijn eigendom van de stad Bilzen. Het visiegebied bedraagt ongeveer 75 ha. Voor een optimaal beheer van het gebied mogelijk te maken, werd een samenwerkingsverband afgesloten tussen AFM, AKE, ANB en Stad Bilzen..

Korte omschrijving

Het beheer van dit domein vraagt om een totaalconcept, met insteken vanuit de gebouwinfrastructuur, het cultureel aanbod en het typerende parklandschap. Met de opmaak van een Harmonisch Park en Groenbeheer beogen we een toekomstgerichte beheervisie op te stellen voor het domein Alden Biesen. De aanvang van de opmaak van een Harmonisch Park- en Groenbeheerplan vindt plaats in het eerste kwartaal 2011. Dit project geldt als een voorbeeldstellend project en heeft als doelstelling om het concept van HPG in de belangstelling te zetten, enerzijds naar de bevolking en anderzijds naar lokale besturen. Bijkomend is ook het reguliere beheer van het domein in eigendom van de Vlaamse overheid in handen van ANB.

Middelen

De besteding van middelen is gevat onder OOD1.2.A – Reguliere werking

Resultaten

Begin 2011 zijn we van start gegaan met de opmaak van een Harmonisch Park en Groenbeheerplan voor de ruime site van ongeveer 75 ha rond het kasteeldomein Alden Biesen. De opvolging van de studie gebeurt door de stuurgroep, samengesteld met een vertegenwoordiging van alle betrokken partners, en is op regelmatige tijdstippen samengekomen. In het voorjaar 2012 wordt de studie voor de opmaak van een Harmonisch Park en Groenbeheerplan afgerond. Als uitbreiding op de studie HPG is er ook een screening naar integrale toegankelijkheid van het projectgebied uitgevoerd en worden er verbetervoorstellen voor een integrale toegankelijkheid en beleving uitgewerkt.

Verder is er ook een driemaandelijks werkgroep rond het algemene groenbeheer. Ook deze werkgroep is samengesteld met een vertegenwoordiging van alle partners.

Het reguliere onderhoud van het kasteeldomein gebeurt d.m.v. uitbesteding aan de firma Daenen en door het halftijds ter beschikking stellen van een eigen arbeider van het ANB.

Buiten het reguliere onderhoud zijn in 2011 ook volgende werken uitgevoerd:

- Herstel waterkwaliteit in de slotgracht.
- Aanplanten van nieuwe perendreef tussen Kerkhof en Maastrichterallee.
- Aanleg van een amfibiepoel
- Aanplant van een 50-tal hoogstamboomgaarden
- Rasterbestek: plaatsen, herstellen of verwijderen van rasters, gecombineerd met het aanplanten van hagen
- Acute snoeiwerken in de Engelse tuin: veiligheidssnoei van enkele monumentale bomen + vrijstellen van de historische ommuring door het verwijderen van alle bomen <2m en verwijderen van klimop.
- Verbeteren van de toegangswegen naar de Engelse tuin

Project Proj10.2 Nationaal Park Hoge Kempen

Projectsponsor: Jeroen Nachtergaele

Projectleider: Bert Vanholen

Situering

Het Nationaal Park Hoge Kempen is het enige en grootste nationaal park van Vlaanderen. In een intensieve samenwerking met partners wordt getracht een evenwicht te vinden tussen de bescherming van grote natuurwaarden en allerlei vormen van medegebruik. Dit is onder meer mogelijk via het concept van toegangspoorten.

Korte omschrijving

Het Nationaal Park Hoge Kempen is gesitueerd in de gemeenten Maasmechelen, Zutendaal, Lanaken, Genk en Dilsen-Stokkem en is een samenwerkingsproject tussen deze gemeenten, het Regionaal Landschap Kempen en Maasland, de provincie Limburg, LISOM en het Agentschap voor Natuur en Bos. Onder financiering van het Agentschap wordt een projectbureauwerking onderhouden, die instaat voor de maatschappelijke integratie van enerzijds de grote natuurwaarden en anderzijds de verschillende medegebruikers, zoals allerlei vormen van recreatie, gidsenwerking,... Door het concept van toegangspoorten, die merendeels gelegen zijn buiten de kwetsbare natuurgebieden, wordt de recreatieve druk begeleid naar de randen van het nationaal park.

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LD0000_1LD30800_3300	330.000,00 €

Resultaten

Voor een nauwere opvolging van de uitvoering van dit samenwerkingsproject koppelt het ANB regio Hoge Kempen op reguliere basis terug met het projectbureau via aanwezigheid in de projectgroep, bilateraal maandelijks overleg en ad hoc in het kader van specifieke dossiers. Bovendien nam het

ANB in 2011 voor het eerst actief en uitgebreid deel aan Nationaal Park in beweging, een activiteit met zo'n 17 000 bezoekers waarbij het ANB als beheerder in the picture werd geplaatst.

Overzicht van de belangrijkste acties uitgevoerd in 2011 – op basis van het jaarrapport 2011 van het projectbureau:

Communicatie

- Landschapskrant huis-aan-huis bedeed (113 000 ex.)
- Bezoekersgids Nationaal Park Hoge Kempen 2011 – 20 000 ex.
- Er werden 5 persberichten verstuurd vanuit het Projectbureau Nationaal Park Hoge Kempen. In totaal dook het Nationaal Park meer dan 80 keer op in de pers.
- Een Facebookpagina en Twitterprofiel werden opgestart.
- De campagne "1 Nationaal Park, 5 keer anders" werd verder uitgevoerd. Doel van deze campagne is een duidelijke samenhang en samenwerking tussen de 5 lokale poorten onderling en het Nationaal Park

Publieksactiviteiten

- mede-organisatie van 'Nationaal Park in Beweging' op 26/09 in Wiemesmeer (Zutendaal).
- Op 02/10 werd i.s.m. de betrokken gemeenten (Opglabbeek, Meeuwen-Gruitrode, Maaseik, Bree) een vernieuwd wandelaanbod 'Duinengordel' ingewandeld.

Internationale samenwerking

- Project WECAN, met o.a. de organisatie van de studiedag 'eVALUEate NATURE', de uitgave van het boek 'Hoge Kempen, Hoge Baten' (Triple E) en de studie-opdrachten aan Alterra-Universiteit Wageningen (Ecosysteemdiensten) en Boondoggle (Visitor Pay Back)

Natuurbehoud

- Voorbereiding Toegankelijkheidsreglement NPHK in nauwe samenwerking met het ANB
- Werking Parkrangers: 2399 mandagen i.f.v. verbetering beeldkwaliteit, met o.a. ophaling 170 000 liter afval
- Opmaak visie natuurherstel groeve Berg
- Activatie Nationaal Park Fonds t.v.v. beheer en lopende projecten

Erfgoed

- Voorbereiding erkenningsdossier van het cultuurlandschap van de Hoge Kempen als UNESCO Werelderfgoed

Educatie

- In 2010 namen 10.823 mensen deel aan een activiteit met een Ranger. Daartoe werd 528 keer een Ranger ingezet.
- Uitwerking nieuw educatief aanbod voor basisscholen: Nationaal Park klassen
- Recreatief medegebruik
- In 2011 werden in het Nationaal Park Hoge Kempen 203.176 wandelaars geregistreerd, wat het aantal sinds de start van de metingen (in 2007) cumulatief op 911.073 wandelaars brengt.
- Bijzonder nabij het Nationaal Park: nieuwe wandelkaarten voor Oudsberg, Solterheide Donderslag (allen Meeuwen-Gruitrode en omgeving) en Erpekom-Ellikom (Peer)
- Aanleg fietsbrug over de N763 ter hoogte van de toegangspoort aan de Mechelse Heide
- ruiter- en menroutenetwerk: in de periode van 1/02-12/12 werden 13.354 ruiters (70%) en menners (30%) geregistreerd.

Natuurgericht toerisme

- Studie hoofdtoegangspoort resulteerde in 'Schetsboek Hoofdtoegangspoort Nationaal Park Hoge Kempen te Eisdien-Lanklaar', daarnaast voorbereiding businessplan.

> Reguliere werking: processen

- AVES1.8 Behandelen van aanvragen voor risicovolle activiteiten in bossen en natuurreservaten ipv adviseren mbt toegankelijkheid en recreatief medegebruik

- FF2.1 Beheren van vergunningen, afwijkingen, meldingen inzake gebruik van soorten
- FF2.3 Adviseren inzake opmaak van wildbeheerplannen
- FF2.4 Opmaken en opvolgen van begroting en boekhouding visserijfonds en ondersteunen Centraal Comité en Provinciale Visserijcommissies
- FF2.5 Coördineren van de uitvoering van projecten inzake het duurzaam gebruik van soorten
- FF2.6 Organiseren van jachtexamens
- GGB3.4 Beheren van erkenning en subsidiëring van regionale landschappen

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LBC000_3LD00500_1211	94.048,04 €
LBC000_3LD01100_3300	1.796.475,00 €

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Aantal machtigingen risicovolle activiteit	aantal	ANB: 930 AN : 63 LI : 150 OV : 273 VB : 200 WV : 244
Aantal dossiers mbt vergunningen inzake soortenbescherming	aantal	ANB: 0
Aantal meldingen m.b.t. riviervisserij	aantal	ANB: 303 AN : 32 LI : 214 OV : 50 VB : 0 WV : 7
Aantal vergunningen inzake riviervisserij	aantal	ANB: 3000
Aantal meldingen mbt wildbeheer	aantal	ANB: 8679 AN : 2250 LI : 3816 OV : 935 VB : 997 WV : 681
Aantal vergunningen mbt wildbeheer	aantal	ANB: 4290 AN : 48 LI : 4157 OV : 33 VB : 25 WV : 27
Inning inkomsten visrechten Grensmaas gebeurd		ANB: Op schema

Aantal adviezen inzake opmaak van wilbbeheersplannen	aantal	ANB: 17 AN : 0 LI : 4 OV : 3 VB : 2 WV : 8
Kredietoverdrachtenbegroting van jaar X-1 naar jaar X opgemaakt		ANB: Doel bereikt
Aantal projecten inzake verbetering leefomgeving vissen	aantal	ANB: 33 AN : 7 LI : 12 OV : 6 VB : 3 WV : 5
Deelnemersstatistieken beschikbaar		ANB: Doel bereikt

Aanvragen voor risicovolle activiteiten in bossen en natuurreservaten

In 2011 werden door de 5 provinciale afdelingen 930 machtigingen risicovolle activiteit afgeleverd. In vergelijking met het jaar 2010 (1274) is dat een vermindering met 27 %. Dit is te wijten aan :

1. Kalenderwerkingen in provincie Antwerpen en Limburg. Via de kalenderwerking worden op een constructieve wijze de uiteenlopende machtigingen van de afzonderlijke mountainbikeclubs gebundeld via de federaties en met toedoen van de provinciale sportdienst. Deze bundeling die aanzienlijk minder werk oplevert wordt als 1 machtiging meegerekend.
2. Versoepeling van de algemene voorwaarden op basis waarvan een machtiging dient aangevraagd te worden aan het ANB. De versoepeling van begin maart 2011 heeft ervoor gezorgd dat er geen machtiging meer moet aangevraagd worden voor wandelingen en recreatieve fietstochten op de daartoe voorziene wegen in bos en natuurreservaat. Dit betekent dat er meer tijd vrijkomt voor complexere aanvragen die wel onder de noemer van risicovol gerekend worden.

Er werden voorbereidingen getroffen om vanaf 2012 alle afgeleverde machtigingen risicovolle activiteit bij te houden via het outlookkalendersysteem zodat een vlotte raadpleging en verwerking van statistieken mogelijk zal zijn.

Visserij

Visserijfonds

Het Visserijfonds beheert de opbrengst van de verkoop van de visverloven. Elke visser die wil vissen in de openbare wateren dient in het bezit te zijn van een visverlof, aan te kopen in een postkantoor of via www.visverlof.be. Die financiële opbrengst wordt op zijn beurt geïnvesteerd in de uitvoering van het visserijbeleid en komt dus het algemene belang van de openbare visserij ten goede.

Het Centraal Comité van het Visserijfonds controleert en coördineert de werkzaamheden van de provinciale visserijcommissies en maakt jaarlijks een begroting op met de diverse voorstellen ter uitvoering van het Vlaamse visserijbeleid. Deze begroting wordt aan de minister bevoegd voor riviervisserij ter goedkeuring voorgelegd. Het Agentschap voor Natuur en Bos voert het secretariaat van het Centraal Comité van het Visserijfonds en geeft ondersteuning aan de werking van de Provinciale Visserijcommissies.

In 2011 bedroegen de uitgaven van het Visserijfonds € 930.883,25 (werkingsmiddelen 1LD30500: € 564.513,74 en investeringen 1LD31800: € 366.369,51). De totale inkomsten in 2011 (verkoop van de visverloven) bedroeg € 945.320,06.

In 2011 werd een samenwerkingsovereenkomst opgemaakt tussen de Provinciale

Visserijcommissies en het Agentschap voor Natuur en Bos. Deze beoogt een verbeterde samenwerking inzake de secretariaatswerking van de Provinciale Visserijcommissies en een administratieve vereenvoudiging. Goedkeuring en implementatie wordt verwacht in de eerste helft van 2012.

De uitgaven van het Visserijfonds in 2011 situeerden zich in de volgende onderdelen:

a) Secretariaatswerking

Secretariaatswerking betreft de ondersteuning van de werking van de visserijsecretariaten, centraal (centraal secretariaat Visserijfonds) en in de provincies (Provinciale Visserijcommissies).

b) Individuele projecten Provinciale Visserijcommissies (PVC's)

Individuele projecten van de PVC's betreffen kleine haalbare projecten voor de verbetering of het behoud van het milieu van de vissen, alsook voor een betere inpassing van visserijactiviteiten aan het openbaar water. Concrete realisaties zijn de huur van visrechten, de financiering van dienstencontracten (onder meer zwerfvuilacties door vissersverenigingen) en het uitvoeren van kleinere visstandonderzoeken.

c) Ondersteunende opdrachten

Ondersteunende opdrachten van het Agentschap Natuur en Bos (Provinciale Diensten) betreffen materiële ondersteuning ten behoeve van de viskweekprogramma's, de bewakingsopdrachten en het onderhoud en de inrichting van het visserijpatrimonium. Zo werden in 2011 uitgaven gerealiseerd voor de aankoop van visserijmateriaal en infrastructuurwerken in de viskwekerijen van het ANB.

d) Herstel van het visbestand (herbepotingen)

Visbestanden worden ondersteund door het uitvoeren van visbepotingen of herstelprogramma's op openbare wateren. Naast de bepotingen in traditionele hengelwateren werd in 2011 120 kg glasaal aangekocht en uitgezet als herstelmaatregel opgenomen in het Belgische Palingbeheerplan.

e) Informatie en educatie

Het is een opdracht van de overheid om de hengelaar te informeren over de wetgeving teneinde de visserij op openbaar wateren en het bevissen van de visstand volgens goede regels en afspraken te laten verlopen. De publicatie Vislijn met informatie over het visserijbeleid en de reglementering werd opgemaakt en bezorgd aan elke hengelaar die een visverlof kocht in 2011.

f) Natuurtechnische milieubouw (NTMB)

Natuurtechnische milieubouwprojecten en infrastructuurprojecten voor het inrichten van de (hengel)wateren met geschikte vissenhabitats of voor het faciliteren van de hengelrecreatie. In 2011 werd onder meer projecten uitgevoerd inzake de aanleg van hengelsteigers (bv. op het Kanaal Plassendale-Nieuwpoort) en de aanleg van paaiplaatsen (bv. Kanaal Bocholt-Herentals).

g) Wetenschappelijk visserijonderzoek

Wetenschappelijke onderbouwing van het visserijbeleid en het visstandbeheer. Visie ontwikkelen en uitvoeren, gebaseerd op wetenschappelijke gegevens, voor de gebiedsgerichte inpassing van de visserijactiviteiten en het visstandbeheer. Onderzoek ter uitvoering van het Palingbeheerplan en ter onderbouwing van de soortherstelprogramma's voor stroomminnende vissoorten werd in 2011 opgestart. Er werden diverse visstandonderzoeken opgestart in belangrijke viswateren ter ondersteuning van de uitvoering van het visserijbeleid (onder meer op de Dender, Zuid-Willemsvaart, Watersportbaan, Leuvense Vaart en kanaal Bossuit-Kortrijk).

Soortherstel

Conform de goedgekeurde herbepotingsplannen van de Provinciale Visserijcommissies werden in elke Provinciale Dienst van het ANB vissen uitgezet op openbaar water.

De drie viskwekerijen van het Vlaamse Gewest worden ingezet voor de productie van zeldzame soorten in functie van de uitvoering van de soortherstelprogramma's voor vissoorten. Deze soorten zijn niet verkrijgbaar in de handel. De overige vissoorten worden aangekocht bij private viskwekerijen.

In de viskwekerijen Lozen en Rijkevorsel (beheerd door het ANB) werd in 2011 snoek, serpeling, kwabaal, kopvoorn, kroeskarper en rivierdonderpad geproduceerd (opkweek van broed tot éénzomerige vissen). Het broed is afkomstig van de kwekerij te Linkebeek (beheer door het INBO). Al deze vissen werden uitgezet in functie van de lopende soortherstelprogramma's voor deze soorten.

In 2011 werd gestart met de opmaak van een inhoudstafel voor het soortenbeschermingsprogramma voor de Habitatrichtlijnsoorten beekprik, rivierdonderpad en kleine modderkruiper. In 2012 zal het programma verder worden uitgewerkt.

In functie van het herstel van diverse vissoorten werden in 2011 samenwerkingsovereenkomsten afgesloten met waterbeheerders inzake het oplossen van vismigratieknelpunten.

Vergunningen en visverloven

Eind 2011 werden door het ANB 2.219 visverloven afgeleverd die online werden aangevraagd via de nieuwe webapplicatie (www.visverlof.be) die werd opgestart eind 2010. Het totale aantal afgeleverde visverloven kwam in 2011 op 61.519.

In 2011 werden vergunningen afgeleverd inzake visvangst met wetenschappelijk doel en het behoud van ondermaatse vis tijdens hengelvwedstrijden. Al deze vergunningen en toelatingen zijn op het extranet van ANB raadpleegbaar onder 'visserij/toelatingen en vergunningen'. Duplicaten van visverloven werden afgeleverd en visverloven werden gecontroleerd in de databank (op vraag van Natuurinspectie). De nodige jaarstatistieken inzake de verkoop van de visverloven zijn raadpleegbaar op het extranet van het ANB onder 'visserij/statistieken visverloven'.

Wildbeheer

Jachtexamen

Het Agentschap voor Natuur en Bos organiseert het theoretische en praktische jachtexamen in samenwerking met het Instituut voor Jachtopleiding (IJO). Het agentschap waakt er steeds over dat zowel het theoretische als het praktische jachtexamen correct en objectief verloopt. Alle klachten met betrekking tot het jachtexamen worden beoordeeld door de jachtexamencommissie, deze commissie is samengesteld uit medewerkers van het Agentschap, jagers en deskundigen.

Het theoretisch jachtexamen vond dit jaar plaats op zaterdag 23 april 2011. Er waren dit jaar 682 inschrijvingen, 270 kandidaten slaagden. Alle klachten van de kandidaten werden onderzocht en door de jachtexamencommissie beoordeeld.

Sinds 2009 wordt er voor het praktisch jachtexamen slechts één examenperiode georganiseerd en worden er deelbewijzen uitgereikt voor de drie onderdelen van het praktisch jachtexamen. Een kandidaat die niet slaagt voor alle drie onderdelen krijgt voor de onderdelen waarop hij wel voldoende scoorde een deelbewijs.

Dit deelbewijs blijft drie jaar geldig. De kandidaat wordt voor de volgende praktische examens vrijgesteld voor de onderdelen waarvoor hij een geldig deelbewijs kan voorleggen. Het praktisch gedeelte van het jachtexamen werd in 2011 georganiseerd van 16 tot 25 augustus. Voor het praktisch jachtexamen schreven zich 539 kandidaten in, hiervan behaalden 247 kandidaat jagers hun getuigschrift. Alle klachten van de kandidaten werden onderzocht en door de jachtexamencommissie beoordeeld.

Opvolging wildbeheer

De adviezen en meldingen met betrekking tot wildbeheer worden op de Provinciale Diensten van het agentschap behandeld. Dit garandeert een snelle en doeltreffende afhandeling maar vergt ook een goede en efficiënte centrale sturing.

In 2009 is gestart met een project om de bestaande wildbeheerdatbank te hernieuwen en uit te breiden om te komen tot een centraal e-loket voor wildbeheertoepassingen dat vlot en gemakkelijk toegankelijk is voor de betrokken overheidsdiensten en de jachtsector. Gedurende 2011 werd verder gewerkt aan dit project.

In 2009 werden de mogelijkheden in kaart gebracht tot administratieve vereenvoudiging van de bestaande jachtwetgeving en werden initiatieven opgestart voor inhoudelijke optimalisatie van de jachtwetgeving, een proces dat in 2010 en 2011 verder werd gezet.

Regionale landschappen

Regionale landschappen zijn waardevolle samenwerkingsverbanden binnen het natuur-, bos- en landschapsbeleid en dragen vanuit hun finaliteit bij aan een verduurzaming van het landschap. Momenteel vallen deze intermediaire structuren nog onder de bevoegdheid van de Vlaamse overheid en worden door deze overheid ook (financieel) ondersteund. Op 8 april 2011 heeft de Vlaamse Regering beslist het instrument de regionale landschappen over te dragen aan de provincies (Witboek, Doorbraak 64). De streefdatum is deze overdracht te realiseren tegen 2013.

Erkenningen

a) Nieuwe erkenningen

- Begin januari 2011 heeft de minister beslist het Regionaal Landschap Zuid-Hageland voorlopig te erkennen.

- In het najaar 2010 heeft het provinciebestuur van Antwerpen een aanvraag ingediend tot de voorlopige erkenning van het Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete. Op grond van de adviezen van de Miniraad en het ANB heeft de minister op 21 juni 2011 de erkenning toegekend met ingang van 1 juni 2011.

Het aantal erkende regionale landschappen bedraagt daarmee zeventien.

b) Definitieve erkenning

Tweede helft van april 2011 heeft het Regionaal Landschap Ijzer en Polder een aanvraag ingediend tot definitieve erkenning. Op 19 september 2011 heeft de minister beslist deze statuutwijziging toe te kennen. De definitieve erkenning gaat in op 1 juli 2011 en geldt voor een periode van zes jaar.

c) Hernieuwing erkenningen

In 2011 hebben acht regionale landschappen een aanvraag ingediend voor een hernieuwing van hun definitieve erkenning. Het betreft de regionale landschappen Houtland, West-Vlaamse Heuvels, Vlaamse Ardennen, Zenne, Zuun en Zoniën, Dijleland, Noord-Hageland, Haspengouw en Voeren, Kempen en Maasland. Voor het Regionaal Landschap Houtland betrof het de eerste verlengingsaanvraag, voor de zeven andere regionale landschappen gaat het om de tweede verlenging van hun definitieve erkenning.

De minister heeft in 2011 al zeven hernieuwingen van erkenningsaanvragen goedgekeurd. De aanvraag van het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen is nog in onderzoek.

d) Regionale Landschappen in oprichting

Een begeleidingstraject is opgestart om het Stadslandschap 't West-Vlaamse Hart te helpen een kwaliteits- en succesvolle erkenningsaanvraag in te dienen in de loop van 2012.

Evaluatie over de werking 2010

In 2011 waren er 16 erkende regionale landschappen die op basis van het ingediend werkingsverslag over de activiteiten in 2010 geëvalueerd werden. De werkingsverslagen zijn voor

advies voorgelegd aan de Minaraad en de provinciale dienst van het ANB. Op één dossier na dat van het Regionaal Landschap Schelde-Durme is het evaluatietraject van alle regionale landschappen met gunstig gevolg afgerond.

Subsidiëring (basissubsidie)

Op 15 april 2011 is het subsidiebesluit ondertekend voor het toekennen van een basissubsidie aan zestien erkende regionale landschappen. Op basis van dit besluit zijn de individuele vastleggingsdossiers opgemaakt en is een totaal bedrag van 1.750.969,24 euro vastgelegd. Na de erkenning van het Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete m.i.v. 1 juni 2011 is een bedrag van 45.505,76 euro vastgelegd als subsidie voor de zeven erkende maanden in het werkingsjaar 2011.

2.3 Het agentschap verhoogt verder de valorisatie van natuur, bos en groen.

2.3.A Het agentschap beoogt, met betrekking tot de economische functie van natuur- en bosgebieden, zelf een beter inzicht te krijgen in het marktgebeuren en de sector een beter inzicht te verschaffen in de gevolgen van de keuzes van het beheer.

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:](#)

SD 64: Vlaanderen streeft naar een verbeterde valorisatie van de natuurgebieden, bossen en parken met aandacht voor een return die de lokale economie in het buitengebied ten goede komt.

Naast het inzetten op de ecologische functie van de bossen, het versterken van de sociaal-recreatieve functie door middel van openstelling en inrichting, dient de economische functie van het bos een volwaardige plaats in het beleid te hebben. Hiervoor wordt een gestructureerd overleg met de betrokken sector opgezet. Het Agentschap voor Natuur en Bos zal inspanningen leveren om beter inzicht krijgen in het marktgebeuren en anderzijds ook de sector meer inzicht te verschaffen in de gevolgen van keuzes binnen bosbeheer. We verschaffen kansen om er voor te zorgen dat Vlaamse bossen in internationaal erkende certificeringssystemen kunnen instappen. Het Agentschap voor Natuur en Bos zet zijn politiek verder om de eigen, grotere boscomplexen onder het FSC-label te brengen.

Het Ondersteunend Centrum van het Agentschap voor Natuur en Bos (OC ANB) dat instaat voor de valorisatie van het natuur- en bospatrimonium van de Vlaamse Overheid, zal haar aanbod aan producten en diensten verder ontwikkelen om via gerichte investeringen een geïntegreerder natuur- en bosbeleid mee te faciliteren. Het OC ANB zal commerciële inspanningen doen en zal hierbij optreden als natuurinvesteringsmaatschappij voor het Agentschap voor Natuur en Bos.

> Reguliere werking: processen

- PAT1.1 Beheren van houtverkoop
- PAT1.2 Beheren van erkenningsregeling voor exploitanten en kopers van hout
- PAT1.3 Beheren van biomassa en andere beheerproducten

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LBC000_3LD00200_1211	100.500,00 €

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Opbrengst hout verkocht voor het Vlaamse Gewest	euro	ANB: 3.824.332 AN : 1.015.572 LI : 1.162.149 OV : 43.010 VB : 1.390.592 WV : 213.010
Opbrengst hout verkocht voor andere openbare besturen	euro	ANB: 1.861.715 AN : 667.541 LI : 446.685 OV : 276.760 VB : 226.514 WV : 244.215
Hoeveelheid hout verkocht voor het Vlaams Gewest	m ³	ANB: 10.7731 AN : 33.477 LI : 32.577 OV : 1.610 VB : 32.437 WV : 7.631
Hoeveelheid hout verkocht voor andere openbare besturen	m ³	ANB: 55.698 AN : 21.010 LI : 13.302 OV : 8.711 VB : 6.061 WV : 6.614
Aantal nieuwe verleende erkenningen kopers	aantal	ANB: 33
Aantal ingetrokken erkenningen	aantal	ANB: 20
Aantal behandelde klachten	aantal	ANB: 3 AN : 0 LI : 0 OV : 3 VB : 0 WV : 0
Totaal aantal verleende erkenningen exploitanten	aantal	ANB: 327
Hoeveelheid verkochte biomassa en andere beheerproducten	ton	ANB: 2.084 AN : 164 LI : 1.832 OV : 0 VB : 88

		WV : 0
Overzicht opbrengst en hoeveelheid verkochte biomassa en andere beheerproducten per fractie beschikbaar		ANB: Op schema
Opbrengst verkoop biomassa en andere beheerproducten	euro	ANB: 50.907 AN : 3.731 LI : 44.544 OV : 0 VB : 2.632 WV : 0

Houtverkoop

Houtproductie vormt een belangrijk aandeel van de effectieve valorisatie binnen de economische functie van de domeinen die beheerd worden door het ANB. In 2011 werd ongeveer 108.000m³ hout verkocht uit eigen domeinen voor een totaal bedrag van 3,82 miljoen Euro. Het is de eerste keer dat het aandeel hout dat uit domeinbossen wordt verkocht meer dan de helft (51%) FSC-gecertificeerd is. Verder werd ook nog ondersteuning geboden bij de verkoop van 56.000m³ hout uit ander openbaar bos. De bouw van de nieuwe IVANHO applicatie werd aangevat, en het onderdeel voor de opvolging op de dag van houtverkoop getest op twee houtverkopen. Het systeem om te betalen met bancontact op brandhoutverkoop werd uitgetest en positief geëvalueerd.

Ter ondersteuning van het duurzame bosbeheer wordt enerzijds de erkenningsregeling voor houtkopers en –exploitanten gehanteerd en wordt anderzijds gestreefd naar een FSC-label voor de beheerde bossen. De organisatie van het erkenningssecretariaat werd in 2011 voor een periode van 2 jaar uitbesteed aan Landmax met ingang begin 2012.

Biomassa

Voor de andere biomassa die vrijkomt bij natuurbeheer wordt samen met partners gezocht naar mogelijkheden tot valorisatie. Enkele voorbeelden van projecten:

- Graskracht (EFRO). Partners hierbij zijn: OC-ANB als promotor, Natuurpunt, PIVAL, Vlaco, FEBEM, Biogas-e, UHasselt, PHL, Eneco, ODE, OVAM, Departement LNE AMIS, AWV. Binnen dit project wordt gewerkt aan een inventarisatie van alle jaarlijks vrijkomende maaisels over heel Vlaanderen (natuurgebieden, weg- en kanaalbermen). Er worden proeven opgezet om het vergistingspotentieel van maaisel (laboschaal en praktijschaal) beter in kaart te brengen. Op basis van deze informatie, in combinatie met de organisatie van studiedagen en werkbezoeken wordt gewerkt aan kennisuitwisseling binnen deze sector.
- Limburgs Groen voor een groene economie (MIP2). Partners hierbij zijn: OC-ANB, Bionerga & MIG (4Energy Invest). Deze laatste is projectleider. Dankzij dit project is er een beter zicht op de actuele en potentiële productie en op de kosten bij de oogst van houtige biomassa uit het Limburgse groen.

2.3.B Het agentschap beoogt dat via de kwantificering en monetaire waardering van ecosysteemdiensten de kosten en baten van natuur-, bos- en groen volwaardig worden meegenomen in het besluitvormingsproces.

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:](#)

SD 67: Vlaanderen schenkt de nodige aandacht aan het realiseren van de randvoorwaarden om een efficiënt en effectief natuur- en bos- en groenbeleid mogelijk te maken.

SD 109: Het concept 'ecosysteemdiensten' wordt verder onderzocht

Het concept "ecosysteemdiensten" (ESD) verschaft een nieuwe, frisse kijk op de interacties tussen maatschappij en natuur. Het vernieuwende aspect is dat natuur en bos als een noodzakelijke bondgenoot voor een duurzame samenleving en de economie wordt aanzien.

De ecosysteemdienstbenadering is een veelbelovend hulpmiddel om gewenste maatschappelijke 'win-win' of 'trade-off' situaties te identificeren voor een multi-functionele open ruimte in Vlaanderen en het levert een waardevol kader om actoren met verschillende interesses bij elkaar te brengen. Het kan ook conceptueel bijdragen aan de vergroening van de economie. Er gebeurt een analyse van de ecosysteemdiensten in Vlaanderen en het concept zal in al de beleidsdomeinen die het landgebruik in de open ruimte beïnvloeden, geïntroduceerd worden, wat in lijn is met de Europese benadering. Er is nood aan een degelijk vergoedingensysteem voor zij die deze diensten helpen leveren. De bestaande maatregelen (beheersvergoedingen, gebruikerscompensatie...) dienen daarbij meer doelgericht te worden bijgestuurd mede in het kader van PDPO 2012-2016.

Middelen

Naast de personeelsinzet werden geen middelen voorzien.

Resultaten

Het concept Ecosysteemdiensten gaat ervan uit dat ecosystemen diensten en goederen leveren die bijdragen aan het welzijn van mens en maatschappij. Voorbeelden hiervan zijn hout, drinkbaar water, bescherming tegen overstromingen en bestuiving van landbouwgewassen door insecten.

ANB heeft een interne strategie vastgelegd voor de integratie van dit concept in haar werking. Hierbij werden drie speerpunten vastgelegd: 1. nieuwe tendensen opvolgen en uitbouw ANB-kennissysteem; 2. Toepassingen testen; 3. Communicatie. ANB werkt hiervoor nauw samen met het INBO en het departement LNE.

nieuwe tendensen opvolgen en uitbouw ANB-kennissysteem

Met de interne Taskforce 'ecosysteemdiensten' werden voorbeeldprojecten die in uitvoering zijn in elke provincie verzameld en rapporten en publicaties voor interne consultatie ter beschikking gesteld.

Via deelname van het ANB in het BEES netwerk (Belgium Ecosystem Services netwerk) en in de oprichting van een platform inzake ecosysteemdiensten onder het "Belgium Biodiversity Platform" wordt het informatienetwerk ook extern uitgebreid.

Met INBO werd prioriteiten voor onderzoeksprojecten voor 2012 afgesproken.

In samenwerking met OC-ANB werd het project KOBE (KennisOndersteuning bij Beheer en Economie van natuur-, groen- en bosdomeinen) opgestart. Hierin wordt gestreefd naar het verbeteren van de netto balans tussen de beheerkosten voor en de baten van ecosysteemdiensten uit de Vlaamse natuur-, groen- en bosgebieden, door middel van kennisondersteuning omtrent aangepast beheer en efficiënte vermarkting. In een eerste fase focust dit project op hout- en biomassaproductie in Vlaanderen.

Toepassingen testen

Binnen het Europese onderzoeksproject "Recognising Natura 2000 benefits and demonstrating the economic benefits of conservation measures" wordt een ecosysteemdiensten tool ontwikkeld die uitgetest wordt op Natura2000 projectgebieden. Hieraan is door ANB meegewerkt door de inbreng van het gebied Kalkense Meersen.

Een onderzoek naar de baten van het Natura 2000-netwerk werd voorbereid. Deze studie wordt uitgevoerd in 2012 en maakt gebruik van het ecosysteemdienstenkader. Daarnaast loopt in dezelfde

De LNE-tool inzake kwantificering en waardering van ecosysteemdiensten wordt momenteel getest op een aantal natuurinrichtingprojecten.

Communicatie

Met het artikel in de zomereditie van Spoorzoeker rond Ecosysteemdiensten gebeurde een eerste algemene communicatie over het concept en het nut van ecosysteemdiensten.

Als basis voor meer specifieke communicatie wordt in samenwerking met INBO een informatiefiche uitgewerkt over individuele ecosysteemdiensten.

3. Het agentschap zorgt via innovatie en integratie voor meer groen in en aan de rand van steden.

3.1 Het agentschap tracht om via een projectmatige aanpak zijn beleid op vlak van "Groen in de stad" verder af te stemmen op de maatschappelijke noden.

→ Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:

SD 65: In het kader van het streven naar sociaal warme steden, maakt Vlaanderen verder werk van de beschikbaarheid van nabije natuur-, bos- of groenwaarden voor elke stadsbewoner.

OD 84: We realiseren de VIA-doorbraak 'Groen Stedengewest'

OD 91: Bij gebiedsontwikkeling wordt gestreefd naar meer synergie tussen de betrokken beleidsvelden milieubeleid, plattelandsbeleid, natuurbeleid, integraal waterbeleid, mobiliteit en ruimtelijke ordeningsbeleid, en de omgevingskwaliteit

De voorbije jaren formuleerden onder andere de beleidsvelden milieu, platteland, natuur, integraal waterbeleid, mobiliteit, landbouw en ruimtelijk ordening, toekomstgerichte visies voor de open ruimte. Ik zie meer mogelijkheden voor een gebiedsgerichte samenwerking tussen deze verschillende beleidsvelden zodat ook bij de uitwerking van streekprojecten meer synergie tussen de verschillende visies tot stand komt Dit alles moet leiden tot een meer gecoördineerde en duurzame aanpak. Via ruilverkaveling-, natuurinrichting- en landinrichtingsprojecten, zal ik deze synergie in concrete geïntegreerde realisaties vertalen.

> Specifieke werking: projecten

Project Proj11.1 Groen in de Stad

Projectsponsor: Marleen Evenepoel

Projectleider: Yves Decuypere

Situering

Het project heeft tot doel een invulling te geven aan een beleidspijler uit de beheerovereenkomst: Groen in de Stad, of de bijdrage van ANB aan de VIA-doelstelling 'Groen Stedengewest Vlaanderen'

Korte omschrijving

Het project beoogt het opzetten van initiatieven die mee het Groen Stedengewest Vlaanderen vorm geven. De initiatieven richten zich op:

- initiatieven op het terrein
- communicatie
- kennis
- innovatie

en richten zich vooral op het opbouwen van netwerken en het aangaan van samenwerking en partnerschappen.

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LD0000_1LD30300_1211	107.115,16 €
LD0000_1LD31500_6331	270.297,00 €
LBC000_3LD00200_1211	18.500,00 €
LBC000_3LD00700_1211	72.563,70 €
LBC000_3LD01500_3300	56.000,00 €

Resultaten

Het project Groen in de Stad werd effectief opgestart op 1 januari 2011. De opzet in het eerste projectjaar bestond erin om de focus en de lijnen duidelijk te krijgen en om een instrumentarium op te bouwen dat resultaten mogelijk moet maken.

In 2011 zijn de basislijnen voor het realiseren van het 'Groen in de Stad'-project (GidS) vastgelegd. Gedurende de looptijd van ViA krijgt GidS vorm via de ontwikkeling van een dynamisch netwerk waarbij alle potentiële spelers worden uitgenodigd om binnen het eigen werkveld en binnen de eigen verantwoordelijkheden mee te werken aan het groen en dynamisch stedengewest Vlaanderen. Binnen deze aanpak ziet het ANB zich functioneren als compagnon die een stimulerende en ondersteunende rol wil spelen ten aanzien van de partners.

De krachtlijnen zijn:

- ambassadeurschap: spelers benaderen en uitnodigen
- kennis: met kennis als basis voor de werking inzetten op duurzaamheid
- ontmoeten en verbinden: via netwerkmomenten spelers actief betrekken
- thematisch jaarprogramma: door jaarlijks te focussen op een concreet thema de dynamiek bestendigen
- internationaal: via het instrument van de Liveable Community-award de internationale ambitie van ViA vorm geven.

Naast het vastleggen van de krachtlijnen die inspirerend zullen zijn voor het bepalen van mijlpalen voor de komende jaren, zijn in 2011 volgende zaken concreet gerealiseerd.

Het in 2010 opgestarte en internationaal gerichte groenlabo resulteerde in het voorjaar van 2011 in een ideeënboek 'ideas for greener cities'. Dit werd verwerkt tot een 'ideeënboek voor groenere steden en gemeenten in Vlaanderen' dat ter gelegenheid van de Dag van het Park ter beschikking werd gesteld van alle Vlaamse steden en gemeenten. De aandacht op innovatie wordt verder versterkt door projecten te ondersteunen die vanuit die vernieuwde concepten vertrekken: MOOZ, DOK, ...

De aandacht voor innovatie blijft de ganse looptijd van ViA van kracht. Het concept 'groenlabo' wordt verlengd en zal zich de komende jaren vertaald zien in opeenvolgende 'ideeënboeken'.

Ook zijn gesprekken aangeknoopt met minder relevante partners die potentieel een bijdrage kunnen leveren: bouwbedrijf, NMBS, ... Deze contacten zullen in de toekomst resulteren in vormen van samenwerking in het kader van concrete jaarthema's.

De projectoproep 2011 (voorbeeldstellende groenprojecten) focuste terug op het thema 'Kunst en Groen' waarbij de intense samenwerking met het Agentschap Kunsten en Erfgoed werd verdergezet. Eind 2011 werden vijf laureaatprojecten bekroond en financieel ondersteund.

In maart 2011 werd met een nieuw technisch HPG-vademecum 'paden en verhardingen' verder gewerkt aan het ondersteunen van de beheerders bij het maken van keuzes bij het beheer van meer en beter groen. De reeks van HPG-vademecums zijn een concrete invulling van de pijler 'kennis'.

Het project Groen in de Stad zal worden uitgewerkt vanuit een netwerkmodel waarbij het ANB als compagnon vooral een stimulerende en ondersteunende rol wil spelen ten aanzien van de partners.

> Reguliëre werking: processen

GGB2.2 Ontwikkelen van visies inzake Groen in de Stad

Middelen

Naast de personeelsinzet werden geen middelen voorzien.

Resultaten

De realisaties binnen dit proces zijn opgenomen in het project 'Groen in de Stad'.

3.2 Het agentschap ondersteunt en realiseert stedelijke en randstedelijke groenprojecten.

➔ Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:

OD 66: We realiseren multifunctionele stads(rand)bossen en herbestemmen de zonevreemde bossen waar nuttig en mogelijk

Vlaanderen zet op een vernieuwende wijze natuur, bos en groen in om een groen stedengewest te ontwikkelen zodat elk verstedelijkt gebied beschikt of uitzicht heeft op een geïntegreerd natuur-, bos- en/of groenproject. Zo worden deze projecten ingezet in functie van en voor de mens met oog voor de meekoppeling met de basisnatuur en de biodiversiteit. Door het opzetten van (grootschalige) proefprojecten wordt geëxperimenteerd met concepten als ecowoonwijken, ecobedrijventerreinen, stedelijke groenpolen, binnenstedelijke groenvoorzieningen, stedelijke natuurprojecten, ... In de Vlaamse Rand zal het groene karakter verder gestimuleerd worden via het Breugelproject.

We realiseren multifunctionele stads(rand)bossen waarbij we in 2020 in minstens de helft van de stedelijke of kleinstedelijke gebieden een project opgestart hebben. De lopende projecten krijgen extra aandacht.

OD 84: We realiseren de VIA-doorbraak 'Groen Stedengewest'

OD 91: Bij gebiedsontwikkeling wordt gestreefd naar meer synergie tussen de betrokken beleidsvelden milieubeleid, plattelandsbeleid, natuurbeleid, integraal waterbeleid, mobiliteit en ruimtelijke ordeningsbeleid, en de omgevingskwaliteit

SD 135: De Vlaamse overheid gaat verkokering tegen en brengt meer interne samenwerking en synergieën tot stand

SD 136: De Vlaamse overheid ondersteunt de lokale besturen in het voeren van een lokaal milieubeleid

OD 140: Samenwerkingsvormen met belanghebbenden worden bevorderd en geoptimaliseerd

> Specifieke werking: projecten

Project Proj11.2 Ontwikkeling Groenpool Parkbos Gent - De Pinte - St-Martens- Latem

Projectsponsor: Thomas Defoort

Projectleider: Dries Desloover

Situering

Rond Gent worden 4 groenpolen ontwikkeld nl. het Parkbos, de Gentbrugse Meersen, de Vinderhoutse bossen en het Oud Vliegveld Lochristi. Planologisch zijn deze vastgelegd in het GRUP afbakening grootstedelijk gebied Gent. Voor de groenpool Parkbos is een apart RUP opgemaakt met daaraan gekoppeld onteigeningsplan van ca. 325 ha. De RUP werd goedgekeurd door VR op 9 juli 2010.

Korte omschrijving

De visie van de groenpool zit vervat in het RUP. Voor de realisatie van het project wordt gewerkt met het instrument onteigening voor de realisatie van natuur- en boskernen. Ten behoeve van de landbouw is een grondenbank actief en wordt gewerkt volgens de afspraken van het landbouwprotocol. Sinds de herbevestiging van de het RUP in juli 2010 is de uitvoering van Parkbos in een stroomversnelling geraakt. De fasering bepaalt dat de verwerving dient te worden afgerond in het jaar 2014. De inrichting wordt beëindigd in het jaar 2018.

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LBC000_3LD00200_1211	49.176,98 €
LBC000_3LD00300_1211	112.250,80 €

Resultaten

In eerste instantie wordt er volop gewerkt aan de verwerving van gronden. Eind 2011 beschikt het ANB over 111 ha gronden in het Parkbos. Dit correspondeert met 31 % van de onteigeningen. De deelgebieden Grand Noble en Hooglatem zijn het verst gevorderd.

De eerste realisaties voor de inrichting van de gebieden zijn ook van start gegaan. Enkele resultaten:

- De opmaak van het technisch plan voor de portalen Grand Noble en Den Beer zal door consultants gebeuren. Deze opdracht is gegund.
- De bouwaanvraag voor de aanleg van de recreatieve Quick Wins werd ingediend op 15/12/2011.
- In de boskern Grand Noble werd 23 ha bebost.
- De voorlopige oplevering van deel 1 van het knuppelpad in deelgebied Hooglatem is gebeurd.
- Het oriënterend bodemonderzoek voor het domein de Ghellinck is opgestart.
- Communicatie:
 - persmoment op 16/11 in aanwezigheid van o.a. minister en gouverneur in Gent, kasteel Borluut;
 - organisatie van 2 infoavonden voor buurtbewoners in De Pinte (juni en september);
 - deelname aan infomarkt stad Gent in Zwijnaarde en dag van de landbouw in De Pinte;
 - 2 plantacties met scholen: 1 in St-Martens-Latem en 1 in de Pinte
 - 1 plantacties met vereniging: PASAR in november

Project Proj10.4 Ontwikkeling Groenpool Oud Vliegveld Lochristi – Oostakker

Projectsponsor: Thomas Defoort

Projectleider: Eva Troch

Situering

Rond Gent worden 4 groenpolen ontwikkeld nl. het Parkbos, de Gentbrugse Meersen, de Vinderhoutse bossen en het Oud Vliegveld Lochristi. Planologisch zijn deze vastgelegd in het GRUP afbakening grootstedelijk gebied Gent. Die laatste groenpool is gelegen in Gent en Lochristi en omvat het Oud Vliegveld, het 'Executieoord' en aanpalend landbouwgebied. Het Oud Vliegveld zelf is eigendom van de Vlaamse Overheid beheerd door Waterwegen en Zeekanaal NV. Op dit moment wordt de site geëxploiteerd voor zandontginning; na de ontginning wordt de put gefaseerd opgevuld met ruimings- en baggerspecie voor hun werken aan waterlopen, oa vanuit het project Seine-Schelde. De ontginning duurt, zoals vastgelegd in het RUP en vertaald in de milieuvergunning, tot 2018 en de opvulling 2020. Hierna zal de nabestemming groenpool gerealiseerd worden. Op een deel van de site nl. de noordwestelijke arm is de ontginning en opvulling reeds afgerond. Het beheer van dit deel kan op korte termijn (2011) overgedragen worden aan het ANB via een concessie. Dit betekent dat binnenkort een gefaseerde realisatie van de groenpool een aanvang kan nemen.

Korte omschrijving

Behalve het planologische kader bestaat geen uitgewerkte visie op de ontwikkeling van deze groenpool. Er is wel een nabestemmingsplan ingediend in het kader van het MER en aanvraag milieuvergunning. Met het oog op de nabije overdracht van beheer van een deel van de groenpool aan ANB, is een meer gedetailleerd inrichtings- en beheerplan nodig. Dit dient

echter te passen in de toekomstige ontwikkeling van de gehele groenpool. Daarom is het nuttig ook een visie voor de ontwikkeling van de groenpool op te maken, in overleg met de mogelijke partners en belanghebbenden op het terrein. Het project bestaat in deze fase dus uit twee delen: de ontwikkeling van een globale visie op de inrichting van de gehele groenpool en de uitwerking van concrete inrichtings- en beheerplannen voor de toekomstige groenpool. De realisatiefase wordt uitgewerkt en uitgeschreven in of gelijklopend met de opmaak van de ontwikkelingsvisie en inrichtings- en beheerplannen.

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LBC000_3LD00200_1211	625,00 €

Resultaten

In januari werd gestart met de uitvoering van een grondige vooranalyse van het projectgebied in overleg met partners en belanghebbenden. Zowel behoeften als mogelijke betrokkenen en alternatieve financieringen worden hierbij bekeken.

Op 30/06/2011 leverde SumResearch als extern consultant zijn verkennend onderzoek op met betrekking tot het ontwikkelingsplan van de site. Bij een bespreking met enkele prominente betrokkenen (ANB, Stad Gent) bleek dat het programma van eisen weliswaar al vrij helder geworden is maar verdere uitdieping behoeft en dat het ambitieniveau van het ontwerp nog niet scherp gesteld is. Een 'masterclass' met experts in verschillende vakdomeinen moet dit uitklaren. Het resultaat is dan een projectdefinitie als basis voor een bestek voor de opmaak van het inrichtingsplan. Voor de organisatie van de masterclass zal het ANB zich laten bijstaan door een studie bureau. De aanbesteding zal gebeuren begin 2012

Andere concrete acties waaraan gewerkt wordt binnen deze groenpool zijn:

- Aankoop militair domein
- Opmaak van een concessie met W&Z voor het overdragen van het beheer van de ontginningszone aan het ANB.

Project Proj09.24 Van Basiliek tot Basiliek (Bruegelproject)

Projectsponsor: Marcel Vossen

Projectleider: Marcel Vossen

Situering

Op 21 januari 2000 keurde de Vlaamse Regering principieel het Bruegelproject goed. Het Bruegelproject beoogt het sluiten en het ontsluiten van de Vlaamse groene rand rond Brussel en doet dit door middel van een synergie die opgebouwd wordt tussen enerzijds het groene karakter van het gebied en anderzijds de culturele en diverse aspecten van de Vlaamse samenleving.

De belangrijkste missie van het project is de individuele parels van kastelen, domeinen,

parken, bossen en natuurgebieden, eigendom van de Vlaamse Overheid tot één collectieve gordel van patrimonium- en groenbezit uit te bouwen en er terzelfdertijd een culturele, cultuurhistorische, educatieve, ecologische en Europese dimensie aan te geven.

Het Bruegelproject is een totaalproject met vele dimensies waar de betrokken administraties en openbare instellingen op een geïntegreerde wijze samenwerken. Het onderdeel van Basilliek tot Basilliek wil een aaneengesloten gebied van groen vormen vertrekkend van de basilliek van Vilvoorde tot aan de basilliek van Grimbergen.

Korte omschrijving

Visie en missie van het project

Het Bruegelproject beoogt de authenticiteit van de Vlaamse groene rand rond Brussel te waarborgen en doelgericht te ontwikkelen in functie van de ecologische, culturele en sociaal-maatschappelijke kenmerken die historisch verbonden zijn met dit gebied.

Belangrijkste doelstelling op ecologisch vlak is de eigenheid van dit gebied te beschermen en een actief natuurontwikkelingsbeheer te voeren. Door bijkomende aankopen en/of overdrachten en het aangaan van samenwerkingsverbanden worden de unieke natuur- en bosgebieden en kasteeldomeinen en –parken, eigendom van de Vlaamse overheid in al haar bestuursniveaus, verder uitgebouwd en verbonden tot een coherente groene gordel van openbaar patrimonium.

De aanwezigheid van deze specifieke domeinen biedt bijzondere kansen voor de ontwikkeling van culturele activiteiten.

Door samenspraak tussen de verschillende partners uit de sector te activeren, creëert het Bruegelproject samenwerkingsverbanden en schaalvoordelen die een reële méérwaarde bieden voor de globale culturele programmatie binnen dit gebied.

De wisselwerking tussen de ecologische en culturele actoren zal tevens een sociaal-maatschappelijke dynamiek teweeg brengen en daardoor de betrokkenheid en participatie van het publiek verhogen. Dit impliceert een educatieve en recreatieve publiekswerking die aansluit bij de specifieke draagkracht van de onderscheiden domeinen.

Bijzondere aandachtsgebieden zijn de toeristische en cultuurhistorische valorisatie van dit gebied, de relevantie van zijn Europese dimensies, de interactie tussen natuur en cultuur in de meest ruime zin en tussen stedelijkheid en groen in het bijzonder.

Het Bruegelproject nodigt daarom uit tot concrete vormen van samenwerking met alle actoren, instellingen en organismen die zich actief inschrijven in de doelstellingen van het project en tevens een specifieke meerwaarde bij de realisatie van de doelstellingen aanbrengen.

De geïntegreerde aanpak van het Bruegelproject komt tot uiting in de effectieve samenwerking tussen de verschillende administratieve en de Vlaamse openbare instellingen enerzijds, de provincie en de lokale besturen anderzijds, alsook met alle mogelijke partners uit de private en/of semi-private sector

Het Bruegelproject sluit aan bij het regeringsbeleid inzake de Vlaamse rand rond Brussel en bij de vernieuwde maatschappelijke evoluties. Daardoor waarborgt het de duurzaamheid van die ontwikkelingen.

Middelen

Naast de personeelsinzet werden geen middelen voorzien.

Resultaten

De realisatie van 'De gedempte Zenne' is op 31 december 2011 een feit. Het bijkomend aantakken van de Marie-Joséwijk aan het wandel- en fietstracé werd door middel van een pad in dolomiet gerealiseerd.

De realisatie van de voetgangers- en fietsbrug over het kanaal Willebroek-Brussel loopt vertraging op door procedurele kwesties rond het gunningsverslag van de studie voor de inplanting van de brug.

De verwerving van gronden in de Tangebeek (9 ha 17 are 21 ca) door middel van onteigening wegens hoogdringendheid is door een uitspraak van de vrederechter (2011) onmogelijk gebleken. De realisatie van het wandel- en fietspad vanaf de Drijfstraat (Grimbergen) zal daarom voltooid worden over dat deel van de wegenis dat opgenomen is in de Atlas der Buurtwegen.

> **Reguliere werking: processen**

GGB3.6 Beheren van subsidies inzake HPG-projecten parken, openbaar en stedelijk groen

Middelen

Naast de personeelsinzet werden geen middelen voorzien.

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Aantal ondersteunde HPG-projecten	aantal	ANB: 5

De realisaties binnen dit proces zijn opgenomen in het project 'Groen in de Stad'.

4. Het agentschap draagt bij tot het vervullen van een aantal voorwaarden die kritisch zijn voor het voeren van een efficiënt en effectief natuur-, bos- en groenbeleid.

4.1 Het agentschap werkt actief mee aan het tot stand komen en het uitvoeren van het internationale en Europese beleid op vlak van natuur, bos en groen

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:](#)

SD 67: Vlaanderen schenkt de nodige aandacht aan het realiseren van de randvoorwaarden om een efficiënt en effectief natuur- en bos- en groenbeleid mogelijk te maken.

SD 142: Vlaanderen is internationaal milieu-actief en verhoogt zijn deelname aan internationale milieufora

Op internationaal niveau is Vlaanderen actor en partner en streeft het een milieubeleid na dat tegelijk actief en realistisch progressief is, met bijzondere aandacht voor de draagkracht van het milieu op wereldschaal en de mogelijkheden van onze maatschappij en onze economie.

Vlaanderen zet zich in om internationale afspraken ook daadwerkelijk na te leven en wil deze afspraken laten sporen in de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen op lokaal, Europees en mondiaal niveau (EU, UNEP, UNECE, CSD, OESO). De regelgeving van de Europese Unie wordt tijdig en correct omgezet met aandacht voor een regeling die de toepassing in Vlaanderen aanvaardbaar en werkbaar maakt. Vereenvoudiging van procedures en stroomlijning van beoordelingsplichten met hoge kwaliteitseisen zorgen voor een efficiënte en rechtszekere toepassing. Consequente afstemming met andere Lidstaten wordt doorgevoerd indien een hoog niveau van bescherming van het milieu in internationale regelgeving is gegarandeerd. De milieuadministratie organiseert zich zo efficiënt mogelijk op tijdige complete rapporteringen aan de internationale en supranationale instellingen.

OD 143: Vlaanderen zet volop in op het EU-voorzitterschap

Omdat Vlaanderen de Europese Ministerraad Milieu zal voorzitten tijdens het Belgisch voorzitterschap van de EU en Vlaanderen in de ruimere periode van het trio-voorzitterschap met Spanje en Hongarije een prominente rol zal spelen binnen de Raad Milieu, zullen dit voorzitterschap en de samenwerking met de andere gewesten en de federale milieuoverheid de komende jaren het Vlaamse milieubeleid en de Vlaamse inzet op alle niveaus beïnvloeden. Gezien het Belgische voorzitterschap samenvalt met het internationaal jaar voor de biodiversiteit (2010), wordt dit meegenomen als prioritair thema.

In het kader van het komende EU-voorzitterschap wordt gewerkt rond volgende prioritaire thema's: Klimaatsverandering, Biodiversiteit, Duurzaam gebruik van grondstoffen en natuurlijke rijkdommen, en betere internationale en Europese instrumenten voor het milieubeleid.

OD 144: Vlaanderen werkt actief aan de internationale overdracht, valorisatie en verspreiding van milieu-expertise

De milieusamenwerking met het buitenland steunt op een inhoudelijke en geografische visie over bilateraal en interregionaal beleid met eigen accenten en opportuniteiten. Hierbij wordt in eerste orde gestreefd naar maximale coherentie met het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen. Grensoverschrijdende samenwerking op milieugebied met aangrenzende regio's, landen en gebieden wordt bevorderd en expertise wordt overgedragen naar regio's en landen in ontwikkeling die een ernstige en eerlijke samenwerking willen aangaan.

In functie van het versterken van de internationale milieusamenwerking wordt een afgewogen en resultaatgerichte deelname aan Europese/internationale projecten en fondsen in het vooruitzicht gesteld met kennisdeling, netwerking, samenwerking en resultaatgerichtheid als doel, waarbij we in return evenzeer het eigen Vlaamse milieubeleid en de Vlaamse zichtbare en erkende aanwezigheid zullen versterken. Hierbij wordt de EU als cofinanciering maximaal benut voor het eigen milieubeleid en wordt de werking ook gericht op eigen accenten en prioriteiten die Vlaanderen op de internationale (milieu)agenda wenst te plaatsen.

Vlaanderen zal binnen de internationale context ook Europese en internationale projecten (mee) uitvoeren; drempelverlagende acties zoals interne kennisdeling en netwerking, gecoördineerde intekening en opvolging, entiteitoverschrijdende subsidiëring en interdepartementale samenwerking dienen deelname aan deze projecten te stimuleren.

> Reguliëre werking: processen

- AVES4.2 Opvolgen van projecten in het kader van Vlaams Fonds Tropisch Bos en beheren van betreffende subsidiëring
- CO5.1 Opvolgen en participeren van ANB in intergewestelijke, nationale en internationale processen
- CO5.2 Coördineren van bijdragen aan internationale rapportering

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LBC000_3LD00800_1211	54.993,97 €
LBC000_3LD01200_3300	232.162,56 €
LBC000_3LD02000_3510	30.000,00 €

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Aantal subsidiedossiers Vlaams Fonds Tropisch Bos	aantal	ANB: 3
Aantal definitief ondersteunde projecten Vlaams Fonds Tropisch Bos	aantal	ANB: 62

Aantal thema's waarvoor i.k.v. bovengewestelijke participatie gecoördineerde bijdrage geleverd	aantal	ANB: 6
Aantal thema's waarvoor gecoördineerde bijdrage i.k.v. internationale rapportering geleverd	aantal	ANB: 3

Het natuur- en bosbeleid op nationaal/regionaal niveau wordt steeds meer gebaseerd op Europese en internationale beleidsprocessen. Het ANB zet zich actief in opdat de Vlaamse en/of Belgische positie bij naleving van Europese en internationale overeenkomsten steunt op de specifieke Vlaamse beleids- en beheercontext rond natuur, bos en groen.

EU-biodiversiteitsstrategie voor 2020 - 'Onze levensverzekering, ons natuurlijk kapitaal'

De Mededeling van de Europese Commissie met de nieuwe EU Biodiversiteitsstrategie 2020 is gepubliceerd op 3 mei 2011. De mededeling geeft een toelichting over de gevolgde benadering voor de opmaak van de strategie die er op gericht is om zowel haar eigen biodiversiteitsdoelstellingen op EU-niveau te realiseren ("*stopzetten van het verlies aan biodiversiteit in de EU tegen 2020; en beschermen, valoriseren en herstellen van de biodiversiteit van de EU en ecosysteemdiensten tegen 2050*") als haar mondiale verbintenissen (*ihkv het Verdrag inzake biologische diversiteit in Nagoya 2010 om gedurende het komende decennium het biodiversiteitsverlies wereldwijd aan te pakken*) na te komen.

Deze benadering focust op de knelpunten en leemten van implementatie van de vorige planperiode en op aspecten waarvoor de EU de grootste toegevoegde waarde en hefboomwerking heeft. De rode draad doorheen de strategie is de integratie van biodiversiteit in andere beleidsdomeinen en sectorale processen. Belangrijk aandachtspunt is de ecologische en economische waardering van ecosysteemdiensten. Het potentieel van natuur inzetten zal ook bijdragen tot een aantal strategische doelstellingen van de EU: een meer hulpbronnenefficiënte economie (ecologische voetafdruk verkleinen), een meer klimaatbestendige en koolstofarme economie (ecosysteemgerichte benaderingen toepassen), leiderschap in onderzoek en innovatie (genetische diversiteit behouden, groene infrastructuur), nieuwe vaardigheden en banen creëren (investering in natuur).

De strategie is opgebouwd uit 6 prioritaire doelstellingen met 20 acties:

1. volledige uitvoering van de bestaande natuurbeschermingswetgeving en het ecologisch netwerk om de instandhoudingsstatus van de habitats en soorten te verbeteren
2. verbetering en herstel van de ecosystemen en ecosysteemdiensten, in bijzonder door de ontwikkeling van groene infrastructuur
3. duurzaamheid van land- en bosbouwactiviteiten
4. bescherming en beveiliging van de EU-visbestanden
5. beheersing van invasieve soorten
6. verhogen van de EU-bijdrage voor de bescherming van de mondiale biodiversiteit

Om een uitvoeringskader aan te leveren en tevens de integratie van biodiversiteitsdoelstellingen te verzekeren in de andere EU-strategieën die momenteel in herziening zijn (landbouwbeleid, visserijbeleid, regionaal beleid, de nieuwe financieringsperspectieven 2014-2020, klimaatbeleid), werden 2 sets van raadsconclusies goedgekeurd (20 juni en 19 december 2011). Het ANB heeft voor deze 2 dossiers de standpunten gecoördineerd binnen de CCIM-groep Natuur. Daarnaast werden ook de standpunten gecoördineerd mbt het Meerjaren Financieel Kader en mbt voorstel voor het nieuwe LIFE-programma.

Het ANB neemt ook actief deel aan de EU Coördinatiegroep van de strategie en aan de diverse werkgroepen die voor elk van deze doelstellingen de acties en maatregelen verder uitwerken.

Tevens werd het OP van ANB gescreend om aan te geven op welke wijze reeds uitvoering gegeven wordt aan deze doelstellingen en acties.

10^{de} Conferentie der Partijen (COP 10) van de Conventie van Bonn voor migrerende diersoorten (CMS)

De belangrijkste beslissingen die door COP 10 in november 2011 in Bergen (Noorwegen) werden genomen betreffen:

- reorganisatie van CMS-groep: afstemming van maatregelen en organisatie tussen de conventie en de talrijke overeenkomsten (7) en MoU's (19) die onder CMS tot ontwikkeling kwamen, om verdere versnippering van inzet, budget en samenwerkingsmogelijkheden te voorkomen en een efficiëntere uitvoering te verzekeren
 - evaluatie van uitvoering van strategisch plan 2007-2012, en organisatie voor opmaak van nieuw plan
 - samenwerking en synergiën met andere conventies en processen
 - maatregelen voor annex I soorten, werking van overeenkomsten, bird flyway programme
 - capaciteitsopbouw en communicatieplan
 - knelpunten op migratieroutes: elektriciteitsinfrastructuur, klimaatwijziging, bijvangst in visserij, onderwater geluidsimpact, mariene debris, wildziekten
 - wijziging van annexen (soorten waarvoor beschermingsmaatregelen vereist zijn in Annex I, en de kwetsbare soorten waarvoor regionale overeenkomsten nodig zijn in Annex II)
- Tijdens de COP heeft België ook de MoU Roofvogels en MoU Haaien ondertekend.

Het ANB heeft dit dossier gecoördineerd binnen de CCIM-groep Natuur en de delegatie geleid op de conferentie.

De 3 internationale rapporteringen die in 2011 gebeurden zijn het Nationaal Rapport voor Ramsar (gecoördineerd door het ANB) en voor het thema Klimaat-Biodiversiteit en het thema invasieve soorten onder de Bern Conventie.

Negende sessie van VN Bossenforum van de Verenigde Naties (UNFF9)

Op het VN Bossenforum (New York, 24/01-04/02/2011) werd het Internationaal jaar van de bossen gelanceerd.

Een belangrijk resultaat voor het multilaterale bossenproces, is dat er op UNFF9 een ministeriële verklaring werd afgeleverd welke op hoofdlijnen aangeeft dat duurzaam bosbeheer essentieel bijdraagt een duurzame ontwikkeling. In die zin is de ministeriële verklaring een belangrijke bijdrage aan de voorbereiding van de Rio +20 top waar het thema van 'de groene economie' één van de thema's zal zijn. Andere belangrijke elementen in de verklaring sluiten aan bij het thema van UNFF9 : bevorderen van participatie, verzekeren van rechten op landbezit, verdeling van opbrengsten van het beheer van natuurlijke rijkdommen, nood aan (goed) bestuur (lees : strijd tegen handel in illegaal gekapt hout) .

Het forum focuste op twee concrete resultaten:

1. De zogenaamde omnibus-resolutie: een eerder operationele beslissing waarin conclusies staan in verband met het centrale thema 'Forests for People'
2. Een reeks beschouwingen over de horizontale thema's, in het bijzonder verdere sturing van het Forum voor het opgezette proces rond 'financiering voor duurzaam bosbeheer' dat meteen het belangrijkste thema wordt voor UNFF10 in 2013.

Zesde Ministeriële Conferentie ter Bescherming van de Bossen in Europa

Van 14 tot 16 juni 2011 is de zesde ministerconferentie over de bescherming van de bossen in Europa in Oslo (Noorwegen) gehouden. Er werden twee besluiten genomen binnen twee duidelijke trajecten :

(1) niet-juridisch bindende spoor : 'Oslo Ministerial Decision : European Forests 2010'. Dit beoogt om binnen de huidige institutionele setting van een vrijwillige aanpak, een scherpere visie voor het proces te definiëren, opdrachten voor de toekomst af te bakenen en doelstellingen en streefcijfers voor het "Forest Europe"-proces op te lijsten.

(2) juridisch bindend spoor : Oslo Ministerial Mandate for Negotiating a Legally Binding Agreement on Forests in Europe. Dit betreft de principebeslissing te starten met onderhandelingen van een juridisch bindende overeenkomst over bossen in Europa.

Het ANB heeft deze 2 dossiers gecoördineerd binnen de CCIM-werkgroep Bossen. De afdeling Internationaal Milieubeleid van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie trad op als piloot.

In het kader van het **Internationaal Jaar van de Bossen** werden diverse evenementen georganiseerd om het belang van bossen voor biodiversiteit, economische en sociale diensten in de kijker te zetten. In samenwerking met KUL werd in november de internationale conferentie "*Conservation and management of forests for sustainable development: where science meets policy*" georganiseerd. Er werd specifiek aandacht gegeven aan de perspectieven en uitdagingen voor bosbeleid en -beheer vanuit het concept ecosysteemdiensten en de rol van de wetenschap en een uitgebreide toelichting over het project Bosland. Outcome van de conferentie was een zogenaamde Metaforumtekst met stand van zaken en recente doorbraken over diverse bosthema's en aanbevelingen aan het bosbeleid.

Ondersteuning van projecten voor natuur- en bosbehoud op internationaal niveau

Met budget van het **Vlaams Tropisch Bossenfonds VFTB** werden in 2011 drie projecten ondersteund die zorgen voor het behoud en het duurzaam beheer van tropische bossen ten voordele van de lokale bevolking:

1. Het project van de 'Koepel van de Inheemse Bevolkingsgroep Leco de Apolo' in samenwerking met World Conservation Society zal het duurzaam gebruik van "incienso", een soort wierook die van een boomsoort geogst wordt, in de omgeving van het Nationaal Park Madidi en in het territorium van de inheemse gemeenschap Leco de Apolo in het Noordwesten van Bolivia nastreven. Met een budget van 60.015,00 € zal het voorkomen geïnventariseerd, een kadaster en reglement opgesteld worden en workshops georganiseerd worden om samen met de bevolking een beheerplan op te stellen en hen te vormen in het duurzame gebruik en de commercialisering van deze natuurlijke hulpbron.
2. Fundación Natura wil in het Waorani territorium van het Yasuní biosfeerreservaat in Ecuador het beheer en behoud van natuurlijke rijkdommen op een participatieve manier aanpakken. Fundación Natura ontvangt een steun van € 112.786,00 € en zal hiermee werken aan capaciteitsopbouw van de vrouwenvereniging AMWAE in bestuur en beheer van territorium, de participatieve uitwerking van akkoorden voor beheer en controle van natuurlijke hulpbronnen, training m.b.t. landbouwproductie en commercialisering, verbetering van verzamel- en artisanale technieken van Niet-Houtige Bosproducten en het uitwerking van een businessplan voor de artisanale winkels van AMWAE.
3. Het derde project dat uitgevoerd zal worden door de organisatie Desarrollo Rural Sustentable (DRIS) streeft het duurzaam beheer van een bufferzone na ter bescherming van het Nationaal Park Yanachaga Chemillén. Dit zal verlopen met medewerking van het Beheerscomité en de bevolking welke in de bufferzone leeft. DRIS zal gedurende 18 maanden gesteund worden met een bedrag van 48.640,00 €. Naast een intensief vormingsprogramma en het participatief uitwerken en uitvoeren van een beheerplan, wordt er ook aandacht besteed aan een duurzame voedselvoorziening door de aanleg van biologische moestuintjes en vormingen hierover.

Met het oog op verdere besluitvorming omtrent het verderzetten van het VFTB werd een strategienota voorbereid waarin de krachtlijnen voor toekomstige werking wordt uitgezet.

In het kader van **LifeWeb voor beschermde gebieden** onder de Conventie voor Biodiversiteit werd een startfonds gegeven aan een project in Zuid-Afrika. Het LifeWeb Fonds is een innovatief financieringsmechanisme dat een gerichte ondersteuning biedt aan projecten voor beschermde gebieden in derde wereldlanden. Via de online LifeWeb-databank worden enerzijds de projectvoorstellen van derde wereldlanden voor beschermde gebieden opgelijst en anderzijds de

fondsen die hiervoor aangereikt worden. Dergelijke aanpak laat aan de donoren toe om zijn financiële bijdrage aan een specifiek project in een specifiek land te koppelen.

Met deze subsidie aan de Zuid-Afrikaanse overheid voor natuurbescherming is een project opgestart om methodieken uit te werken voor de capaciteitsopbouw voor het beheer van beschermde gebieden en aangepast landgebruik, ontwikkeling van leerprocessen en van trainingsproducten en communicatiemateriaal, voorbereiding van faciliterende ondersteuning voor het opzetten van participatief overleg met actoren en doelgroepen in pilootprojectgebieden, voorbereiding en opvolging van projectcoördinatie. Dankzij dit startfonds kon het project bijkomende fondsen verwerven voor de acties op terrein.

4.2 Het agentschap hanteert een projectmatige en gefaseerde aanpak om de verschillende regelgevingen waarvoor het bevoegd is, op elkaar af te stemmen en de procedures te vereenvoudigen

→ Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:

OD 59: Door een verdere uitwerking van de evaluatie van de instrumentenmix komen we tot een efficiëntere inzet van middelen in het natuur- en bosbeleid.

.... Een plan van aanpak moet onder meer bijdragen tot een efficiëntere en effectievere inzet van het juridisch instrumentarium en tot afstemming zoniet integratie van de verschillende procedures en instrumenten van toepassing voor natuur, bos en groen.

OD 60: Vlaanderen zet maximaal in op samenwerking en integratie tussen beleidsvelden en sectoren met het oog op het behoud, het herstel en de versterking van de biodiversiteit.

.... Voor de ondersteuning van tewerkstelling in de groene sector dringt zich een aanzienlijke vereenvoudiging op. Zo kan een herziening en vereenvoudiging van het wetgevende kader van twee subsidiestelsels ter ondersteuning van sociale tewerkstelling in het natuur-, bos-, groen- en milieubeheer (bv. langs wegen en waterwegen), met name de Groenjobs en de MINA-werkers, zowel verwarring en onduidelijkheid bij de doelgroepen wegwerken, alsmede een aanzienlijke administratieve vereenvoudiging voor de subsidieverstrekker realiseren. Een geïntegreerde regeling met maximale afstemming met het Decreet Sociale Diensten Economie wordt gerealiseerd.

SD 67: Vlaanderen schenkt de nodige aandacht aan het realiseren van de randvoorwaarden om een efficiënt en effectief natuur- en bos- en groenbeleid mogelijk te maken.

SD 120: We maken werken van slagkrachtige, efficiënte en effectieve processen en procedures.

> Specifieke werking: projecten

Project Proj09.22 Integratieproject wetgeving met betrekking tot natuur, bos en groen

Projectsponsor: Jozef Rutten

Projectleider: Wouter Faveyts

Situering

Het Project Wetsintegratie is ontstaan uit de nood tot afstemming van de diverse ANB-gerelateerde regelgevingen, met name inzake natuur, bos, jacht en visserij. In hun huidige vorm zijn deze regelgevingen niet volledig op elkaar afgestemd. Dit heeft mogelijk negatieve gevolgen op het vlak van de rechtszekerheid en de effectiviteit van de regelgeving. Om deze reden wil ANB, in het belang van de betrokken partijen, niet in het minst de burger die als rechtsonderhorige met deze regelgeving te maken krijgt, zijn sectorregelgeving grondig afstemmen.

Korte omschrijving

Het stapsgewijs afstemmen van de verschillende regelgevingen op elkaar en het uiteindelijk integreren tot één coherent geheel.

Middelen

Naast de personeelsinzet werden geen middelen voorzien.

Resultaten

De werkzaamheden van het project wetsintegratie verlopen door middel van zgn. 'knooppuntenmodules'. Een knooppuntenmodule is een groepering van knooppunten omtrent een zelfde thema. Voor elk van deze werkgroepen is een persoon als trekker aangeduid. In de loop van het jaar is er gewerkt binnen negen dergelijke werkgroepen. Twee van de originele themawerkgroepen zijn op non-actief gezet omwille van externe ontwikkelingen.

Stand van zaken lopende knooppuntenmodules:

- Voor zes van de knooppuntenmodules hebben de werkzaamheden geleid tot concrete resultaten (☺ ☺). Dat impliceert de opmaak van een kader (pre-RIA) met het oog op een betere geïntegreerde en efficiëntere regelgeving, alsook in meer of minder mate concrete voorstellen van wijziging van de betrokken regelgeving. Voor drie van deze modules is het resultaat reeds goedgekeurd door de ANB directieraad en vervolgens overgemaakt aan de minister. Dat is het geval voor de module 'Stroomlijning jachtregelgeving', 'Aanpassing en integratie Soortenbesluit' en 'Aanpassing en integratie riviervisserij – BVR'.
- Voor de overige prioritaire modules zijn er werkzaamheden aan de gang (☺).

In de onderstaande tabel wordt de stand van zaken en het doel van elke module schematisch weergegeven.

Knelpuntenmodules	Doel	Evaluatie voortgang
Het ontbreken van concepten voor multifunctioneel natuurbeheer.	Het integreren van het particulier natuurbeheer, met het oog op meer uniformiteit in het beheer van natuurterreinen in de ruime zin en met het oog op het beter kunnen bereiken van bepaalde doelstellingen (o.a. instandhoudingsdoelstellingen).	😊
Stroomlijning jachtregelgeving	Totstandkoming van een efficiëntere en meer geïntegreerde jachtregelgeving, die beter tegemoet komt aan het streven naar een verstandig gebruik van wildsoorten.	😊😊
Stroomlijnen van afwijkingen, machtigingen, ontheffingen en vergunningen	Vereenvoudiging en beter op elkaar afstemmen van de diverse typen van afwijkingen, machtigingen e.d. in de natuur- en bosregelgeving.	😊
Functionaliteit van ANB-domeinen	Creëren van duidelijkheid en integratie inzake de statuten van ANB-domeinen.	😊
Uitwerken mogelijkheid tot onteigening ten behoeve van bos	Totstandkoming van een eenvoudiger mogelijkheid tot het onteigenen ten behoeve van bos.	😊😊
Evaluatie delegatieregeling ANB	Totstandkoming van een duidelijker en efficiëntere interne delegatieregeling.	😊😊
Aanpassing en integratie Soortenbesluit	Wegwerken van nog bestaande knelpunten in het Soortenbesluit, met aandacht voor integratie.	😊😊
Aanpassing en integratie riviervisserij-BVR	Een vereenvoudigde regelgeving inzake de uitvoering van de wet op de riviervisserij.	😊😊
Stroomlijnen ANB-subsidiebesluiten	De diverse door ANB beheerde subsidiesystemen worden vereenvoudigd en op eenzelfde leest geschoeid.	😊😊

Binnen de werkgroepen wordt aan de vereenvoudiging, de verbetering en de afstemming van diverse betrokken regelgevingen gewerkt. Er wordt in eerste instantie gefocust op de integratie op niveau van besluiten (Besluiten van de Vlaamse Regering en ministeriële besluiten). Daarnaast werd afgelopen jaar ook werk gemaakt van een langetermijnvisie op decretaal niveau. Dit moet een oplossing bieden aan knelpunten die zich op het decretaal niveau bevinden, en geeft sturing aan het project wetsintegratie voor wat betreft het juridisch-technisch lange termijn perspectief. Deze langetermijnvisie werd goedgekeurd door de directieraad van het ANB en vervolgens overgemaakt aan de minister.

> **Reguliere werking: processen**

- CO3.1 Coördineren en opvolgen van de omzetting van nieuwe concepten naar beleidsinitiatieven
- CO3.2 Vorbereiden van nieuwe regelgeving en aanpassing van bestaande regelgeving

Middelen

Naast de personeelsinzet werden geen middelen voorzien.

Resultaten

Stroomlijning ANB-subsidiebesluiten

Het ANB voert een efficiëntietraject uit inzake de toegekende subsidies. In deze optiek werden reeds verscheidene subsidies gescreend en werden voorstellen voor aanpassing uitgewerkt die een principiële gunstig advies van de Inspecteur-generaal van Financiën wegdragen. De voorgenomen aanpassingen stellen ons in staat om onze rol als butler jegens onze doelgroepen te vervullen en de efficiëntie van onze interne werking te bevorderen. Het proces dat aan het toekennen van een subsidie voorafgaat, gaat gepaard met een aantal administratieve lasten voor de subsidieontvanger en beheerskosten voor het ANB. Zonder in te boeten op de controle op de aanwending van subsidies ligt een aantal eenvoudige maar doeltreffende principes aan de basis van de door ons voorgenomen aanpassingen.

Voor onze organisatie is het belangrijk dat alle vastleggingen tijdig plaatsvinden opdat de uitbetalingsprocedure stipt en correct kan verlopen. Daarom werd ervoor geopteerd om de vastleggingstermijnen die in de huidige subsidiebesluiten op het einde van het kalenderjaar gesitueerd zijn, naar het begin van het kalenderjaar te verschuiven. De uitbetaling van de subsidies in meerdere schijven vormt een tweede knelpunt. In dit kader wordt gestreefd naar een uitbetaling in 1 schijf of maximum 2 schijven en uitzonderlijk voor grote bedragen, op vraag van de IF, naar 3 schijven. Tenslotte vormen de stukken die de begunstigde moet aanleveren om een subsidie te kunnen krijgen een derde knelpunt. Na een grondige screening van onze subsidiebesluiten zijn wij tot de conclusie gekomen dat bepaalde stukken niet onontbeerlijk zijn om over de aanvraag te oordelen en bijgevolg ook niet moeten worden opgevraagd. Het verzamelen van deze gegevens vraagt een extra inspanning van de doelgroep en het controleren van deze gegevens impliceren extra beheerskosten voor het ANB.

De efficiëntiewinsten die binnen deze modules worden nagestreefd situeren zich zowel op het vlak van een verlaging van de administratieve lasten voor de burger als een verlaging van de beheerskosten voor het ANB.

Een voorstel van aanpassingen van subsidiebesluiten is uitgewerkt om begin 2012 in procedure gebracht te worden voor: wilbbeheereenheden, erkende reservaten, vogelopvangcentra, subsidies onder het bosdecreet.

De diverse subsidies onder het bosdecreet maken deel uit van een studieopdracht (af te ronden tegen oktober 2012) voor een verdergaande optimalisering van de subsidiesystemen. De bedoeling van de studie is in het kader van het project procesmanagement efficiëntiewinst te creëren en een aantal quick-wins voor te stellen. Het gaat om de studie "Onderzoek naar en uitwerking van verbetervoorstellen voor:

- Het wettelijk kader voor recreatieve ontsluiting groene ruimte
- De afstemming tussen ecologie en recreatie
- De subsidies voor bosbeheerders, bebossing van landbouwgrond en voor beheerders van natuureservaten"

Besluit voor bescherming van poldergraslanden

In december 2011 werd een ontwerp BVR tot aanwijzing van historisch permanente graslanden als vermeld in artikel 8, §2, 4° van het BVR van 23 juli 1998 aan het kabinet overgemaakt. Het ontwerp BVR heeft een adequate en betere bescherming van de historisch permanente graslanden gelegen in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied gelegen binnen de landbouwstreek Polders tot doel. Na overleg met ADLO werd beslist om een eerste lijst van graslanden te weerhouden. Het gaat om graslanden die zich situeren in de hogere vochtclassen, met name op natte tot zeer natte, zeer natte en uiterst natte bodems. Deze graslanden kunnen worden beschouwd als zijnde bijzonder waardevolle historisch permanente graslanden. In totaal gaat het om een oppervlakte van 1.027 ha. Bij het ontwerp BVR werd als bijlage een kaart met de situering van deze bijzonder waardevolle historisch permanente graslanden gevoegd.

4.3 Het agentschap zet handhaving in tot het bekomen van respect voor natuur, bos en groen.

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:](#)

SD 67: Vlaanderen schenkt de nodige aandacht aan het realiseren van de randvoorwaarden om een efficiënt en effectief natuur- en bos- en groenbeleid mogelijk te maken.

SD 111: Een doeltreffende bestuurlijke handhaving van milieu-inbreuken en milieumisdrijven wordt uitgebouwd.

Nu het Milieuhandavingsdecreet op 1 mei 2009 in werking is getreden en ook het vervolgdereet en de uitvoeringsbesluiten een feit zijn, is het prioritair om dit nieuw juridisch kader om te zetten in een doeltreffende bestuurlijke handhaving van milieu-inbreuken en, indien het bevoegde parket beslist niet te vervolgen, ook van milieumisdrijven. Door kort op de bal te spelen bij het opleggen van exclusieve (bij milieu-inbreuken) en alternatieve (bij milieumisdrijven) bestuurlijke geldboetes, kan een krachtig signaal worden gegeven, zowel naar de overtreders als naar de toezichthouders en de verbalisanten. Even belangrijk is de ontwikkeling van een duidelijk en coherent kader met criteria op grond waarvan de hoogte van de boete en/of de voordeelontneming kan berekend worden, zodat rechtszekerheid geboden wordt.

Ook het beleid inzake crisisbeheer bij milieu-incidenten zal verder worden uitgewerkt, rekening houdend met internationale richtlijnen ter zake.

OD 112: Het milieuhandhavingsbeleid wordt uitgevoerd

Het nieuwe milieuhandhavingsdecreet wordt verder onverkort uitgevoerd. De krachtlijnen en de prioriteiten van het milieuhandhavingsbeleid zullen worden bepaald rekening houdend met de aanbevelingen in de jaarlijkse milieuhandhavingsprogramma's, opgesteld in de schoot van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving. De handhavingspraktijk zal naar effectiviteit en efficiëntie worden geëvalueerd, o.a. via de jaarlijkse milieuhandhavingsrapporten. De samenwerkingsafspraken tussen de verschillende handhavingsactoren zullen, waar nuttig, verankerd worden in handhavingsprotocollen. Binnen het decretaal kader zal ik ondersteuning verlenen aan toezichthouders en opsporingsambtenaren.

OD 113: Het milieuschadedecreet wordt uitgevoerd

De uitvoering van het Milieuschadedecreet wordt maximaal afgestemd op de uitvoering van het Milieuhandhavingsdecreet. Met het oog op de concrete toepassing en verdere duiding van het Milieuschadedecreet, wordt een Leidraad Milieuschade opgesteld. Waar nodig wordt het Milieuschadedecreet verder geïmplementeerd via uitvoeringsbesluiten en wordt er een aangepast economisch instrumentarium ontwikkeld, bv. op het vlak van waardebepalingstechnieken. Tweejaarlijks zal een rapport over de toepassing van het MSD worden bezorgd aan de Vlaamse Regering, en in 2013 volgt een nationaal evaluatierapport voor de Europese Commissie.

> Reguliëre werking: processen

- BEH4.1 Uitvoeren van toezicht in domeinen in beheer bij ANB
- HH1.1 Opmaken van een handhavingsplan
- HH1.2 Opvolging van regelgeving inzake handhaving met oog op toepasbaarheid en rapporteren van knelpunten
- HH1.3 Opmaken handhavingsrapport
- HH4.1 Overleggen met parketten
- HH4.2 Overleggen met politiediensten, met andere inspectiediensten (FAVV, CITES, bouwinspectie, ...), met AMMC en met VHRM
- HH4.3 Overleggen met arrondissementscommissarissen
- HH5.1 Juridisch ondersteunen inzake handhavingsmateries
- HH6.1 Uitvoeren van toezicht en opsporing, inclusief georganiseerde acties
- HH6.2 Beheren databanken handhaving
- HH6.3 Controleren op de vergunningsvoorwaarden
- HH6.4 Behandelen van meldingen inzake mogelijke delicten
- HH7.1 Vaststellen en opvolgen van delicten in toepassing van het milieuhandhavingsdecreet
- HH7.2 Opvolgen van de strafrechtelijke of bestuurlijke sanctionering van delicten
- HH7.3 Opmaken en opvolgen herstelacties in kader van het milieuschadedecreet

Middelen

Naast de personeelsinzet werden geen middelen voorzien.

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Handhavingsrapport opgemaakt		ANB: Doel bereikt
aantal dagen op terrein per jaar per natuurinspecteur	aantal	AN : 115 LI : 115 OV : 99 VB : 139 WV : 100
aantal acties per jaar gericht op preventie	aantal	AN : 5 LI : 23 OV : 24 VB : 9 WV : 10
aantal opsporingsacties per jaar per provincie	aantal	AN : 25 LI : 10 OV : 22 VB : 32 WV : 27
aantal nachtronden in teamverband (vooral visserij)	aantal	AN : 15 LI : 28 OV : 14 VB : 2 WV : 5

De beheerovereenkomst legt in de operationele organisatiedoelstelling 9.2. de opmaak van een **handhavingsplan** op. Op grond van het Milieuhandhavingsdecreet moet de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving jaarlijks een milieuhandhavingsprogramma opstellen. De handhavingsplannen van het ANB leveren hieraan een essentiële bijdrage.

Het handhavingsplan 2012 werd voorbereid binnen de werkgroep H12 en in overleg met de Provinciale Diensten. Het werd ter goedkeuring voorgelegd aan de Directieraad van het ANB.

In uitvoering van het handhavingsplan 2011 en teneinde Natuurinspectie nog meer te laten bijdragen aan de missie, visie en doelstellingen van het ANB, werd in 2011 een werking voorbereid die focust op het instrument van aanmaning, een betere rapportering en terugkoppeling en een toekomstige prioriteitenstelling op basis van risicoanalyse en een gerichte communicatie en vorming.

Met dat doel werd in het derde kwartaal een nieuwe visie inzake de werking van de natuurinspectie goedgekeurd door de Directieraad. In uitvoering hiervan werd gestart met de opmaak van een afwegingskader inzake het opstellen van aanmaningen. Dat afwegingskader werd eind 2011 voor discussie voorgesteld op de ontmoetingsdag van de natuurinspecteurs. Het is de bedoeling dat dit kader in de loop van 2012 wordt goedgekeurd door de Directieraad en vervolgens uitgevoerd. In de 2^{de} helft van 2011 werd gestart met de opmaak van een bestek met de bedoeling dat ondersteuning zou worden gegeven om de toekomstige handhavingsprioriteiten op basis van een risicoanalyse te bepalen.

Het ANB heeft in 2011 een **handhavingsrapport** opgesteld met een overzicht van de activiteiten over het jaar 2010; dat rapport vormde de bijdrage van het ANB aan het milieuhandhavingsrapport 2010 van de Vlaamse Hoge Raad voor Milieuhandhaving. In het handhavingsrapport van het ANB is

een overzicht opgenomen van de belangrijkste knelpunten op het vlak van de handhaving en/of uitvoerbaarheid van de huidige sectorwetgeving. Waar nodig worden decreets-en of besluitwijzigingen in overleg met de afdeling Beleid van het agentschap voorgesteld.

In 2011 werd de bestaande **samenwerking** met parketten en politiediensten verder uitgebouwd. Er bestaan duidelijke afspraken met de parketten en er wordt in concrete dossiers veelvuldig samengewerkt met politiediensten die vaak een beroep doen op de technische expertise van de natuurinspectie op het vlak van milieubeheerrecht. Dikwijls neemt dat de vorm aan van gezamenlijke acties op het terrein; in andere gevallen gaat het om het opstellen van navolgende PV's in aanvulling op een aanvankelijk PV van de politie, het verlenen van technische deskundigheid enz...

Ook werd in diverse dossiers nauw samengewerkt met andere administratieve overheden zoals de bouwinspectie, het Federaal Voedselagentschap, CITES-diensten, douane..., maar eerder op basis van concrete dossiers.

Met de federale CITES-diensten is er een structureel overleg in de CITES-toezichtsgroep waarin ook andere overheidsinstanties, het gerecht, de douane en de politie vertegenwoordigd zijn.

In de provincie Vlaams-Brabant is overleg met het parket van Brussel tot nu toe niet gelukt. De op federaal niveau afgesproken splitsing van het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde zal waarschijnlijk tot meer overleg met het parket leiden.

Er werd een protocol tussen het ANB en Inspectie RWO afgesloten . Het protocol heeft expliciet tot doel dat beide agentschappen nauwer en structureler gaan samenwerken op het vlak van ontbossingsdossiers.

4.4 Het agentschap levert zijn bijdrage tot de uitvoering van het Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen, inzonderheid de afbakening van de agrarische en natuurlijke structuur.

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:](#)

SD 67: Vlaanderen schenkt de nodige aandacht aan het realiseren van de randvoorwaarden om een efficiënt en effectief natuur- en bos- en groenbeleid mogelijk te maken.

OD 68: Vlaanderen zorgt voor de effectieve uitvoering van het Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen met als doelstelling inzake natuur, bos en groen de afbakening van extra 38.000 ha natuurgebied en 10.000 ha bosgebied om zo te komen tot een samenhangend Vlaams Ecologisch Netwerk van 125.000 ha, evenals de 150.000 ha (natuur)verwevingsgebied.

In uitvoering van het RSV zal bijgedragen worden aan de afbakening van '...7.000 ha extra bedrijventerreinen, de afbakening van 750.000 ha agrarisch gebied, extra 38.000 ha natuurgebied en 10.000 ha bosgebied en 150.000 ha natuurverwevingsgebied' (cf. Regeerakkoord). Van de natuur-, bos- en overige groengebieden moet uiteindelijk 125.000 ha onderdeel uitmaken van een samenhangend Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). Via gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (GRUP's) zullen deze doelen gerealiseerd worden. Afbakeningsprocessen zullen rekening houden met de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen en de specifieke instandhoudingsdoelstellingen voor de habitat- en vogelrichtlijngebieden. In die zin zal ook de timing van de opmaak van GRUP's van die aard zijn dat het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen niet in het gedrang komt.

Zoals bepaald n.a.v. de besluitvorming van het Wildschadebesluit zal op basis van overleg tussen het Agentschap Natuur en Bos en het Departement Landbouw en Visserij een geactualiseerde kaart van de historisch permanente graslanden opgemaakt worden, en zal een lijst van bijzonder waardevolle historische graslanden voor eind 2009 voor vaststelling aan de Vlaamse regering worden voorgelegd als sluitstuk van de effectieve bescherming van poldergraslanden.

SD 90: De kwaliteit van de open ruimte verbetert via een gebiedsgericht beleid en gebiedsgerichte investeringen

De open ruimte-projecten ondersteunen het investeringsbeleid van de Vlaamse Regering om de economische crisis te helpen bestrijden. De gebiedsgerichte aanpak biedt uitgelezen kansen om dit geïntegreerd, beleidsdomein- en bestuursniveauoverschrijdend te doen. De projecten kunnen uitvoering geven aan onder meer volgende punten van het regeerprogramma: een levendige landbouw- en visserijsector, investeren in stappers en trappers (o.a. trage wegen), investeren in openbaar vervoer, beperken van hinder en verontreiniging, een nieuwe visie voor ruimtelijke ordening in Vlaanderen, archeologisch en kunsthistorisch erfgoed renoveren en beschermen, naar een groene economie, verstandig omgaan met energie, plattelandsbeleid, minder afval en meer recyclage, integraal waterbeleid, luchtbeleid, biodiversiteit en natuur- en bosbeleid.

Met de gebiedsgerichte projecten wil ik ook uitvoering geven aan de ruimtelijke afbakeningsprocessen, die vorige legislatuur zijn opgestart en die deze legislatuur zullen voltooid worden.

> Reguliëre werking: processen

- GGB1.1 Beheren van de afbakening VEN en IVON
- GGB1.2 Beheren van de aanduiding van speciale beschermingszones
- GGB1.3 Deelnemen aan ruimtelijke processen en participeren bij de opmaak van RUP's
- GGB1.4 Uitwerken van een visie inzake natuur, bos en groen en het leveren van een inhoudelijke bijdrage in ruimtelijke processen

Middelen

Naast de personeelsinzet werden geen middelen voorzien.

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Oppervlakte VEN en natuurverwevingsgebied	ha	ANB: 89.577
Oppervlakte Speciale Beschermingszones Habitatrichtlijngebied	ha	ANB: 104.888
Oppervlakte Speciale Beschermingszones Vogelrichtlijngebied	aantal	ANB: 98.243

De voorbereidende processen om de doelstellingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en het decreet Natuurbehoud inzake de afbakening van de natuurlijke structuur (VEN- en

natuurweavingsgebied) te realiseren werd verder uitgewerkt. Dit gebeurde via actieve deelname aan de opmaak van de GRUP's opgenomen in de operationele uitvoeringsprogramma's.

Via overleg in beleidsoverschrijdende RUPteams wordt gebiedsgerichte expertise aangeleverd rond bos en natuur bij de opmaak van de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (GRUP's) en bijgedragen voor de onderbouwing van de bijkomende afbakening van VEN en natuurverwevingsgebieden op planniveau.

In 2011 waren er ca. 151 RUPs in voorbereiding binnen het proces van AGNAS (=afbakening natuurlijke en agrarische structuur). Voor 2012 werkt men hieraan verder en werden er enkele nieuwe RUPs geagendeerd. De stand van zaken kan geraadpleegd worden op <http://www.rsv.vlaanderen.be/web/nl/planningsprocessen/Buitengebied/programma2012.html> Daarnaast werd er vanuit het ANB meegewerkt aan de evaluatie van dit afbakingsproces, aan de communicatie rond concrete RUPs, aan de uitwerking van de planuitvoering van een RUP en aan de afstemming met de instandhoudingsdoelstellingen.

4.5 Het Agentschap draagt actief bij tot de realisatie van de doelstellingen (van artikel 5) van het decreet integraal waterbeleid.

→ Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:

SD 15: Het beleid en het beheer van de watersystemen worden verbeterd en geënt op een integrale visie en op kennis van de watersystemen.

In het decreet Integraal Waterbeleid van 2003 werd de Europese kaderrichtlijn Water omgezet in Vlaamse regelgeving. In uitvoering van het decreet werden de overlegstructuren voor een geïntegreerd Vlaams water-beleid en -beheer in het leven geroepen.

OD 21: Overheden werken beter samen aan een betere waterkwaliteit

Voor bepaalde gebieden, die bescherming (moeten) genieten in het kader van natuur, drinkwaterproductie of zwemwater, is een intensieve, gebiedsgerichte aanpak van de waterkwaliteit aangewezen. Daarom zal ik voor een aantal specifieke prioritaire gebieden projecten opstarten om een goede fysisch-chemische en ecologische kwaliteit te bereiken door de sanering van alle afvalwater en eutrofiëringsbronnen, de eventuele sanering van de waterbodems en het noodzakelijke structuurherstel. In deze specifieke gebieden zal ik een intensieve samenwerking tussen alle betrokken overheden opzetten.

OD 22: Door inrichting, ruiming en onderhoud verbetert de ecologische toestand van de onbevaarbare waterlopen

.... Naast de investeringen in waterzuiveringsinfrastructuur, zijn ook andere groene investeringen noodzakelijk om de goede ecologische toestand van de onbevaarbare waterlopen te realiseren. Vooral maatregelen aan en langs waterlopen zijn noodzakelijk zoals ecologische inrichtingsmaatregelen (vismigratie, structuurherstel, natuurtechnische milieubouw...). Ik zal

prioriteit geven aan maatregelen in speciale beschermingszones zodat een verbetering van de ecologische kwaliteit van de waterlopen ook winst voor de kwaliteit van onze natuur oplevert. Op die manier kunnen de kosten ook worden gespreid tussen water- en natuurbeheerders.

.... Door een intensieve bestrijding van invasieve waterplanten wordt een drastische vermindering van de woekerplaatsen beoogd. Voor de belangrijkste soorten wordt een monitoringprogramma en een beheerregeling opgemaakt zodat nieuwe woekerhaarden worden voorkomen.

SD 67: Vlaanderen schenkt de nodige aandacht aan het realiseren van de randvoorwaarden om een efficiënt en effectief natuur- en bos- en groenbeleid mogelijk te maken.

> Reguliere werking: processen

GGB2.3 Inbreng verzekeren in het integraal waterbeleid en vertalen naar het beleid van het ANB

Middelen

Naast de personeelsinzet werden geen middelen voorzien.

Resultaten

Het ANB participeert in het integraal waterbeleid met het oog op de realisatie van haar missie en doelstellingen in samenwerking met doelgroepen, andere beleidsdomeinen en de burger. Hiertoe neemt het ANB actief deel aan de verschillende werkgroepen binnen de CIW-structuur en zetelt het ANB als lid binnen de plenaire vergadering. Het ANB trekt binnen de CIW-structuur de werkgroep Ecologisch Waterbeheer (voorzitter + secretariaat) en garandeert een kwaliteitsvol werkprogramma voor deze werkgroep. Verder werkt het ANB op centraal en provinciaal niveau actief mee aan de opmaak, opvolging en realisatie van de waterbeheerplannen.

Actieve deelname en expertbijdrage aan werkgroepen CIW

Het ANB volgt actief met een bijna permanente aanwezigheid de voor ANB belangrijkste CIW-werkgroepen op zoals de WG Kaderrichtlijn Water, Permanente Projectgroep, WG Bekkenwerking, WG Waterkwantiteit, WG ecologisch Waterbeheer, WG Watertoets, WG Bagger- en Ruimingsspecie, WG Watersysteemkennis en Adviesgroep Watertoets. Verschillende van deze werkgroepen hebben ook nog tijdelijke subwerkgroepen en taakwerkgroepen waar specifieke topics worden uitgewerkt.

Actieve bijdrage aan opmaak stroomgebiedbeheerplannen

In 2008 werden door de CIW de stroomgebiedbeheerplannen opgemaakt voor Schelde en Maas. Deze gingen in 2009 in openbaar onderzoek en werden op 8 oktober 2010 door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Momenteel wordt gewerkt aan de voorbereiding van de tweede generatie waterbeheerplannen.

Actieve bijdrage aan realisatie doelstellingen, vermeld in artikel 5 van het decreet Integraal Waterbeleid

Naast de stroomgebiedbeheerplannen werden binnen de CIW-werkgroep Ecologisch Waterbeheer ook nog andere topics behandeld zoals de administratieve vereenvoudiging van de

natuurvergunningprocedure voor waterbeheerders, de actualisatie van de Code Goede Natuurpraktijk, de opmaak van ecologische waterkwantiteitsdoelstellingen voor de SBZ-H gebieden in Vlaanderen en de opmaak van een kwetsbaarheidskaart overstorten voor de Code Goede Rioleringspraktijk.

Vanuit het ANB werden in 2011 nog 3 studieopdrachten aanbesteed.

- Ontwikkeling beoordelingskader voor de ecologische effectanalyse van overstromingen.
- Ecohydrologische studie SBZ-H De Maten
- Schaderisicomodel bever

4.6 Het agentschap hanteert een communicatiestrategie met het oog op het versterken van het maatschappelijke en bestuurlijk draagvlak en beoogt daartoe beeld- en doelgroepdoorbrekend te werken.

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:](#)

SD 67: Vlaanderen schenkt de nodige aandacht aan het realiseren van de randvoorwaarden om een efficiënt en effectief natuur- en bos- en groenbeleid mogelijk te maken.

SD 120: We maken werken van slagkrachtige, efficiënte en effectieve processen en procedures.

OD 141: De natuur- en milieueducatie in Vlaanderen wordt verder gestimuleerd en ondersteund

In uitvoering van de doorbraak 'Groen en dynamisch stedengewest' bestendig en versterk ik de stimulerende en ondersteunende rol inzake natuur- en milieueducatie, dit zowel voor het niet-formeel en informeel leren (Speelgroen, jeugd, volwassenen, gezinnen) als voor het formeel onderwijs (MOS, Ecocampus). Dit gebeurt ervaringsgericht, geïntegreerd en op een participatieve wijze. Er wordt hierbij uitvoering gegeven aan het Vlaams Implementatieplan Educatie voor Duurzame Ontwikkeling - EDO.

De Vlaamse educatieve centra spelen daarbij een belangrijke rol als kennis- en vormingscentrum en als proeftuin voor vernieuwende methodieken.

> **Reguliere werking: processen**

COM2.1 Uitbouwen van perswerk

COM2.2 Het verstrekken van informatie aan en bekendmaken van het ANB bij het brede publiek

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LD0000_1LA30100_1211	44.626,07 €
LD0000_1LD30100_1211	120.954,58 €
LBC000_3LD00200_1211	8.847,75 €
LBC000_3LD00700_1211	115.076,18 €
LBC000_3LD01300_3300	75.000,00 €

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Externe publicaties	aantal	ANB: 10
Uitwerken en organiseren voorjaars- en najaarscampagne		ANB: Doel bereikt
ANB domeinen waarvoor terreincommunicatie werd geoptimaliseerd	aantal	ANB: 57

Het communicatieplan en de provinciale deelplannen werden goedgekeurd door de Directieraad van 10 jun. 2011 Er is tevens een vernieuwd huisstijlhandboek.

De Dag van het Park was een succes. Er waren opnieuw meer dan 100 deelnemende gemeenten er was een recordopkomst. Er werden bijna 50.000 bezoekers genoteerd op de website en bij rondvraag waren de gemeenten en steden zeer tevreden over het goede verloop. Het budget voor de organisatie van de Dag van het Park was nochtans gehalveerd: er waren geen advertenties of gratis gadgets en door de samenwerking met Uit in Vlaanderen was de organisatie goedkoper.

In het kader van de Dag van Het Park werd de publicatie 'Ideeën voor groenere steden en gemeenten in Vlaanderen' verspreid.

In het kader van de Zomercampagne publiceerde het ANB de nieuwe Kust- en Zeegids i.s.m. Natuurpunt en de provincie West-Vlaanderen. Verspreid over de kust, zijn er dagelijks wandelingen georganiseerd in ANB-domeinen.

In zijn campagnes streeft het ANB naar vernieuwing, verruiming en het boeken van efficiëntiewinsten. Samenwerking met zeer verscheiden partners blijkt hierbij een sleutel tot succes. Zo wordt voor de Week van het Bos samengewerkt met BPost en Q-music Een posterset werd ontwikkeld in samenwerking met Goodplanet.org en verspreid aan alle Vlaamse scholen. De campagne met Q-Music, waarbij Ornelis en Rogiers uitzonden vanuit een boomhut in Buggenhoutbos, bereikte meer dan 700.000 luisteraars. Niet alleen genieten de campagnes hierdoor van gratis publiciteit, er worden ook nieuwe doelgroepen aangesproken (bv. met B-post de grote groep van filatelisten).

Verder wordt in uitvoering van het communicatieplan gestreefd naar eigentijdse externe communicatie. Hiertoe werd via het OC-ANB geparticipeerd in het eigentijdse Groenland (VRT) en zijn er regelmatige bijdragen geleverd aan programma's zoals Dieren in Nesten, Vlaanderen Vakantieland...

Tijdens het tweede kwartaal ging er, jammer genoeg, veel aandacht naar crisiscommunicatie (voor, tijdens, na) inzake branden in natuur- en bosgebieden. Het ANB kreeg van diverse media een pluim voor de communicatie terzake.

Op 16 september werd de Teamdag ANB gehouden. De dag stond in het teken van "Geloof in je creativiteit en vertrouw op je team." Als locatie om de creativiteit van het ANB te laten opborrelen, was voor de Verbeke Foundation te Kemzeke gekozen. Op het programma stonden verscheidene teambuilding activiteiten, een voordracht over communicatie, een rondleiding in de diverse tentoonstellingen van de Foundation en een fiets- of wandeltocht in het Stropersbos. Uiteraard draait alles op zo'n dag rond het zien en weerzien van collega's van andere diensten, kennismaken en bijpraten, een lach, een mooie herinnering en een deugddoende babbel. Op zo'n moment komt het ANB, met al zijn facetten, echt tot leven.

In het derde kwartaal werd in samenwerking met de VBV en Natuurpunt de Week van het Bos georganiseerd in de week van 9 tot 16 oktober. Naast de succesvolle mediacampagne met Q-Music werden verspreid in Vlaanderen meer dan 200 lokale evenementen georganiseerd met 'Bossen zonder grenzen' als centrale thema. Een aantal evenementen lokte meer dan 2.000 deelnemers.

In 2011 is de lancering van een vernieuwd intranet voorbereid. Dit intranet zal, samen met de ANB nieuwsbrief, een belangrijke drager zijn voor interne communicatie. De lancering diende te worden uitgesteld naar begin februari 2012 ten gevolge van technische problemen inzake audiencing en snelheid. Beide aspecten dienen te worden opgelost door externe opdrachthouders.

De website www.natuurenbos.be werd ook in 2011 verder uitgebouwd tot een hedendaagse informatie- en servicegerichte website. Het bezoekersaantal steeg dan ook tot meer dan 1.000 unieke bezoekers per dag. Via een analyse van doelgroepen, toptaken, informatiestructuur, tone of voice is in 2011 de basis gelegd voor een webpolicy. Sociale media (facebook, youtube, twitter...) zijn in 2011 gebruikt als extra publicatiekanaal om de communicatie over eigen initiatieven, beleid, nieuws en evenementen breder te verspreiden. Hiernaast spelen de sociale media vooral een belangrijke rol inzake webmarketing (Facebookpagina met 1.061 abonnees, twitteraccount met 700 volgers).

Bij de klassieke dragers speelt vooral het driemaandelijks magazine Spoorzoeker een belangrijke rol. In 2011 zijn belangrijke stappen gezet om Spoorzoeker beter te laten aansluiten bij de doelstelling beeld- en doelgroepdoorbrekend communiceren. Overige publicaties zijn vooral ontwikkeld in het kader van Adagio.

4.7 Het agentschap zorgt voor een wetenschappelijke onderbouwing van zijn organisatiedoelstellingen.

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:](#)

SD 61: Het natuur- en bosbeleid is gebaseerd op een degelijke wetenschappelijke onderbouwing. Alle biodiversiteitsdata zijn beschikbaar via één informatie- en datacentrum.

Er is nood aan betrouwbare gegevens en een duidelijke consensus over de methoden die worden toegepast om tot maatschappelijk gedragen besluitvorming te komen. Het onderzoek dat door het INBO moet worden uitgevoerd moet voldoende beleidsrelevant zijn, rekening houden met de beleidsprioriteiten en afgestemd zijn met de programma's van andere onderzoeksinstellingen. Om deze elementen te garanderen/faciliteren wordt er structureel overlegd met zowel de

beleidsmakers, de maatschappelijke actoren die de gevolgen ondervinden van het natuur- en bosbeleid, en de onderzoekswereld.

In uitvoering van de EU Habitatrictlijn zal Vlaanderen in samenspraak met alle betrokken overheidsinstanties een surveillance programma opzetten om te rapporteren over de Natura 2000 gebieden en over de staat van instandhouding van de Natura 2000 habitats en soorten.

Van deze opdracht wordt gebruik gemaakt om een monitoringsysteem te ontwikkelen. Dit gebeurt via een stappenplan in de periode 2010 – 2012 volgens de leidraad "Ontwerp en evaluatie van meetnetten voor het milieu- en natuurbeleid". Hierbij wordt optimaal afgestemd met andere wettelijk noodzakelijke vormen van biologische monitoring, ondermeer deze in het kader van de Kaderrichtlijn Water en de evaluatie van in de landbouwsfeer werkzaam zijnde beleidsinstrumenten die er op gericht zijn het verlies aan biodiversiteit tegen te gaan of ze terug te herstellen.

Er wordt nagegaan wat de mogelijkheden van remote sensing technieken zijn voor het opvolgen van biotopen, habitats en leefgebieden en hun kwaliteit.

Naast het onderzoek in functie van de instandhoudingsdoelstellingen, besteedt het wetenschappelijk onderzoek ook voldoende aandacht aan de uitvoering van het soortenbesluit. Bestaande rode lijsten worden geëvalueerd en de noodzaak van nieuwe rode lijsten wordt onderzocht, en de opmaak ervan gecoördineerd. Er zal onderbouwing gegeven worden aan de opmaak van soortherstelprogramma's en -beheerplannen.

Er zal verder onderzoek gebeuren naar de impact van klimaat- en milieuveranderingen op de biodiversiteit in Vlaanderen en de adaptatiecapaciteit.

De genetische diversiteit van plant- en diersoorten waarvoor Vlaanderen een belangrijke internationale tot regionale verantwoordelijkheid draagt wordt geëvalueerd ten behoeve van de ondersteuning bij de opmaak van soortbeheerplannen in relatie tot het veranderend klimaat.

Ook de aanwezige expertise over veredeling van bomen, wordt gericht op het onderzoek naar klimaatgevoeligheid en naar mogelijkheden om bij te dragen tot remediërende maatregelen.

Er wordt een informatie- en kennissysteem uitgebouwd dat verzamelde basisinformatie/cijfers op een gestandaardiseerde en consulteerbare wijze beheert. Alle beschikbare biodiversiteitsgegevens komen zo ter beschikking van het beleid en van elke andere gebruiker die er nood aan heeft.

SD 107: Het milieubeleid in Vlaanderen wordt wetenschappelijk onderbouwd.

Beleidskeuzes worden wetenschappelijk onderbouwd. De milieu- en de natuurrapportering gebeuren in functie van een evaluatie van het beleid en geven aan op welke wijze beleidskeuzes een impact hebben op leefmilieu en natuur. Essentieel blijft natuurlijk wel dat het leefmilieu- en natuurbeleid een ruim maatschappelijk draagvlak hebben. De strategische adviesraad van het beleidsdomein zal worden ingezet als instrument om meer inzicht te krijgen in de mate waarin maatschappelijk draagvlak voor beleidsvoorstellen aanwezig is of onder welke voorwaarden het kan versterkt worden.

> **Reguliere werking: processen**

CO4.1 Beheren van beleidsvoorbereidende, - uitvoerende en -evaluerende studies

CO4.2 Coördineren van het beleidsondersteunend wetenschappelijk onderzoek

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LD0000_1LD30300_1211	132.702,70 €
LBC000_3LD00200_1211	1.161.348,89 €
LBC000_3LD01100_3300	6.287,18 €

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Overzicht van beleidsvoorbereidende studies beschikbaar		ANB: Op schema

Beleidskeuzes en planningsprocessen dienen gebaseerd te zijn op wetenschappelijke kennis en inzichten. Het onderzoek voor wetenschappelijke onderbouwing en evaluatie van het beleid en voor de rapportering wordt daarom verder afgestemd op beleidsprioriteiten.

Overzicht van de thema's waarover studies zijn opgestart: voortoets van passende beoordeling met de effectenindicator, populatiegegevens van prioritair te beschermen soorten, instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000, ecologische verbindingen, ecohydrologische studies.

Het onderzoek voor wetenschappelijke onderbouwing en evaluatie van het beleid en voor de rapportering wordt in samenwerking met het INBO verder toegespitst op beleidsprioriteiten om een tijdige aanlevering van data en inzichten te verzekeren voor de planningsprocessen. Voor een efficiëntere afstemming van de onderzoeksprogramma's van INBO met de onderzoeksvragen van het ANB werd in april 2011 door de overleggroep ANB-INBO een specifieke werkwijze afgesproken voor de voorbereiding van het onderzoeksprogramma voor 2012. In overleg met het INBO werden 7 onderzoeksthema's afgelijnd: soortendiversiteit en faunabeheer, monitoring, aquatische beheer, ecosysteemdiversiteit en ecosysteembeheer, milieu en klimaat, genenbronnen bosbouw, ecosysteemdiensten. Per thema werden de prioritaire onderzoeksonderwerpen voor 2012 opgelijst en voor zover mogelijk ingevoegd in het INBO-onderzoeksplan. De uit te besteden studies werden opgenomen in het budgetplan 2012.

Voor de aanlevering van data over de staat van natuur en bos in Vlaanderen wordt een gerichte aanpak en een planning van de monitoring uitgewerkt – zie project 09.13. Daarnaast is een voorstel van samenwerkingsovereenkomst met Natuurpunt uitgewerkt voor de aanlevering van de data die verzameld worden door hun uitgebreid vrijwilligersnetwerk. Deze data leveren een belangrijke basis voor de actualisering van Rode Lijsten en de opmaak van de IHD, soortenbeschermingsprogramma's en beheerplannen.

5. Het agentschap zal alle mogelijke inspanningen leveren om te garanderen dat zijn interne werking efficiënt, effectief, klantgericht en integer verloopt.

5.1 Het agentschap zal binnen zijn mogelijkheden en middelen alle inspanningen leveren om de maturiteit van de eigen organisatie minstens op peil te houden en waar nodig en mogelijk te verhogen met het oog op een verdere verbetering van een efficiënte, effectieve, klantgerichte en integere werking.

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:](#)

SD 120: We maken werken van slagkrachtige, efficiënte en effectieve processen en procedures.

> Specifieke werking: projecten

Project Proj10.3 Interne organisatie+ van beheer

Projectsponsor: Roel Vanhaeren

Projectleider: Griet Beckers

Situering

Uit het project interne organisatie binnen Beheer in 2009 en uit de regiobezoeken blijkt dat meer initiatieven rond organisatiebeheersing nodig zijn. Bovendien zorgen enerzijds de huidige maatregelen tot besparingen op zowel personeel als budgetten en anderzijds de druk die ANB van buitenaf ondervindt bij bepaalde projecten en/of domeinen ervoor dat we een meer uitgebouwde gebiedsgerichte visie nodig hebben.

Via het project 'Interne organisatie +' zal hieraan verder gewerkt worden en zal een belangrijke denkoefening gerealiseerd worden om een duidelijke visie op verschillende niveaus, en afgestemd binnen de organisatie te ontwikkelen. Binnen de afdeling Beheer is een cruciaal niveau in deze de regio.

Korte omschrijving

Dit project omvat het uitwerken van een aantal acties die het lokaal management moet ondersteunen, zoals:

- Het oprichten van een competentienetwerk van regiobeheerders.
- Het uitwerken van een visie per regio door regiobeheerders, in overleg met andere cellen, regio's en provincies.
- Opzetten van thematische evaluaties
- Opzetten van regionale evaluaties

Binnen dit project zullen deze drie deelprojecten opgestart worden. In de toekomst zal dit deel uitmaken van de continue werking binnen de organisatie.

Middelen

Naast de personeelsinzet worden geen middelen voorzien.

Resultaten

- In 2010 werd een competentienetwerk van regiobeheerders opgericht. Regelmatige bijeenkomsten van deze groep leidinggevenden moeten ertoe leiden dat meer ervaringen worden uitgewisseld en dat gezamenlijke standpunten worden ingenomen. RegioNet komt 2x per jaar samen, afgewisseld met 2 themadagen voor regiobeheerders. Het is een goede gelegenheid om met deze groep van leidinggevenden ervaringen uit te wisselen over de praktische organisatie van een regio.
- Voor elke regio werd een visie uitgewerkt door regiobeheerders, in overleg met andere cellen, regio's en provincies. Celhoofden Beheer brachten alles samen voor de opmaak van een provinciale visie zodat dat de doelstellingen van verschillende regio's, cellen en afdelingen op elkaar afgestemd kunnen worden. Het werken met de visies (vb. door regiobezoeken hieraan te koppelen, of dit te gebruiken als leidraad voor de regiowerking en jaarlijkse planning) en opvolgen van resultaten via rapportering moet ertoe leiden dat deze documenten nog verder uitgewerkt worden in de toekomst.
- Het inzetten van instrumenten om het lokaal management te ondersteunen, wordt opgehangen aan een leidraad om tot een goede teamwerking te komen. Dit wordt uitgebreid met goede praktijkvoorbeelden vanuit de regio's. Instrumenten die aan de regiobeheerders worden aangeboden zijn onder andere:
 - o Teamcheck: een vragenlijst die gebruikt kan worden om met het team de eigen werking te evalueren.
 - o Resultatenmatrix: een voorstel van rapportering om op eenvoudige wijze de resultaten van de regio zichtbaar te maken.
 - o Teammatrix: een overzichtstabel die een leidinggevende kan helpen om de combinatie te vervullen taken en aanwezige competenties binnen het team in kaart te brengen. Dit kan dienen als basis om taken anders te verdelen en de juiste vorming voor medewerkers te voorzien.
 - o Jaarkalender: een overzicht van taken die jaarlijks op een specifiek moment dienen uitgevoerd te worden.
 - o Communicatielijnen: De weg naar de juiste contactpersoon op de centrale diensten uitgetekend.
- Opzetten van thematische evaluaties. Omdat dit reeds opgenomen is in andere processen en projecten, wordt hier niets verder rond uitgewerkt binnen het project interne organisatie

+ . Binnen het kader van het kwaliteitsbeleid binnen afdeling Beheer wordt gewerkt op 3 niveaus:

- o Het dagelijkse beheer opvolgen: dit gebeurt via de registratie van werken in POBW.
- o De 5-jaarlijkse evaluatie van beheerplannen: dit wordt gekoppeld aan de FSC-audits. Hierbij wordt nagegaan hoe ver het staat met de uitvoering van het beheerplan.
- o Monitoring beheer: dit is een afzonderlijk project om de methodiek uit te werken.

In overleg met celhoofden Beheer wordt bekeken of daarnaast nog specifieke evaluaties nodig zijn. Zo loopt bijvoorbeeld op dit moment een screening van alle loodsens m.b.t. het veilige gebruik van materiaal (gekoppeld aan de opleiding 'mobiele arbeidsmiddelen' per loods).

- Opzetten van regionale evaluaties (doorlichting per regio): Tijdens de regiobezoeken II (bezoek door Staf Beheer aan elke regio) lichten de regiobeheerders hun regiovisie toe m.b.t. volgende punten:
 - o aankoopbeleid
 - o opmaak beheerplannen
 - o organisatie arbeiders.

In een volgende fase is het de bedoeling om over te gaan tot een zelfevaluatie per regio. Hiervoor zal in 2012 een concept uitgewerkt worden dat elke regio zelf kan toepassen. Dit zal gebeuren op basis van EFQM, CAF of gelijkaardige modellen.

Project Proj09.20 ICT program management

Projectsponsor: Jozef Rutten

Projectleider: Fries Verledens

Situering

Aanbeveling A20 van de audit Organisatiebeheersing bij het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) luidt: Het agentschap dient haar visie op het vlak van ICT verder uit te werken en concretiseren. Deze visie moet afgestemd zijn op de richtlijnen die gelden op niveau van MVG en de afspraken gemaakt in kader van de Milieuinformatiegroep. Hieruit afgeleid dient een ICT-plan te worden opgemaakt, met concreet uitgewerkte doelstellingen, geformuleerd zowel op korte als op lange termijn en kaderend binnen de organisatiedoelstellingen. In dit plan moet ook beschreven staan welke ICT-kennis en ICT-organisatiestructuur vereist is om de realisatie van dit uitgestippelde ICT-beleid te kunnen uitwerken, opvolgen en bijsturen wanneer nodig. In de BO tussen de Vlaamse regering en ANB is als output van de operationele organisatiedoelstelling "continu werken aan verbetering van de performantie van administratieve, financiële en logistieke ondersteuning in nauwe samenwerking met de managementondersteunende diensten van het departement LNE en met INBO" een "ICT-plan met korte- en langetermijndoelstellingen" opgenomen. Bijzondere aandacht dient besteed te worden aan de afstemming op het -leutelproject 2.2: Nuttige rationalisering ter ondersteuning van een klantengedreven ICT.

Korte omschrijving

Dit project werd in 2008 opgestart met als titel "ICT- strategie". Het project heeft tot doel :

- 1) het opmaken van een strategisch ICT-plan met korte- en lange termijndoelstellingen.
- 2) het opmaken van een operationeel ICTplan.

Deze doelstellingen worden uitgebreid met de doelstelling "Draagvlak creëren voor het nieuwe ICT-plan". De PMB en de DR volstaan niet om een algemeen gekend en breed gedragen Strategisch ICT-plan tot stand te doen komen. Er is een extra afsprakenkader inzake IT nodig, zowel op het vlak als op het in een vroege fase bekend maken van IT-projecten en het volwaardig betrekken van de PMB. De meeste vragen voor IT-projecten en -activiteiten komen namelijk niet via deze kanalen.

Middelen

De besteding van middelen is gevat onder OOD5.1 – Reguliere werking (ICT2.1)

Resultaten

Voor het opstellen van het ICT-plan werd in 2011 een externe consultant aangetrokken die het hele ICT-verhaal onder de loep nam. Een voorstel tot strategisch ICT-plan staat in de steigers en moet worden goedgekeurd in het eerste kwartaal van 2012.

Project Proj09.2 Onderzoek bij belanghebbenden van ANB

Projectsponsor: Marleen Evenepoel

Projectleider: Chris Meganck

Situering

Sinds haar oprichting in 2006 heeft ANB nog geen belanghebbendenonderzoek georganiseerd voor de diversie klantengroepen van het agentschap (regionale landschappen, andere administraties, privé-eigenaars, jagers, vissers, natuurverenigingen, bosgroepen, landbouwers,...). Hoewel er in deze fase van organisatieontwikkeling nog regelmatig belangrijke ingrepen gebeuren richting belanghebbenden (nieuwe website, aanstellen van aanspreekpunten,...) is het essentieel om een beter zicht te krijgen op hun actuele belangen en verwachtingen, niet in het minst om richting te geven aan de procesoptimalisatie binnen het BPM-traject.

Korte omschrijving

Voor dit project wordt de ondersteuning van een extern marketingbureau ingehuurd: het vooronderzoek, het opmaken van vragenlijsten, de telefonische interviews, het ontvangen en verwerken van de resultaten zijn heel arbeidsintensief. Het inschakelen van een dergelijk bureau waarborgt bovendien de anonimiteit van de respondenten en verhoogt de respons en dus de betrouwbaarheid van het onderzoek.

Er werden 15 belangengroepen weerhouden voor dit onderzoek: steden, gemeenten, provincies en andere lokale overheden op politiek niveau; idem, maar op administratief niveau; individuele privé-boseigenaars en openbare eigenaars; ontbossers; natuurverenigingen; wildbeheereenheden; jachtverlofhouders; individuele vissers; private

visserij; bosexploitanten, bosgroepen, regionale landschappen, parketten, bedrijfsleven en industrie, wetenschappelijke instellingen.

Middelen

Naast de personeelsinzet werden geen middelen voorzien.

Resultaten

Het onderzoek werd voltooid in de loop van 2011.

Een globaal eindrapport en detailrapporten per groep belanghebbenden werden voorgesteld en toegelicht op de Directieraad.

In het verwachtingspatroon over de verschillende groepen heen konden vier hoofdthema's afgeleid worden:

- **Transparantie:**
 - Het gemakkelijk kunnen contacteren van de inhoudelijk of functioneel bevoegde medewerker.
 - Voldoende, duidelijke informatie en feedback.
- **Decentralisatie en klantgerichtheid:**
 - Een 1-loket toegang, geografisch dicht bij de klant.
 - Voldoende terreinkennis en realiteitszin.
 - Persoonlijke aanpak en maatwerk bij complexere dossiers.
 - Leesbare documenten en teksten.
- **Efficiëntie:**
 - Afspraken rond doorlooptijden.
 - Administratieve vereenvoudiging.
 - Stabiliteit van procedures, structuren, contactpersonen.
- **Invulling van de taakstelling:**
 - Meer en betere invulling van de controle- en handhavingstaken.
 - Versterken van draagvlak en dialoog.
 - Actieve kennisoverdracht.

De opvolging van het onderzoek verloopt in twee fasen:

- Interne terugkoppeling en voorstellen van quick wins, per groep van belanghebbenden.
- Een uitgebreidere oefening 'belanghebbendenmanagement' zal gebeuren. Daarbij wordt bepaald waar het ANB extra inspanningen kan en zal leveren om tegemoet te komen aan de diverse verwachtingen, rekening houdende met de missie van het agentschap, de diverse belangen en de beschikbare middelen. Hierbij wordt afgestemd met andere lopende projecten (veranderplan afdeling Beleid, procesmanagement, ...).

Project Proj09.19 Stroomlijnen en uitbouwen van de organisatieondersteunende processen logistiek

Projectsponsor: Jozef Rutten

Projectleider: Bettina De Vreeze

Situering

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) wil voor zowel de korte-, middellange- als lange termijn een globaal logistiek beleid voor de centrale en provinciale diensten van ANB (laten) ontwikkelen.

Korte omschrijving

Een globaal logistiek beleid voor centrale en provinciale diensten moet er toe leiden dat het beheer, de opvolging en rapportering voor de logistieke processen vlot kan verlopen. Een uniforme aanpak moet ook zorgen voor een vlotte uitwisselbaarheid van data, doorzichtigheid. Performante ondersteunende processen zijn essentieel voor de kwalitatieve uitvoering van de kernprocessen. Om knelpunten te kunnen inventariseren op het vlak van organisatieondersteunende processen moet de (wissel)werking op vandaag in kaart gebracht worden centraal en provinciaal. Een plan van aanpak met concrete acties en verbeterpunten op korte termijn met input van zowel centrale als provinciale diensten. Hieruit kan dan een globaal facilityplan volgen.

Middelen

Naast de personeelsinzet werden geen middelen voorzien.

Resultaten

Bij de logistieke processen werd de focus in de eerste plaats gelegd bij het bepalen van een globaal logistiek beleid inzake kledij, wagens en uitrustingsgoederen. Twee richtlijnen zetten het kader uit voor een uniforme en transparante werkwijze voor het toekennen van kledij aan de verschillende functiegroepen van het personeel en het gebruik van dienst- en poolwagens. Het structureel kader van logistieke processen vertrekt van een duidelijke taakverdeling tussen de Centrale Diensten en de Provinciale Diensten. Volgens deze taakverdeling worden de vragen van de werknemer rechtstreeks behandeld binnen zijn/haar dienst, wat klantvriendelijk is voor de werknemer (de butler functie van de ondersteunende diensten). Anderzijds worden ten behoeve van kostenefficiëntie, bestellingen ANB-breed gebundeld en wordt gewerkt met globale ANB-raamcontracten. De raamcontracten voor de kledij voor de boswachters, beleidsadviseurs, natuurinspecteurs en administratief-terrein personeel zijn in dit kader reeds goedgekeurd..

> Reguliere werking: processen

- CO1.1 Structureel extern overleg inzake beleid
- CO1.2 Interne organisatie beleid
- CO1.3 Ondersteunen van de werkgroepen in het kader van het Overkoepelend Overleg
- CO2.1 Proces- en kwaliteitsmanagement - aspecten beleid
- CO2.2 Opmaak en opvolging ondernemingsplan - aspecten beleid
- CO2.3 Rapportering m.b.t. beleid
- CO2.4 Coördineren van voorbereiding en opvolging van overheidsopdrachten
- CO7.1 Opvolgen en uitvoeren van strategische dossiers
- COB1.1 Structureel extern overleg inzake beheer
- COB1.2 Interne organisatie
- COB2.1 Proces- en kwaliteitsmanagement - aspecten beheer
- COB2.2 Opmaak en opvolging ondernemingsplan - aspecten beheer
- COB2.3 Rapportering m.b.t. beheer
- COM1.1 Opmaak en opvolgen van het communicatieplan, acties en -projecten
- COM3.1 Uitbouwen, beheren en onderhouden van interne communicatiedragers
- COM3.2 Organiseren en ondersteunen van interne evenementen
- COM3.3 Ondersteunen van de communicatie bij dossiers/ projecten en opdrachten binnen ANB
- CON1.1 Structureel extern overleg inzake NAC
- CON1.2 Interne organisatie NAC
- CON2.1 Proces- en kwaliteitsmanagement - aspecten NAC
- CON2.2 Opmaak en opvolging ondernemingsplan - aspecten NAC
- CON2.3 Rapportering m.b.t. NAC
- FIN1.1 Voorbereiden en opvolgen van de budgetaire cyclus
- FIN1.2 Voorbereiden, coördineren en opvolgen van de begroting en begrotingswijzigingen.
- FIN1.3 Beheren van de financiële rapportering
- FIN2.2 Beheren van de ontvangstenboekhouding
- FIN3.1 Opvolgen van administratieve aspecten inzake overheidsopdrachten
- FIN3.2 Opvolgen van financiële aspecten inzake overheidsopdrachten
- FIN4.2 Beheren van schade aan dienstvoertuigen en aan gebouwen andere dan loodsen en dienstwoningen
- HH2.1 Organiseren van VTO voor handhaving

- HH3.1 Beheren van wapens
- HH3.2 Beheren van overig materiaal voor handhaving (exclusief voertuigen)
- HRM1.2 Coördineren, voorbereiden en opvolgen van de organisatieontwikkeling
- HRM1.3 Coördinatiemethoden en -systemen
- HRM1.4 Verzorgen van interne communicatie rond personeelsaangelegenheden
- HRM1.5 Voorbereiden en opvolgen van de personeelsdossiers voor Directieraad
- HRM1.6 Beheren van het syndicaal overleg
- HRM2.2 Doorstroom: bevorderingen en examens
- HRM2.3 Beheren van aangelegenheden inzake uitstroom
- HRM3.1 Voorbereiden en opvolgen van het VTO-beleid
- HRM3.2 Beheren van vormingsaanvragen
- HRM3.3 Begeleiden van stagairs - studenten
- HRM3.4 Beheren van het onthaal van nieuwe medewerkers
- HRM3.5 Begeleiden inzake loopbaanoriëntatie
- HRM3.6 Organiseren en opvolging van prioritaire projecten ontwikkeling & vorming
- HRM4.1 Verlenen van advies inzake personeelsbeleid en regelgeving
- HRM4.2 Opvolgen tuchtzaken
- HRM4.3 Beheren van materies inzake ziekte en arbeidsgeneeskunde
- HRM4.4 Beheren, opvolgen en rapporteren van personeelsgegevens
- HRM5.2 Beheren en opvolgen van feedback: Bottom-Up Evaluatie en -Appreciatie
- HRM5.3 Beheren en opvolgen van FUTO's
- HRM6.1 Opmaken van Gender- en diversiteitsbeleid / emancipatie
- HRM6.2 Opmaken van initiatieven inzake anders werken
- HRM6.3 Voorbereiden, opmaken en opvolgen van initiatieven inzake personeelswelzijn
- HRM6.4 Voorbereiden en opvolgen van preventie en bescherming
- HRM6.5 Invullen van de rol van vertrouwenspersoon
- HRM7.1 Voorbereiden, opmaken en opvolgen van beloningsbeleid
- HRM7.2 Beheren van salarissen en maaltijdcheques
- HRM7.3 Beheren en controleren van dienstreizen en woon-werkverkeer
- ICT1.1 Voorbereiden en opvolgen van IT Beleid
- ICT2.1 Ontwikkelen en beheren van applicaties en databanken
- ICT2.2 Beheren IT-infrastructuur
- ICT3.1 Ondersteunen van processen inzake GIS

- LOG1.1 Aankopen en beheren van gebruiksgoederen
- LOG1.2 Registratie, aankopen, huren, verhuren en beheren van gebouwen
- LOG1.3 Beheren van documentatie
- LOG1.4 Verzending en vervoer van gebruiksgoederen
- OND2.1 Opmaken en beheren van indienststellingsverslagen
- OND2.2 Opmaken en beheren van instructiekaarten
- OND2.3 Beheren van veiligheid op het werk
- SEC1.1 Onthaalbeheer (balie)
- SEC1.2 Interne administratieve ondersteuning
- SEC1.3 Ticket on-line (elektronische bestelling treintickets)
- STAF1.1 Voorbereiden, opmaken, opvolgen en rapporteren van de beheersovereenkomst
- STAF1.2 Bewaken en opvolgen van inhoud, timing en kwaliteit van alle vormen van communicatie met het kabinet
- STAF1.3 Behandelen van conflictueuze zaken waarin ANB als entiteit betrokken is en zaken waarbij het imago van ANB in het gedrang kan komen
- STAF1.4 Organiseren, opvolgen en rapporteren van klachtenbehandeling
- STAF1.5 Voorbereiden en opvolgen van de entiteitoverschrijdende managementorganen binnen het beleidsdomein LNE
- STAF2.1 Coördineren, bewaken, opvolgen en rapporteren van het ondernemingsplan
- STAF2.2 Coördineren, bewaken en opvolgen van strategische projecten
- STAF2.3 Voorbereiden, bewaken en opvolgen van Directieraad
- STAF2.4 Voorbereiden, bewaken en faciliteren van het kwaliteitsmanagement
- STAF3.1 Bewaken en faciliteren van de juridische kwaliteit van de werking van ANB
- STAF3.2 Coördineren, bewaken en opvolgen interne regelgeving
- STAF3.3 Coördineren, bewaken en opvolgen externe regelgeving met impact op werking ANB

Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LD0000_1LD30100_1211	125.225,17 €
LD0000_1LA30100_1211	1.652.526,74 €
LD0000_1LA30000_1100	25.234.941,11 €
LD0000_1LA30500_7422	699.572,73 €
LD0000_1LD32100_7422	156.528,14 €

LD0000_1LA30200_1211	895.558,72 €
LD0000_1LA30400_7422	285.149,18 €
LD0000_1LD30200_1211	1.439.747,80 €
LD0000_1LD30400_1211	151.672,20 €
LD0000_1LD32000_7422	543.974,55 €
LBC000_3LD00200_1211	89.480,48 €
LBC000_3LD01100_3300	70.000,00 €
LBC000_3LD00300_1211	219.644,65 €

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Aantal thema's extern overleg	aantal	ANB: 136
aantal schietoefeningen jachtwapens per jaar per provincie per boswachter	aantal	AN : 1 LI : 2 OV : 1 VB : 1 WV : 1
aantal schietoefeningen pistool per jaar per provincie per natuurinspecteur	aantal	AN : 3 LI : 4 OV : 4 VB : 4 WV : 4
actuele inventaris wapens beschikbaar		
actuele inventaris wapens beschikbaar		AN : Doel bereikt LI : Doel bereikt OV : Doel bereikt VB : Doel bereikt WV : Doel bereikt
Aandeel directieraden waarop 'lijst uitstroom' beschikbaar is	%	ANB: 100
vormingsparticipatie aantal mensen met minstens een dagdeel vorming	%	ANB: 72,89
Personeelsleden in koppen	aantal	ANB: 804
Personeelsleden in VTE	aantal	ANB: 738,5
loonruimte: budget tov actual	%	ANB: 99,98
aandeel projecten tijdig en binnen budget opgeleverd	%	ANB: 60
gemiddelde kostprijs IT-infrastructuur per persoon	euro	ANB: 1177758
Aandeel van machines waarvoor een indienststellingsverslag beschikbaar is	%	ANB: 314 AN : 108 LI : 24 OV : 106 VB : 62 WV : 14
Nieuwe instructiekaarten	aantal	ANB: 1
Nieuwe nood- en preventieplannen	aantal	ANB: 1
Rapportering beheersovereenkomst beschikbaar op 28 februari		ANB: Doel bereikt
Parlementaire vragen tijdig beantwoord door	%	ANB: 93

ANB		
Tijdig behandelde klachten	aantal	ANB: 48
Aandeel tijdig behandelde klachten	%	ANB: 100
Input Jaarrapport Klachten tijdig bezorgd aan ombudsman		ANB: Doel bereikt
Agenda entiteitoverschrijdende managementorganen geagendeerd op DR		ANB: Doel bereikt
Rapportering indicatoren en budgetten geagendeerd op DR		ANB: Doel bereikt
Jaarrapport vorig werkjaar beschikbaar op 28 februari		ANB: Doel bereikt
Overzicht interne regelgevingsinitiatieven	aantal	ANB: 14
Externe regelgeving opgevolgd en intern gecommuniceerd		ANB: Doel bereikt
tijdig nagekomen afspraken in kader van VOMER of VOIM	%	ANB: 100

Human Resource Management

Talenten

We creëren een context waarin medewerkers zich goed in hun vel voelen en zich blijvend inzetten om de doelstellingen van het Agentschap voor Natuur en Bos te realiseren.

- Om interne personeelsleden loopbaankansen te geven
 - werden vacatures consequent eerst aangeboden via interne mobiliteit
 - werd voor 5 functies op B-niveau een succesvolle bevorderingsronde georganiseerd
 - zijn 10 contractuele personeelsleden op A-niveau begonnen aan hun statutaire proefperiode
 - werd in december 2011 een statutaire ronde opgestart waardoor 73 groenarbeiders in de loop van 2012 statutair kunnen worden
 - in 2011 is elke vervanging een 'slimme' vervanging geweest, wat betekent dat de taakinfilling van functies bijgebogen werd vanuit de strategische prioriteiten.
- Het preventieplan rond veiligheid en bescherming werd uitgevoerd.
- Er werd een vernieuwd wagenreglement ingevoerd en de regeling rond de brandtorenwacht werd in het arbeidsreglement vernieuwd. Het arbeidsreglement werd geëvalueerd en bijgestuurd. Deze wijzigingen werden meegenomen in de evaluatie en bijsturing van het arbeidsreglement.
- Rond diversiteit heeft ANB in 2011 het volgende gerealiseerd:
 - personeelsleden van ANB hebben een filmpje gemaakt in het kader van 'de Vlaamse overheid gaat voor kleur'
 - voorbereiding beleid rond herintegratie na langdurige afwezigheid (onder andere na burn-out)
 - een opleiding gebarentaal voor de collega's van een arbeider in Meerdaal die communiceert met gebarentaal (Vlaams-Brabant)
 - de integrale toegankelijkheid van loodsen en domeinen werd verder verbeterd
 - er werden stages aangeboden voor stagiairs van allochtone afkomst in Oost-Vlaanderen en Antwerpen
 - in het kader van de Week van het Bos werden allochtone stagiairs(secundair onderwijs) uit een communicatie-opleiding ingeschakeld op informatie- en onthaalstanden
 - in Vlaams-Brabant werd met succes een samenwerking opgezet met vrijwilligers die niet in het reguliere arbeidscircuit terechtkunnen
 - 1 vrijwilliger definitief volledig arbeidsongeschikt verklaard

- 1 vrijwilliger met een meervoudige handicap.
- Het operationeel vormingsplan 2011 werd integraal uitgevoerd. In de geest van samenwerking neemt Inverde (onderdeel van Ondersteunend Centrum ANB) de opvolging van het vormingsplan en de uitwerking van de vormingsinitiatieven voor zijn rekening. Er waren daarbij drie duidelijke accenten:
 - preventie en veiligheid: mobiele arbeidsmiddelen, elektriciteit, EHBO ...
 - collegiale kennisdeling: arbeidersdagen, terreindagen wachters, uitwisseling regiovisies, dag van de ondersteuner ...
 - professionalisering: leidinggeven, projectmanagement, klantgericht en kostenefficiënt werken ...

Resultaten

We hebben de talenten en de systemen om met beperkte middelen tastbare resultaten neer te zetten.

- Het goedgekeurd personeelsplan 2011 was de leidraad voor de personeelsinvulling. Het personeelsplan kon worden uitgevoerd binnen de beschikbare middelen.
- Er werd een aanpak uitgewerkt om de competenties in projectmanagement te verhogen. Die aanpak bestaat uit 2 sporen: een collegiale coaching en verankeren van een pragmatische projectwerking in een op maat gesneden handleiding en sjabloon. De projectleiders van de grootste projecten kregen in 2011 individuele coaching en zijn toegerust om de spil te worden van de collegiale coaching binnen ANB.
- Elk personeelslid heeft een plannings- en evaluatiegesprek gehad. De bedoeling was om de verslaggeving van die gesprekken makkelijker te maken via opname in een elektronisch systeem, maar dat is onvoldoende gelukt omdat de applicatie niet stabiel genoeg was. Eind 2011 was de applicatie voldoende stabiel om gebruikt te kunnen worden voor de Ploeg-ronde van 2012.
- Via een evenement voor alle leidinggevendenden (Focus 2011) werden de beleidsprioriteiten geconcretiseerd in doelstellingen voor de leidinggevendenden.
- Er werd een applicatie ontwikkeld om de personeelsadministratie te vereenvoudigen: APIS, afkorting van ANN Personeels Informatie Systeem.

Samenwerken

ANB-medewerkers zijn professionals die van samenwerken hun handelswerk maken.

- Er werden vormingsinitiatieven genomen rond participatie en besluitvorming.
- Er werd een veranderplan Beleid opgestart dat vorm gegeven wordt buiten de traditionele overlegorganen. Uitgangspunt daarbij is de figuur van de 'compagnon'. In elke (provinciale en centrale) dienst is minstens één personeelslid dat de rol van 'veranderambassadeur' op zich neemt. Zij geven mee vorm aan het veranderproject, communiceren daarover binnen hun dienst en zijn voor een beperkt deel van hun taken vrijgesteld om de rol van 'veranderambassadeur' op te kunnen nemen.
- Elke leidinggevende had in 2011 een doelstelling rond het meewerken aan een initiatief dat de eigen cel oversteeg.
- Kennis van collega's werd vastgelegd in ANB-praktijktips. Eind december waren er 10 beschikbaar.
- ANB-medewerkers participeerden aan inhoudelijke initiatieven (bv. conferentie Ecosystem Services) en projecten op niveau Vlaamse overheid (bv. modern HR beleid).

Leiderschap

Leidinggevendenden van het ANB sturen vanuit collectieve ambities en waarden en geven verantwoordelijkheid aan mensen voor de uitvoering van de opdrachten.

- Het project 'Elk talent telt' werd opgestart voor de leidinggevenden op het niveau celhoofd en hoger. De essentie van het project is het instellen van een groeiproces van de medewerkers en van het ANB waardoor het ANB erin zal slagen haar strategische doelstellingen te realiseren. Via talentmanagement zullen de leidinggevenden zowel als de medewerkers hun talenten ontwikkelen in functie van de groei van de organisatie en van zichzelf. Met een uitgelezen professionele begeleiding van Hudson, Accord en Morel gaat het ANB aan de slag om individuele bijdragen beter te laten overeenstemmen met de individuele competenties en met de doelstellingen van het ANB. In een eerste fase wordt ingezet op de rol en het functioneren van de leidinggevenden in de organisatie. Met een begeleiding zonder weerga wordt er via diepte-interviews, SWOT analyses, workshops, individuele- en teamcoaching gesprekken en een master class, een ontwikkelingstraject voor het individu en voor de organisatie uitgezet. Het project 'Elk Talent Telt' is een engagement van alle betrokkenen voor het ANB. De prioritaire aandachtspunten zijn:
 - werking directieraad
 - besluitvorming
 - samenwerken en doorbreken silodenken
 - interne communicatie;
- Alle leidinggevende functies waren eind 2011 ingevuld tot en met het niveau celhoofd. In Vlaams Brabant ging Marcel Vossen – een boegbeeld binnen de sector – met pensioen en werd als provinciaal directeur op tijd vervangen, zodat de continuïteit gegarandeerd bleef. De functie van celhoofd beleid is een functie waarvoor het moeilijk rekruteren is, maar in 2011 werden de vacatures van celhoofd beleid in Limburg en Vlaams-Brabant succesvol ingevuld.

ICT

Een goed databeheer, gebruikmakend van moderne technieken, draagt in belangrijke mate bij tot de maturiteit van een organisatie. Door nieuwe toepassingen met elkaar te laten communiceren, door processen te stroomlijnen, vereenvoudigen en digitaliseren waar mogelijk, wordt het beheren van informatie en het monitoren van resultaten veel beter mogelijk. Volgend overzicht is een lijst van de belangrijkste projecten waaraan gewerkt werd in 2011:

- Migratie Windows 7, Office 2010: In 2011 werden alle PC's van het ANB voorzien van het besturingssysteem Windows 7 en Office 2010. Waar nodig werd een nieuwe PC geïnstalleerd of werd de PC geüpgraded. Dit project werd volgens de planning afgewerkt. Door de goede opvolging werd er ook aanzienlijk bespaard t.o.v. het oorspronkelijke budget.
- Intranet: Deze nieuwe applicatie zal het huidige extranet vervangen en zal de organisatie ondersteunen bij een open en gerichte interne communicatie. In het voorjaar 2012 zal de toepassing gelanceerd worden.
- Lisa (Logistiek InformatieSysteem ANB): deze toepassing ondersteunt een efficiëntere en meer klantgerichte werking van de logistieke processen. In eerste instantie werd de toepassing uitgewerkt voor het beheer van de kledij en de wagens. In de toekomst wordt dit nog met andere modules uitgebreid.
- POBW (Plannen en Opvolgen Beheerwerken): hierin worden sinds 2011 alle werken geregistreerd die uitgevoerd worden in ANB-domeinen.
- Personeelsdatabank.

Wat de budgetten betreft, was er in 2011 een grote meeruitgave t.o.v. 2010 voor het beheren van de ICT infrastructuur. 1.177.758 euro t.o.v. 652.734 euro in 2010. Dit verschil is vooral te verklaren door het Migratieproject Windows 7/ Office 2010 dat in het 2^{de} kwartaal van 2011 werd uitgevoerd. De totale kostprijs hiervan was 438.633,17 euro. Daarop aansluitend waren er ook de wijziging in de licentievoorwaarden voor de Microsoft-licenties. Vanaf 2011 moesten die door ANB betaald worden. Dit betekent een jaarlijkse meeruitgave van 150.892,3 euro. Door het verhoogd

aantal telewerkers steeg de kost voor breedbandverbindingen met 19.000 euro. De uitgaven voor eenvoudige werkaanvragen daalden wel met 76.000 euro.

Logistiek

In 2011 werden de eerste raamcontracten voor de nieuwe kledij afgesloten. De nodige passessies voor het betrokken personeel werden reeds ingepland. Het logistiek informatiesysteem (LISA) is operationeel sinds eind december 2011 voor kledij en ondersteunt het plaatsen van bestellingen en omvat de inventaris van het uitrustingsniveau van elk personeelslid. Bij uitbreiding in 2012 zal LISA ook het volledige beheer van het wagenpark van het ANB ondersteunen. Hiertoe werd het procesmanagement van het wagenbeleid al grotendeels afgerond. Deze initiatieven kaderen binnen het globaal facility plan waarvan in december 2011 de eerste versie werd gefinaliseerd.

Financieel management

De uitgaven in 2011 werden nauwgezet opgevolgd. Maandelijks werd er gerapporteerd aan de Directieraad over de benutting van de kredieten. Per basisallocatie werd tot op de niveau van de specifieke uitgavenpost (kostendrager) aangegeven waar zich mogelijk knelpunten aandienen. Deze rapportering stelde de leidinggevenden en dossierbeheerders in staat de nodige bijstellingen te verzekeren. Tevens werden op basis van deze rapportering door de Directieraad kredietherschikkingen voorgesteld.

Bij begrotingscontrole 2011 werden enkele cruciale bijstellingen van de beschikbare kredieten niet gehonoreerd. Via de nauwgezette opvolging van de beschikbare kredieten kon het ANB voorstellen formuleren voor kredietherschikking waardoor kon tegemoet gekomen worden aan de meest prioritaire knelpunten, vooral deze met betrekking tot de ondersteuning van de doelgroepen. Via kredietherschikking werden aldus de kredieten vrijgemaakt voor onder meer de wildschade, beheersubsidies voor de erkenning van de bijkomende 400 ha natuurreservaat, de verlenging van de werking van de Boskoepel, de vormingssubsidies en de projectsubsidies (gedeeltelijk) voor de bosgroepen.

De doelstelling die voor 2011 organisatiebreed werd meegegeven om een nauwgezette financiële opvolging te doen in functie van een vastleggingspercentage van 75% tegen eind augustus, werd slechts ten dele gehaald. Het achterna hinken van de vastleggingen is in belangrijke mate te wijten aan het uitstellen van de effectieve voorbereiding van aanbestedingsdossiers tot het voorjaar waardoor er ten vroegste in de zomer tot aanbesteding gekomen wordt. Het vraagt tijd om deze cyclus te doorbreken. Daar staat tegenover dat het financieel bewustzijn bij de leidinggevenden en dossierbehandelaars in de organisatie enorm versterkt werd door financiën als prioritair thema op te nemen in 2011 en dit in te bedden in de planningen van de medewerkers. Diverse initiatieven zoals de herziening van de subsidiebesluiten zijn genomen voor een vlottere afhandeling van het financiële luik van dossiers. Ook de "goede praktijken" die in het kader van de het project Kennisdeling werden aangebracht, zoals het werken met reservedossiers of met de zogenaamde 'lopende rekening', getuigen van het groter financieel bewustzijn en het streven op de diverse niveaus van het ANB naar verbeteringen in de financiële cyclus.

In het tweede kwartaal van 2011 werden de rapporteringsmogelijkheden van Orafin uitgekamd en er werd een overzicht gemaakt van de rapporten die het best aan de behoeften van het ANB voldoen. Er werd hierover een opleiding georganiseerd voor de celverantwoordelijken A&C. Ten behoeve van de ingevers werd een overzicht gemaakt van de mogelijkheden voor rapportering binnen Orafin voor de opvolging van de kernprestatieindicatoren (KPI's), opdat een eigen kwaliteitscontrole mogelijk wordt.

De besluitvorming rond het Rekendecreet werd van nabij opgevolgd. De besluitvorming en de vereiste aanpassingen in de werking werden doorvertaald met specifieke en gerichte communicatie en vorming naar de medewerkers binnen het ANB, zowel op het niveau van Directieraad als voor de financiële medewerkers. De infosessies van de IVA Centrale Accounting en het Departement LNE werden bijgewoond, de informatie ter beschikking gesteld via SOFI en de website werden opgevolgd, en de relevante informatie werd opgenomen in vormingssessies voor de Directieraad, de celverantwoordelijken A&C en de financiële medewerkers. Centraal hierbij stond steeds het abstraheren en verduidelijken van de informatie die voor de betreffende functie relevant is.

Op de wijziging van niet-gesplitste kredieten naar gesplitste kredieten werd maximaal geanticipeerd met een nauwgezette opvolging van de ordonnanceringsoplossingen op deze basisallocaties.

Het procesmanagement van de processen "vereffenaar kort" en facturatie werden opgestart en verschillende opties werden reeds met de diverse betrokken functiegroepen doorgesproken. De instructie inzake vast actief werd geactualiseerd.

Een samenwerking rond procesmanagement werd opgezet met de IVA Centrale Accounting. Met deze samenwerking beoogt het ANB de mogelijkheden voor het realiseren van efficiëntiewinsten en kwaliteitsborging, waaronder de mogelijkheden van Orafin, maximaal te incorporeren in haar financiële processen. Doelstelling is tevens om de expertise inzake budgetopvolging en begrotingsopmaak naar een hoger niveau te tillen richting prestatiebegroting.

In 2011 bracht het Rekenhof haar auditverslag m.b.t. de uitgaven van het ANB op het DAB Minafonds uit. Op basis van deze opmerkingen worden binnen het ANB de nodige bijstellingen gedaan en acties ondernomen inzake procedures, processen, controle en kwaliteitsbewaking. We vermelden onder meer de herziening van de subsidiebesluiten, het verscherpt inhoudelijk nazicht vooral gericht op de administratieve samenstelling van de dossiers en de formele vereisten inzake dossieropvolging.

De begroting 2012 werd ingepast in de nieuwe begrotingsstructuur naar aanleiding van het rekendecreet. De begroting 2012 werd opgesteld vanuit het perspectief om maximaal aansluiting te zoeken bij de strategische en operationele doelstellingen van het ANB. De begroting 2012 van het ANB is zeer inzichtelijk en transparant, geeft een gedegen en inzichtelijke verantwoording van de benodigde kredieten, hetgeen bij begrotingsbesprekingen als positief wordt ervaren. De begroting 2012 vormde het kader voor nadere detaillering van de uitgaven in het budgetplan 2012.

Er werden in het kader van de begrotingsopmaak 2012 in totaal voor 4.625.278 euro aan encours geschrapt op de basisallocaties die beheerd worden door het ANB en aan 1.280.137 euro aan encours op basisallocaties die beheerd worden door het Departement LNE. De betaalkalenders werden zo goed mogelijk ingevuld. Een effectiever beheer van de ordonnanceringskredieten wordt daardoor mogelijk.

5.2 Het agentschap focust zijn personeelsbeleid en procesmanagement op stroomlijning en efficiëntiewinst zodat – bij gelijkblijvende taken- het reëel aantal VTE maximaal gelijk blijft en bij voorkeur verlaagt ten opzicht van de situatie op 1 juli 2009.

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014: SD 120.](#)

SD 120: We maken werken van slagkrachtige, efficiënte en effectieve processen en procedures.

(onderstaande komt niet uit beleidsnota maar is opgenomen in Beheersovereenkomst)

Het Agentschap voor Natuur en Bos zal actief participeren aan de uitwerking van de doorbraak Slagkrachtige Overheid van het programma Vlaanderen in Actie o.m. door de participatie aan de gedefinieerde sleutelprojecten die voor het agentschap relevant zijn. Het Agentschap voor Natuur en Bos zal de doelstellingen die worden opgenomen in het meerjarenprogramma slagkrachtige overheid integreren in zijn eigen interne werking.

De beleidsdomeinoverschrijdende projecten met een bijdrage van het Agentschap voor Natuur en Bos zijn:

- Passende beoordeling (Trekker)
- versnellen en vereenvoudigen van investeringsdossiers

Projecten binnen het beleidsdomein LNE

- vereenvoudigen subsidiestelsels (co-trekker)
- Optimalisatie handhaving

Het Agentschap voor Natuur en Bos definieert daarnaast een entiteitspecifiek verbetertraject om meetbare efficiëntiewinsten te realiseren. Het agentschap concretiseert dit aan de hand van realistische, uitdagende en meetbare doelstellingen.

Het verbetertraject bestaat uit de jaarlijkse uitwerking van projecten die geconcretiseerd worden in de jaarlijkse ondernemingsplannen en die gekaderd kunnen worden binnen de volgende domeinen:

- de interne hervorming en de partnerschappen op alle niveaus met meerwaarde voor alle betrokkenen (besturen en doelgroepen)
- het engagement om het aantal medewerkers voorzien in het personeelsplan, uitgedrukt in VTE, maximaal gelijk te houden.
- de innovatie van werkwijzen en instrumenten om de dienstverlening te verbeteren
- de verbetering van het oplossingsvermogen t.a.v. maatschappelijke uitdagingen.

Indicatoren: in elk jaarlijks ondernemingsplan worden verbetervoorstellen opgenomen met een prognose van de beoogde efficiëntiewinst.

> Reguliere werking: processen

HRM1.1 Voorbereiden en opvolgen van het personeelsbeleid

HRM2.1 Beheren van aanwervingen

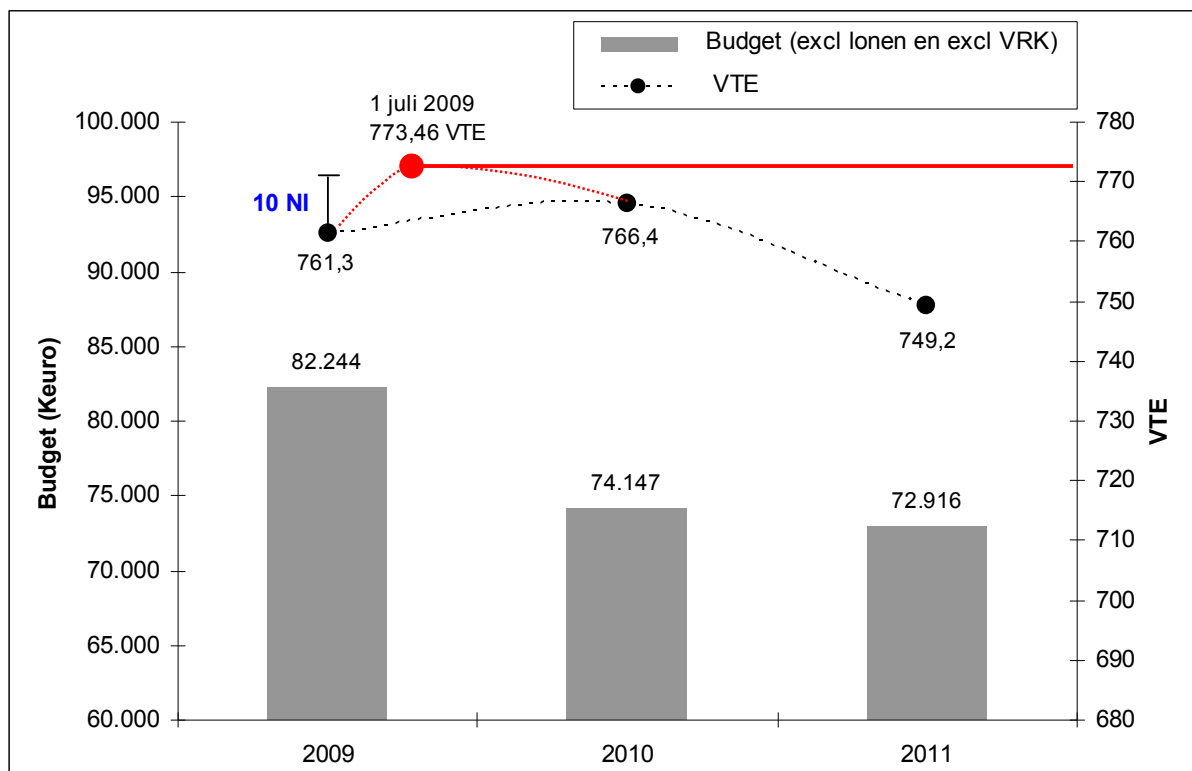
Middelen

Basisallocatie	Bedrag vastgelegd
LD0000_1LA30100_1211	78.939,44 €

Resultaten

Indicator	Maat	Status
Bezettingspercentage: pep as is tov pep to be	%	ANB: 94,92

Context



Bovenstaande cijfers spreken voor zich. Zowel het personeelsaantal als het voor het agentschap beschikbare budget (exclusief lonen en exclusief VRK) is sinds 2009 drastisch afgenomen.

De toegekende **budgetten** zijn op 2 jaar tijd gedaald van 82.244 Keuro naar 72.916 Keuro, of een **daling met ruim 11%**.

Het personeelbestand bedroeg op 1 januari 2009 761,3 VTE. Daar moeten nog 10 VTE worden bijgeteld omdat op dat ogenblik de Vlaamse Regering had beslist dat het agentschap 10 natuurinspecteurs bijkomend diende aan te werven, wervingen die nog niet gebeurd waren (i.e. 10 VTE beslist beleid). Op 1 januari 2011 bedroeg het aantal VTE nog slechts 749,2. Dit betekent een afname met ruim 22 VTE of een **daling** van het **personeelsbestand** met ruim **3%**

Een dergelijke afname van personeelsaantallen en beschikbare budgetten, gekoppeld aan het omvormen van het agentschap in functie van de gewijzigde maatschappelijke noden en verwachtingen, vergt immense inspanningen van een organisatie.

Hierna volgen een aantal **efficiëntiewinsten** die momenteel worden gerealiseerd. De winsten zijn zowel noodzakelijk voor het opvangen van het afgenomen personeelsbestand als voor het realiseren van de omvorming van het agentschap.

Het mag echter duidelijk zijn dat de efficiëntiewinsten op zich niet volstaan. Het is dan ook een vast feit dat de personeelsleden van het agentschap in de afgelopen twee jaar, geconfronteerd zijn met een enorme **toename** van het **takenpakket**.

Efficiëntiewinst

Budgetopvolging

Van bij de start van het agentschap werden de voorwaarden gecreëerd opdat het ANB de principes van de analytische boekhouding maximaal zou invoeren. Het budgetplan ANB is hiervan het resultaat.

Het budgetplan maakt deel uit van het ondernemingsplan dat elk jaar opgesteld wordt. In het ondernemingsplan zijn de strategische en operationele doelstellingen van het ANB vertaald in concrete processen en projecten die de dagelijkse werking aansturen. In het budgetplan wordt voor elke basisallocatie het beschikbare budget gekoppeld aan de processen en projecten (kostendragers).

Het budgetplan is derhalve een zeer gedetailleerde planning van de besteding van de beschikbare middelen. Een budgetopvolgingssysteem laat het ANB toe de uitvoering van de begroting nauwgezet op te volgen en biedt transparantie bij het doorvoeren van noodzakelijke aanpassingen. Tenslotte maakt dit systeem het mogelijk om in het jaarrapport gedetailleerd te rapporteren over de bestedingen in relatie tot het bereiken van de doelstellingen. Het budgetopvolgingssysteem is een volledig plannings-, opvolgings- en rapporteringsinstrument.

Via de opmaak van zijn budgetplan pioniert het ANB –nu al enkele jaren- op vlak van de optimalisering en vernieuwing van het financieel instrumentarium. Het ANB anticipeerde hiermee op het Sleutelproject 4.4 van het Meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid. Op een overleg met leidend ambtenaren dat eind 2010 plaats had in het kader van het Sleutelproject 4.4, werd bevestigd dat het ANB op vlak van het invoeren van de principes van de analytische boekhouding sterk vooruitliep op de andere vertegenwoordigde entiteiten. Het budgetopvolgingssysteem van het ANB beantwoordt volledig aan de gedetailleerde benadering voor een analytische boekhouding met aandacht voor onderbouwing van een prestatiegestuurde begroting, die thans in de schoot van het CAG wordt behandeld.

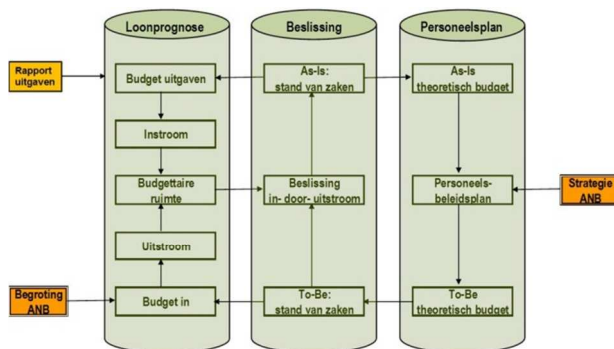
Sturing personeelsuitgaven: personeelsplan en loonprognose

Om meer te kunnen doen met minder mensen werd de sturing van de personeelsuitgaven hertekend. Personeelsplan en loonprognose vormen het toetsingskader dat door de Directieraad gehanteerd wordt bij haar besluitvorming inzake aanwerving of vervanging. Er wordt niet overgegaan tot vervanging van een personeelslid zonder dat hiervoor de budgettaire ruimte aanwezig is. Het ANB beschouwt het systeem van de voortschrijdende loonprognose als een

essentieel instrument om de doelstellingen van de Vlaamse overheid inzake personeelsuitgaven en tewerkstelling te behalen en te monitoren. Er werd op 3 vlakken ingegrepen.

1. Sturing op hoofdlijnen via personeelsplan, detailopvolging via loonprognose

De grote beleidsprioriteiten worden vertaald in personeelsbeleidsplannen per thema. Vanuit het perspectief 2020 wordt een richting voor de grote procesclusters uitgezet, en die 'normen' worden dan omgezet in een geactualiseerd personeelsplan met een beperkte looptijd. De detailsturing gebeurt via de maandelijkse loonprognose: de budgettaire ruimte is bepalend voor het tempo waarin vervangingen en vooral verschuivingen in de personeelsbezetting gerealiseerd kunnen worden.



Figuur 1: samenhang strategie, personeelsplan en loonprognose

Het resultaat is dat de personeelsaantallen gedaald zijn van 835 koppen in juni 2009 naar 807 koppen in oktober 2011 (-3,35%) en dat verschuivingen van menskracht naar de beleidsprioriteiten toch konden worden gerealiseerd.

2. Responsabilisering

De personeelsinvulling is geresponsabiliseerd voor de 5 Provinciale Diensten en de Centrale Diensten. De bevoegde leidinggevenden krijgen een budget per dienst en moeten ervoor zorgen dat hun voorstellen passen binnen het budget.

Om het budget maandelijks te kunnen opvolgen werd de loonprognose gedetailleerd per dienst. De rapportering werd uitgewerkt via Cognos en het proces werd hertekend. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat in de periode van de ontwikkeling van de nieuwe instrumenten de afwijking van de realiteit ten opzichte van de schatting groter was dan via de klassieke methode. Na ruim een jaar van investeren en leren is er een stabiele en betrouwbare loonprognose per dienst beschikbaar. Het resultaat is dat leidinggevenden niet langer blind moeten vliegen: de uitgaven zijn transparant tot op detailniveau en afwijkingen worden snel opgemerkt.

3. Beleidsmarge

Eén procent van het toegekende loonbudget wordt gereserveerd als beleidsmarge. De beleidsmarge wordt beheerd door de administrateur-generaal. Op die manier kan de solidariteit tussen diensten worden verzekerd, kan invulling gegeven worden aan beleidsprioriteiten en is er een evenwicht tussen continuïteit en flexibiliteit.

Het resultaat is dat elke dienst kritisch kijkt naar de vervangingen om de 1% beleidsmarge te kunnen realiseren en uitgenodigd wordt om vanuit een helikopterblik te kijken waar de prioriteiten liggen op ANB-niveau.

Vorming en ontwikkeling

De vorming en ontwikkeling van haar medewerkers is voor het ANB een hoofdthema en een sine qua non voor het behalen van slagkracht. Het vormings- en ontwikkelingsprogramma is dan ook zeer ruim maar tegelijk gefocust op efficiëntie. Het vormingsbeleid is planmatig en doelgericht.

In 2011-2012 loopt binnen het ANB een organisatiebreed ontwikkelingsstraject 'Elk Talent Telt'. Hoofddoelstelling is om via dieper inzicht in individuele competenties en interesses, een betere afstemming te bekomen tussen het individueel functioneren en de organisatiedoelstellingen. Het aanboren van de talenten van elke werknemer resulteert in een hogere doelmatigheid van de organisatie en een hogere personeelstevredenheid.

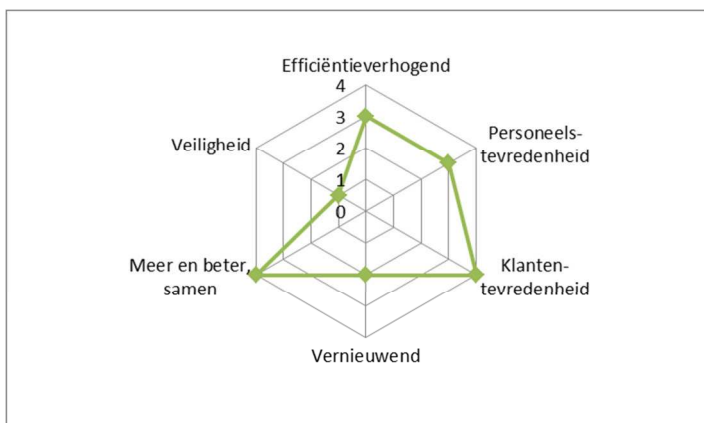
Het ANB is een dynamische organisatie, continu in beweging om de organisatiedoelstellingen en werking af te stemmen op het beleid van de Vlaamse overheid en de verwachtingen van de maatschappij. We verwijzen onder meer naar de casus over het Veranderplan Beleid en naar de casus over het doelgerichter beheer van de ANB-domeinen. Bijgestelde prioriteiten en een wijzigende aanpak vereisen bijstellingen in takenpakketten, wijzigende accenten en niveaus inzake de persoonlijke competenties (communicatie, planning, samenwerking e.a.) en kennisontwikkeling. Vormingsdagen voor de verschillende functiegroepen (arbeiders, beleidsadviseurs, boswachters, e.a.) waarin zowel gewerkt wordt rond kennisdeling als competentieontwikkeling, zijn dan ook standaard opgenomen in het jaarlijks vormingsplan.

Voor vorming en ontwikkeling werkt het Agentschap voor Natuur en Bos met een strategisch en een operationeel vormingsplan. In het strategisch vormingsplan worden de uitgangspunten en werkwijzen vastgelegd, in het operationele vormingsplan worden die keuzes vertaald in concrete activiteiten voor de komende periode.

Voorbeeld: kennisdeling

Kennisdeling tussen medewerkers staat centraal in de vormingsstrategie. Dit wordt in het operationeel vormingsplan als volgt uitgewerkt:

- voor meerdere beleidsthema's zijn aanspreekpunten aangesteld die als team hun kennis over hun thema delen en verder uitbouwen;
- in 2011 werd een project 'Goede praktijktips' opgezet. De bedoeling is dat elke medewerker op elk niveau zich aangesproken voelt om goede praktijken met de collega's te delen. Dat de medewerker ondersteund wordt bij het neerpennen van zijn of haar tip verkleint de drempel om een goede praktijktip in te dienen. Het project resulteerde tot dusver in een breed aanbod van tips gaande van het bundelen van tientallen adviesvragen over mountainbiketochten in één adviesvraag over één gebundelde kalender, het werken met vaste uitsleppistes voor het bosbeheer, tot samenwerken met partners in het kader van events. Elke praktijktip omvat steevast een evaluatie volgens volgend schema.



Voorbeeld: van aanbodgestuurd naar vraaggestuurd werken

Gericht ontwikkelen is één van de principes uit het strategisch vormingsplan. Naast de organisatiebrede trajecten worden ook de individuele behoeften geadresseerd. Tijdens de planningsgesprekken tussen leidinggevend en medewerkers is het bereiken van individuele ontwikkeldoelen een vast agendapunt. Via digitale registratie van de plannings worden de individuele doelen gecapteerd en gebundeld. In antwoord hierop wordt een vraaggestuurd vormingsaanbod ontwikkeld met maatopleidingen en opleidingstrajecten. Sommige cursussen worden in huis ontwikkeld; voor andere onderwerpen wordt samengewerkt met AgO of externe vormingsorganisaties. Medewerkers schrijven zich vervolgens ook digitaal in voor de gewenste cursus uit het aanbod.

Voorbeeld: Efficiëntie door samenwerken

Het ANB werkt nauw samen met de vormingsorganisatie Inverde (opleidingen in bos-, groen- en natuurbeheer, deel van het Ondersteunend Centrum van het ANB) voor de vorming en ontwikkeling van haar personeelsleden. De opleidingen die Inverde ontwikkelt voor de medewerkers van het ANB, worden nadien aan betaalbare prijs aangeboden aan de doelgroepen in de sector, maar ook aan andere administraties, lokale besturen of sociale werkplaatsen. Op deze manier kan (een gedeelte van) de ontwikkelkosten terugverdiend worden en draagt het ANB sterk bij tot kennisdeling binnen de sector en daarbuiten. Deze werkwijze is eenvoudig van toepassing op traditionele theoretische cursussen, maar steeds vaker kunnen ook andere thematieken (zoals veiligheid) of andere werkvormen (training op maat van een loods) aangeboden worden aan de partners. In dit kader werd in 2011 een project (KOBÉ) opgestart dat zich richt op het optimaliseren van benefits uit ecosysteemdiensten in de Vlaamse bos-, natuur- en groengebieden door middel van kennisondersteuning omtrent aangepast beheer en efficiënte vermarkting.

Ook omgekeerd wordt efficiëntiewinst geboekt. Inverde biedt aan elke geïnteresseerde burger de cursus 'bosbouwbeveiliging' aan, basisopleiding in bos-, groen- en natuurbeheer aangereikt wordt. Kandidaten voor de functie van boswachter dienen in het bezit te zijn van dergelijk attest waardoor ten eerste de selectieprocedure danig beperkt wordt, aangezien de droom om boswachter te worden bij talrijke burgers aanwezig is. Ten tweede investeren kandidaten zo zelf in hun basisopleiding, waardoor het accent na aanwerving kan liggen op on-the-job training van meer specifieke vaardigheden. Andere geslaagde cursisten stromen door naar andere organisaties in de sector, waar deze kennis eveneens onontbeerlijk is.

Veranderplan Beleid

Wij werken elke dag aan het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van natuurgebieden, bossen en parken. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) doet dit op basis van haar missie: 'Meer, beter en samen.' Zo streven we naar meer en betere natuur, midden in de maatschappij en dit samen met partners die hetzelfde doel beogen.

Het veranderplan Beleid zet de krijtlijnen uit van waar we binnen 10 jaar willen staan voor het luik van de werking van het ANB buiten de eigen terreinen. Dit plan is inherent verweven met ons verhaal van compagnonschap. Prioriteitenstelling, doelgerichtheid, kwaliteit van de dienstverlening en een efficiëntieomslag, zowel voor de eigen werking als de bijdragen van de partners, liggen aan de basis van onze voorstellen.

Voorbeeld: Adviesverlening

Het kader waarbinnen het Agentschap voor Natuur en Bos advies moet geven is duidelijk omschreven in de wetgeving maar regelmatig vragen gemeenten adviezen die juridisch niet strikt noodzakelijk zijn. Het Agentschap voor Natuur en Bos beantwoordde deze adviesvragen tot op heden, zelfs indien het aanvragen betrof die enkel van lokaal belang waren. Het streven naar efficiëntie vraagt dat keuzes worden gemaakt in functie van onze prioriteiten. Een eerste keuze is om vanaf 1/1/12 enkel nog stedenbouwkundige vergunningsaanvragen te adviseren indien aan één van de volgende vijf voorwaarden is voldaan:

- de aanvraag is gelegen in een ruimtelijk kwetsbaar gebied;

- de aanvraag is gelegen in een agrarische bestemming en is natuurvergunningplichtig (bv. het kappen van bomen maar ook bij het wijzigen van andere lijnvormige elementen zoals grachten);
- de aanvraag kan effect hebben op het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) of de Speciale Beschermingszones (SBZ);
- de aanvraag handelt over bos;
- de aanvraag handelt over vegetatie of landschapselementen waarop een verbod tot wijziging geldt.

Deze wijzigingen impliceren dat het agentschap bij stedenbouwkundige dossiers enkel nog adviezen geeft, daar waar dit wettelijk verplicht is. Het Agentschap stelt de gemeenten hiervan op de hoogte. Indien gemeenten met concrete vragen zitten, zullen zij uiteraard nog steeds bij het agentschap terecht kunnen. Het is niet onze bedoeling om de gemeenten aan hun lot over te laten. Momenteel werken wij volop aan het voorbereiden van een helpdeskfunctie en communicatietraject om gemeenten bij stedenbouwkundige vergunningen, natuur- en milieuvergunningen verder te verzelfstandigen, en waar nodig intensiever te begeleiden.

Door het wegvallen van een groot aantal adviezen verwachten wij aanzienlijke efficiëntiewinsten. Het agentschap zal monitoren wat de efficiëntiewinst is die op deze wijze wordt gerealiseerd.

Efficiëntiewinst door wijziging in regelgeving en vereenvoudiging van procedures

Project wetsintegratie

Het project wetsintegratie is een ANB-project waar wij naar het integreren en vereenvoudigen van de regelgeving inzake natuur en bos streven. Het Project Wetsintegratie is ontstaan uit de nood tot afstemming van de diverse ANB-gerelateerde regelgevingen, met name inzake natuur, bos, groen, jacht en visserij. In hun huidige vorm kennen deze regelgevingen heel wat overlappingen, onduidelijkheden, zijn ze niet volledig op elkaar afgestemd enz. Dit heeft eerder negatieve gevolgen op het vlak van de rechtszekerheid, de duidelijkheid en de effectiviteit van de regelgeving. Deze situatie is niet optimaal voor alle betrokken partijen, niet in het minst voor de betrokken burger die als rechtsonderhorige met deze regelgeving te maken krijgt. De sectorregelgeving waarvan het ANB voor de uitvoering moet instaan, is aan een verdere grondige afstemming toe. Het project gaat ruimer dan louter het streven naar administratieve vereenvoudiging, maar logischerwijze zal er bij de integratie van de regelgeving ook gestreefd worden naar een maximale administratieve vereenvoudiging. Dit project wordt uitgevoerd aan de hand van een aantal modules rond een bepaald thema. De modules die in het bijzonder streven naar efficiëntiewinsten zijn:

- Stroomlijning van de jachtregelgeving;
- Stroomlijnen van afwijkingen, machtigingen, ontheffingen en vergunningen, inclusief het streven naar een geïntegreerd beheerplan voor gebieden;
- Functionaliteit van ANB-domeinen: streven naar een geïntegreerd domeinstatuut;
- Stroomlijning delegatieregulering;
- Herwerken uitvoeringsbesluit-riviervisserij;
- Stroomlijning ANB-subsidiebesluiten.

Stroomlijning ANB-subsidiebesluiten

Het ANB is een efficiëntietraject inzake de toegekende subsidies aan het uitvoeren. In deze optiek werden reeds verscheidene subsidies gescreend en werden voorstellen voor aanpassing uitgewerkt die een principiële gunstig advies van de Inspecteur-generaal van Financiën wegdragen. De voorgenomen aanpassingen stellen ons in staat om onze rol als butler jegens onze doelgroepen te vervullen en de efficiëntie van onze interne werking te bevorderen. Het proces dat aan het toekennen van een subsidie voorafgaat, gaat gepaard met een aantal administratieve lasten voor de subsidieontvanger en beheerskosten voor het ANB. Zonder in te boeten op de controle op de

aanwending van subsidies liggen een aantal eenvoudige maar doeltreffende principes aan de basis van de door ons voorgenomen aanpassingen.

Voor onze organisatie is het belangrijk dat alle vastleggingen tijdig plaatsvinden opdat de uitbetalingsprocedure stipt en correct kan verlopen. Daarom hebben wij ervoor geopteerd om de vastleggingstermijnen die in de huidige subsidiebesluiten op het einde van het kalenderjaar gesitueerd zijn, naar het begin van het kalenderjaar te verschuiven. De uitbetaling van de subsidies in meerdere schijven vormt een tweede knelpunt. In dit kader streven wij naar een uitbetaling in 1 schijf. Wanneer dit niet mogelijk is, streven wij naar maximum 2 schijven en uitzonderlijk voor grote bedragen, op vraag van de IF, naar drie schijven. Tenslotte vormen de stukken die de begunstigde moet aanleveren om een subsidie te kunnen krijgen een derde knelpunt. Na een grondige screening van onze subsidiebesluiten zijn wij tot de conclusie gekomen dat bepaalde stukken niet onontbeerlijk zijn om over de aanvraag te oordelen en bijgevolg ook niet moeten worden opgevraagd. Het verzamelen van deze gegevens vraagt een extra inspanning van de doelgroep en het controleren van deze gegevens impliceren extra beheerskosten voor het ANB. De efficiëntiewinsten die binnen deze modules worden nagestreefd situeren zich zowel op het vlak van een verlaging van de administratieve lasten voor de burger als een verlaging van de beheerskosten voor het ANB.

Afleveren, goedkeuren en opvolgen van diverse machtigingen m.b.t. bos andere dan domeinbossen
In 2010 is een gedetailleerde ANB-handleiding uitgewerkt waarin wordt beschreven hoe dergelijke dossiers dienen behandeld te worden en dit in het licht van de integratie van procedures Natuurdecreet en Bosdecreet. Door ons te focussen op beheerplannen zullen wij in de toekomst minder kapmachtigingen moeten afhandelen. Andere winsten zitten uiteraard ook in de principes zoals gelijke behandeling van dossiers.

De aanpassing van de procedure inzake ontbossing (art. 90bis Bosdecreet) is een lopend initiatief.
De voorgenomen aanpassingen maken bepaalde machtigingen overbodig in het geval men beschikt over een goedgekeurd bosbeheerplan.

De aanpassing van artikel 12§4 Bosdecreet is een parallel lopend initiatief. De Vlaamse Regering heeft het ontwerp van verzameldecreet waarin dit voorstel vervat zit voor de tweede keer principieel goedgekeurd. In dit voorstel wordt voorzien dat er geen gebiedsspecifieke toegankelijkheidsregeling (TR) moet opgemaakt worden voor bossen waarbij de toegankelijkheid beperkt blijft tot de decretaal vastgelegde toegankelijkheid voor voetgangers op de boswegen (= principiële toegankelijkheid). Dit betekent zowel voor de eigen beheerders een vermindering van de beheerskosten aangezien er geen specifieke TR meer moet opgemaakt worden, maar dit betekent vooral voor de dossierbehandelaars dat de beheerskosten worden gereduceerd aangezien in een aanzienlijk aantal gevallen de goedkeuringsprocedure komt te vervallen. Een belangrijke kanttekening hierbij is dat de tijdsbesteding voor opmaak en goedkeuring relatief beperkt is ten aanzien van toegankelijkheidsregelingen waarbij een heel scala aan recreatiemogelijkheden wordt voorzien (extra terreincontrole, eventueel advies gemeentelijke jeugdraad bij een speelzone, extra controle vanwege complexiteit van het dossier).

Voor de berekening van de inschatting van de efficiëntiewinst voor het ANB zijn een aantal zaken van belang:

- Tegen februari 2015 moeten alle toegankelijke bossen beschikken over een goedgekeurde TR met uitzondering van:
 - de bossen waarvoor geen verplichting tot opmaak van een beheerplan bestaat
 - de private bossen die op een legitieme wijze worden afgesloten
 - de bossen waarvoor enkel principiële toegankelijkheid geldt

Dit betekent dat we de efficiëntiewinst zullen berekenen over de periode heden tot februari 2015, uitgedrukt in niet meer te presteren mensdagen.

In onderstaande wordt getracht om een inschatting te maken van het aantal dossiers (= bossen) waarvoor geen TR meer moet opgemaakt worden aangezien daar enkel nog principiële toegankelijkheid geldt.

Voor de eigen domeinen (= domeinbossen) wordt vertrokken van het aantal bossen welke gecatalogeerd zijn als *small* domeinen (296). Hiervan wordt verondersteld dat in de helft van de gevallen de toegankelijkheid zal beperkt blijven tot wandelen op de boswegen (ongeveer 150).

Voor de overige openbare bossen is de berekening van het aantal bossen gebaseerd op de patrimoniumdatabank (naar schatting: ongeveer 1500 bossen). In de veronderstelling dat slechts 20% van deze bossen een toegankelijkheid zal kennen die beperkt blijft tot principiële toegankelijkheid, immers openbare besturen maken graag werk van een actieve toegankelijkheid voor hun inwoners, beschikken we over een potentieel van 300 bossen.

Voor de private bossen werd eerder al een berekening gemaakt ikv de voorbereiding van de decreetsaanpassing. De berekeningen brengen ons hier op een geschat aantal van c. 2000 bossen. Dit brengt het totaal op: $150 + 300 + 2000 = 2450$

In de veronderstelling dat:

1. Opmaak TR = 0,75 mensdag (administratieve last)
2. Goedkeuring TR = 0,75 mensdag (beheerkost)

TOTALE EFFICIËNTIEWINST VAN:

1. Voor beheerder (administratieve kost) : 1837,5 mensdagen
waarvan: 112.5 mensdagen voor de eigendomeinen.
2. Voor de administratie (beheerkost): 1837.5 mensdagen

Het totaal aantal mensdagen dat door ANB wordt bespaard (d.i. $112.5 + 1837.5 = 1950$) moet vervolgens verdeeld worden over de periode heden tot februari 2015. Dus 40 maanden. Voor de periode tot februari 2015 betekent dit dus een vermindering van 585 mensdagen per jaar. Het resultaat hiervan is dat de nieuwe maatregel op een meer realistische en haalbare wijze kan opgevangen worden binnen het bestaande personeelsbestand.

Een reeks van verwezenlijkte administratieve vereenvoudigingen kadert binnen het *Soortenbesluit van 15 mei 2009*. Met dit besluit werd in aanzienlijke mate de regelgeving inzake bescherming en beheer van dier- en plantensoorten geïntegreerd en vereenvoudigd. In het bijzonder met betrekking tot de administratieve lasten die gepaard gaan met het houden van vogels in gevangenschap is er heel wat vereenvoudigd voor personen en verenigingen die zich bezig houden met kweken en houden van exemplaren van beschermde vogelsoorten in gevangenschap. Voor de individuele vogelhouder zijn vrijwel alle administratieve verplichtingen die vroeger bestonden (rode steekkaart, rode inventaris) weggefallen. Ook ten aanzien van de verenigingen van vogelhouders zijn de administratieve lasten aanzienlijk geminderd. De meting van de administratieve lasten die werd uitgevoerd in het kader van de RIA bij dit besluit levert als totaal van de geraamde administratieve lasten 176.099,2 euro op.

Het Soortenbesluit werd vastgesteld door de Vlaamse Regering op 15 mei 2009, en is in werking getreden op 1 september 2009.

De administratieve vereenvoudigingen m.b.t. de natuurvergunningsplicht is ondertussen een afgerond initiatief. Door middel van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009¹ werd, naast het vaststellen van een procedure voor de vergoeding van schade door jachtwild en door beschermde soorten dieren, ook een nieuw hoofdstuk IV ingevoerd in het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van de nadere regels ter uitvoering van het decreet

¹ Voluit ging het over het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009 betreffende de vergoeding van wildschade of van schade door beschermde soorten en tot wijziging van hoofdstuk IV van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijke milieu

natuurbehoud. Het was de bedoeling de procedure inzake de natuurvergunning transparanter te maken en te vereenvoudigen. Er werd een aantal belangrijke vereenvoudigingen m.b.t. de natuurvergunning doorgevoerd:

1. Een aantal discrepanties weggewerkt en vereenvoudigingen doorgevoerd m.b.t. de natuurvergunningsplicht. Met name werden de grootste discrepanties wat betreft het ruimtelijk toepassingsgebied van de natuurvergunningsplicht voor wijziging van vegetaties of kleine landschapselementen (KLE), tussen het Decreet Natuurbehoud (art. 13, § 4 en § 5) en het BVR van 23 juli 1998, weggewerkt. Daarnaast werd een vereenvoudiging doorgevoerd van de procedure inzake de natuurvergunningsplicht (nog slechts in uitzonderlijke gevallen een openbaar onderzoek), terwijl de meldingsplicht inzake de wijziging van vegetaties en KLE werd opgeheven.

2. Vereenvoudiging van de kapmachtiging. Tot 1 september 2009 was het zo dat wanneer iemand in een bos bomen wenste te kappen of een andere handeling wenste te stellen waarvoor een kap- of andere machtiging vereist is conform het Bosdecreet, hij naast die machtiging ook nog een natuurvergunning of afwijking van het verbod op vegetatiewijziging nodig had indien die handeling tevens onder het verbod op of de vergunningsplicht voor vegetatiewijziging viel van hoofdstuk IV van het BVR van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet Natuurbehoud². Indien men onder de nieuwe regeling een regelmatige machtiging krachtens het Bosdecreet heeft, dan moet men niet meer die natuurvergunning of afwijking aanvragen, mits men de natuurzorgplicht (art. 14 decreet natuurbehoud) respecteert.

Met dit besluit heeft men ook duidelijk gemaakt dat indien men valt onder en voldoet aan de beschermingsbepalingen van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN), men niet tevens een natuurvergunning of afwijking van het verbod tot wijziging van vegetatie of kleine landschapselementen nodig heeft in de zin van het BVR van 23 juli 1998, mits inachtneming van enkele voorwaarden.

Administratieve vereenvoudigingen m.b.t. het jachtvoorwaardenbesluit is een lopend initiatief. Het ANB heeft aan het kabinet van minister Schauvliege een ontwerpbesluit tot wijziging van het jachtvoorwaardenbesluit (BVR 30/05/2008) voorgelegd met het oog op agendering voor een eerste principiële goedkeuring. Een van de doelstellingen van het ontwerp is te komen tot een administratieve vereenvoudiging voor jagers. De effecten situeren zich op de volgende vlakken:

- Afschaffing van de verplichte melding van zondagjacht en de afschaffing van het bijbehorende meldpunt;
- opheffing van de verplichting tot melding van bijzondere bejaging van grof wild;
- gelijkschakeling van de datum van rapportering over bestrijding van bepaalde wildsoorten met de datum waarop jachtrechthouders en wildbeheereenheden moeten rapporteren over hun jachtactiviteiten;
- diverse meldingsformulieren worden via de website van het Agentschap voor Natuur en Bos ter beschikking gesteld van de jager,
- verder dringen zich een klein aantal tekstcorrecties op die de samenhang van het JVB bevorderen (cf. artikels 7, 8 en 11 van het ontwerp).

Efficiëntiewinsten bij het beheer van domeinen

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) voert een gepland beheer van de eigen terreinen en zet daarbij prioritair in op het realiseren van instandhoudingsdoelstellingen. Het ANB beheert vandaag reeds 24.000 ha habitats van Europees belang. Projecten zoals Sigma en Danah zijn concrete realisaties in het kader van deze doelen. Daarnaast worden, in overeenstemming met het regeerakkoord, werken uitgevoerd om de beleving en de toegankelijkheid van groene domeinen te verbeteren en worden multifunctionele stadsbossen gerealiseerd. De uitbreiding van de te beheren

² Besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

oppervlakte legt een extra druk op de budgetten voor het uitvoeren van werken, waardoor derhalve door het ANB continu ingezet wordt op efficiëntiewinsten.

Onderstaande tabel geeft een inzicht in deze efficiëntiewinsten o.b.v. de bestedingen in personeel en middelen in relatie tot de toegenomen oppervlakte onder beheer.

	<i>Maat</i>	2008	2010	Vershil
Inzet middelen beheer*	€	33.433.687	31.306.067	-6,36%
Personeel	VTE	499	441	-11,53%
Oppervlakte in beheer	ha	71.947	73.644	2,36%
Kost/ha	€/ha	586	520	-11,28%

**inclusief personeelskost en werkmiddelen, exclusief kosten investeringen*

Planmatige aanpak en ondersteuning

Via het project 'Interne organisatie' werden regiobeheerders ondersteund in de verbetering van hun organisatie. Enerzijds werden regiovisies opgesteld die aangeven wat binnen de regio dient gerealiseerd te worden in de komende 5 jaar teneinde invulling te geven aan de doelstellingen van het ANB inzake instandhoudingsdoelstellingen, gastheerschap en groen in de stad. Deze regiovisies vormen de basis voor een meerjarige planmatige aanpak van het beheer. Anderzijds werd de teamwerking gestimuleerd wat leidt tot meer focus en betere resultaten.

Ondernomen acties die hierbij aansluiten zijn:

- Uittekenen van interne communicatielijnen en opmaak jaarkalender waarin is opgenomen welke rapportering wanneer moet gebeuren. Resultaat: minder mails, snellere reacties, betere rapportering en opvolging.
- Opmaak jaarplannen door provinciale diensten waarbij tevens gewerkt wordt met reservedossiers wat leidt tot responsabilisering van de provinciale diensten voor het beheer van hun budgetten met als resultaat: betere inzet van middelen.
- Ondersteuning bij de opmaak van bestekken door het ter beschikking stellen van gestandaardiseerde bestekken. Resultaat: meer uitwisseling van bestaande bestekken en dus snellere opmaak van nieuwe bestekken.

Plannen en opvolgen van beheerwerken en opvolgen van beheerskosten

De uitgaven voor het duurzaam onderhoud en beheer van de terreinen in eigendom en in beheer bij het Agentschap voor Natuur en Bos omvatten allerhande onderhoudswerken die uitbesteed worden aan de particuliere aannemerij (onderhoudswerken aan de vernoemde domeinen, wegen, gebouwen, recreatieve infrastructures, sanering van aangekochte terreinen,...), en patrimoniumkosten verbonden aan de eigendommen van het ANB. De meeste grote onderhoudswerken (zoals maaien van grote grasvlakten, plaggen i.f.v. heideherstel, exotenbestrijding, vellen en snoeien van bomen, klepelen van bospercelen, enz.....), die veelal efficiënter kunnen uitgevoerd worden door de private sector, worden uitbesteed op basis van openbare aanbestedingen. Het meer specifiek en natuurgericht biotoopbeheer, dat een grote expertise en terreinkennis vereist, wordt uitgevoerd in eigen regie door gespecialiseerde arbeiders van het Agentschap voor Natuur en Bos.

Voor het plannen en opvolgen van de beheerwerken werd een databank in gebruik genomen, afgekort POBW. Om mensen en middelen efficiënt te kunnen inzetten moet men zicht hebben over: Aan welke werken wordt het meest tijd/geld besteed? Hoe evolueert dit over de jaren? Welke werken worden meestal in eigen regie gedaan? En welke werken hoofdzakelijk door aannemers? Zijn er daarin verschillen tussen de regio's of provincies?

POBW zal op al deze vragen een antwoord kunnen geven. De databank is immers bedoeld om gegevens over geplande en uitgevoerde beheerwerken op een gestandaardiseerde manier bij te houden, gekoppeld aan een GIS. Dit jaar werd de module voor het registreren van uitgevoerde beheerwerken in gebruik genomen. Hiermee registreren de boswachters van elk uitgevoerd werk waar het is uitgevoerd (in GIS), over welke oppervlakte en hoeveel tijd het in beslag heeft genomen of hoeveel het gekost heeft.

De bedoeling is dat volgend jaar de planningsmodule operationeel wordt voor het gestandaardiseerd opmaken van zowel de langetermijnplanning, de jaarplanning (met link met begroting) als de operationele korte termijn werkplanning.

Via POBW krijgt men een volledig zicht op alle geplande en uitgevoerde werken waardoor het mogelijk wordt vanaf de planning te sturen op wat uitgevoerd wordt in eigen regie, wat uitbesteed wordt en zo de beperktere middelen efficiënter in te zetten.

POBW wordt het instrument om de organisatie van het beheer van de ANB-domeinen te evalueren en te optimaliseren.

Digitalisering

Enkele voorbeelden van IT-toepassingen die voor een verbetering in efficiëntie zullen zorgen:

Met het oog op een snellere en klantvriendelijker dienstverlening wordt voor de **aanvragen voor visverloven**, die voorheen enkel via het postkantoor konden worden aangevraagd, nu ook de mogelijkheid voorzien om dit via het internet te doen. Dit vereenvoudigingsinitiatief is afgerond. Het besluit van de Vlaamse Regering waarin dit wordt bepaald werd vastgesteld door de Vlaamse Regering op 5 maart 2010, en is in werking getreden 10 dagen na de publicatie in het Belgisch Staatsblad (29 maart 2010).

De **wildbeheerdatabank** is een lopend initiatief en heeft als doel het gestandaardiseerd en centraal verzamelen van de afschotgegevens en de aanwezige wildstand in Vlaanderen om te kunnen komen tot een duurzamer wildbeheer en een uniforme verwerking van de jachtgerelateerde administratie. Op korte termijn (eerste fase) behelst dit project het verbeteren van de huidige online invoertoepassing en de nodige beheertoepassingen hiervoor, betere rapportagemogelijkheden, flexibiliteit en koppeling, en actief betrekken van de jachtsector. Op langere termijn (tweede, derde, ... fasen) groeit dit internetloket met databank idealiter uit tot het centrale punt waar jagers en ambtenaren terecht kunnen voor alle administratie en rapportering m.b.t. wildbeheer.

Het ontwikkelen van een nieuwe wildbeheertoepassing heeft een geraamde ANB-personeelsbesparing van 1 VTE en zorgt voor het actief samenwerken met en responsabiliseren van de jachtsector. Lancering van het loket is voorzien voor 2012.

De **jachtexamendatabank** behelst de opslag van alle gegevens met betrekking tot het jachtexamen (contactgegevens kandidaten, historiek m.b.t. examen kandidaten en behaalde resultaten). De huidige toepassing werkt niet optimaal. Daarom werd besloten om een nieuwe toepassing uit te werken die het gebruiksgemak aanzienlijk zal vergroten.

De **digitalisering van het eigen archief** is een lopend initiatief dat de interne werking in de toekomst sneller en efficiënter moet laten verlopen. De ondertekende individuele besluiten (machtigingen, subsidies, ontheffingen, etc.) vormen binnen dit proces een goed voorbeeld. Vanaf september 2011 moeten alle ondertekende besluiten die het ANB uitvaardigt voor alle medewerkers digitaal beschikbaar zijn. Momenteel is een plan van aanpak in de maak m.b.t. digitalisering van de bestuursdocumenten.

Het logistiek informatiesysteem (**LISA**), operationeel eind 2011, ondersteunt het plaatsen van bestellingen en omvat de inventaris van het uitrustingsniveau van elk personeelslid. Bij uitbreiding in 2012 zal LISA ook het volledige beheer van het wagenpark van het ANB ondersteunen.

Efficiëntiewinsten bij specifieke provinciale diensten

Provincie Antwerpen

- 2, 67 VTE bespaard door het werken met een gezamenlijk maaibestek, betere afspraken met de aankoopcommissaris en het inschakelen van stagiairs.

Provincie Limburg

- 41.330 euro bespaard door de afbouw en rationalisering van het wagenpark, optimalisering van de metingen m.b.t. het grondwatermeetnet en door afschriften van kapmachtigingen enkel nog per e-mail te versturen naar openbare besturen en bosgroepen.

Provincie Oost-Vlaanderen

- 0,28 VTE en 93.192€ door het herschikken agenda provinciale Directieraad, opkuis van het analoge klassement, afspraken voor ad-hoc GIS-vragen, optimalisatie van het wagenpark, werken met een lopende rekening voor het bestellen van klein materiaal en het maken van betere afspraken met de arrondissementcommissaris.

Provincie Vlaams-Brabant

- 1,5 VTE en 3.800 euro door het centraliseren aanbestedingen en gebruik maken van standaardposten in bestekken, het uitschrijven van concessies voor 15,44 ha, het centraliseren van de facturatie en een gecentraliseerde rapportering voor de opvolging van budgetten.

Provincie West-Vlaanderen

- Structurele besparing op uitgaven beheer van terreinen: gemeenschappelijke uitbestedingen, inzet landschapswacht, specialisatie arbeiders (o.a. kraanarbeiders), rationaliseren padennetwerken, via aankopen realiseren grotere blokken (minder grenzen), afbouw eigen veestapel (koeien en schapen)
→ Besparing op onderhoud 230.000 Euro (= 30%), terwijl het te beheren areaal steeg met 4%.
- 8.782€ en 0,73 VTE door het centraliseren van facturen, digitaliseren van dossiers advisering, vergunningen en subsidiëring via GIS, samenwerking met partners bij terreinbeheer, meer werken met aanmaningen in plaats van PV's, inschakelen van een leerwerker (d.m.v. een beroepsinlevingscontract),...
- Bewaking baai van Heist via vrijwilligerscontract, enkel bij hoogseizoen en bij laagtij, plus niet bij slecht weer. (Vroeger vanaf paasvakantie elke dag met eigen arbeiders.)
→ Besparing: 1VTE/dag (in te zetten voor ander werk).

5.3 Het agentschap stimuleert elke medewerker om zijn of haar taken en werkmethode en die van haar of zijn dienst, in vraag te stellen en verbetervoorstellen te doen.

→ [Link met Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014:](#)

SD 120: We maken werken van slagkrachtige, efficiënte en effectieve processen en procedures.

(onderstaande komt niet uit beleidsnota maar is opgenomen in Beheersovereenkomst)

Het Agentschap voor Natuur en Bos zal elke medewerker stimuleren om zijn taken en werkmethode en die van zijn of haar dienst, in vraag te stellen en verbetervoorstellen te doen. Het zichzelf en de eigen werking in vraag stellen, zeker ook op het vlak van taken die niet langer relevant zijn, moet ook elke entiteit zich stellen los van besparingen of andere externe druk.

> Specifieke werking: projecten

Project Proj09.1 Procesmanagement

Projectsponsor: Marleen Evenepoel

Projectleider: Martine Waterinckx

Situering

Slechts een beperkt aantal processen is (gedeeltelijk) gedocumenteerd bij het ANB anno 2008. Een geïntegreerde benadering van procesmanagement is tot op heden onbestaande. Er is nood aan een standaardbenadering of -methodiek om in eerste instantie alle in gebruik zijnde processen te beschrijven, te documenteren, te analyseren en waar mogelijk te optimaliseren. In het licht van organisatiebeheersing dient ervoor gezorgd dat de methodiek ook in de komende jaren toelaat dat bedrijfsprocessen continu kunnen afgestemd worden op veranderende prioriteiten en doelstellingen. Vanuit het standpunt van kwaliteitsmanagement en klantgericht werken wil het ANB haar processen doorlopend optimaliseren en verbeteren.

Korte omschrijving

Door de veelheid aan uiteenlopende processen is de opdracht vrij omvangrijk. Daarom zal beroep gedaan worden op een gespecialiseerd consultancy-bureau zodat naast de vereiste begeleiding ook de nodige kennisoverdracht gegarandeerd wordt. Bij het beschrijven, documenteren, analyseren en optimaliseren van processen zal bijzondere aandacht besteed worden aan uniforme toepassing van de processen, risicoanalyse en -beheersing, bedrijfscontinuïteitsmanagement, documentmanagement, interne controlemaatregelen en relevante indicatoren voor het sturen en opvolgen.

Middelen

Naast de personeelsinzet werden geen middelen voorzien.

Resultaten

In uitvoering van deze doelstelling (OOD 5.3) werd binnen het Agentschap voor Natuur en Bos het project procesmanagement opgestart. Via een gestructureerde aanpak beoogt dit project om

1. de processen te beschrijven, te documenteren en te analyseren
2. de processen te optimaliseren en winsten te realiseren.

Het eerste betreft een inhaalbeweging die kadert binnen de verdere professionalisering van het agentschap. Het tweede is een continu gegeven, dat na afloop van het project structureel in de organisatie moet ingebed zijn.

Momenteel zijn 57 processen in behandeling (zie lijst hieronder: ☺). Voor 21 processen is de analyse dermate gevorderd dat de verbetervoorstellen in implementatiefase zitten of reeds geïmplementeerd zijn (zie lijst hieronder: ☺☺).

De gerealiseerde of vooropgestelde winsten worden gerapporteerd onder het luik Efficiëntiewinst (zie hoger).

Proces	Procesnaam	Evaluatie Stavza
Staf		
STAF1.4	Organiseren, opvolgen en rapporteren van klachtenbehandeling	☺
NAC		
HH1.1	Opmaken van een handhavingsplan	☺☺
HH1.3	Opmaken van een handhavingsrapport	☺☺
HH6.1	Uitvoeren van toezicht en opsporing, inclusief georganiseerde acties	☺
HH6.4	Behandelen van meldingen inzake mogelijke delicten	☺
HH7.2	Opvolgen van de strafrechtelijke of bestuurlijke sanctionering van delicten	☺☺
COM2.2	Het verstrekken van informatie aan en bekendmaken van het ANB bij het brede publiek	☺
COM3.1	Uitbouwen, beheren en onderhouden van interne communicatiedragers	☺
HRM2.1	Beheren van aanwervingen	☺
HRM2.2	Doorstroom: bevorderingen en examens	☺
HRM2.3	Beheren van aangelegenheden inzake uitstroom	☺
HRM3.2	Beheren vormingsaanvragen	☺☺

HRM3.4	Beheren van het onthaal van nieuwe medewerkers	😊
HRM4.3	Beheren van materies inzake ziekte en arbeidsgeneeskunde	😊
HRM4.4	Beheren, opvolgen en rapporteren van personeelsgegevens	😊
HRM5.1	Opmaken van evaluatiebeleid ifv PLOEG en het coördineren van de planning en evaluatie.	😊😊
HRM7.2	Beheren van salarissen en maaltijdcheques	😊
HRM7.3	Beheren en controleren van dienstreizen en woon-werkverkeer	😊
FIN1.2.1	Vorbereiden, coördineren en opvolgen van de begroting en begrotingswijzingen in kredietherschikkingen	😊
FIN2.2.2	Beheren van Ontvangsten en uitgaande facturen aan derden (inclusief aanmaken nieuwe derden)	😊
LOG1.1	Aankopen en beheren van gebruiksgoederen	😊
SEC1.3	Ticket on-line (elektronische bestelling treintickets)	😊😊
Beleid		
AVES1.2	Adviseren van R.O. vergunningsaanvragen incl. beroepsdossiers en boscompensatie	😊😊
AVES1.8	Adviseren mbt toegankelijkheid en recreatief medegebruik	😊
AVES2.6	Afleveren, goedkeuren en opvolgen van diverse machtigingen mbt bos, andere dan domeinbossen	😊😊
AVES4.1	Beheren van subsidies in het kader van het bosdecreet	😊
FF2.3	Adviseren inzake opmaak van wildbeheerplannen	😊😊
FF5.2	Beheren van erkenningen en subsidies	😊
FF1.3	Coördineren en opvolgen van de uitvoering van soortenbeschermingsplannen	😊
FF2.4	Opmaken en opvolgen van begroting en boekhouding visserijfonds en ondersteunen Centraal Comité en Provinciale Visserijcommissies	😊
GGB4.3	Beheren van erkenning van terreinbeherende verenigingen en van de erkenning en subsidiëring van de natuurreservaten	😊
GGB4.9	Opmaak van visies, beheren van onderzoek en planvorming inzake natuurinrichting	😊
GGB4.10	Opvolgen van de uitvoering van projecten van natuurinrichting	😊
GGB4.6	Beheren van subsidies inzake HPG-projecten parken, openbaar en stedelijk groen	😊

Beheer		
BEH2.1	Aanwijzen Vlaamse natuurreservaten	😊😊
BEH2.2	Aanwijzen en erkennen bosreservaten	😊
BEH4.1	Uitvoeren van toezicht in domeinen in beheer bij ANB	😊
BEH4.2	Plannen en voorbereiden van werken	😊😊
BEH4.3	Uitvoeren van werken in eigen regie	😊😊
BEH4.4	Opvolgen van werken in eigen regie	😊😊
BEH4.5	Registreren van werken	😊😊
BEH5.3	Beheren groepscertificaat boscertificering	😊
OND1.1	Opmaken bestekken	😊😊
OND1.2	Toewijzen opdracht	😊😊
OND1.3	Opvolgen van de uitvoering van aanbestedingsdossiers	😊😊
OND1.5	Opvolgen vastleggingen en ordonnanceringen	😊
OND2.1	Beheren van indienststellingsverslagen	😊😊
OND2.2	Beheren van instructiekaarten	😊😊
OND3.1	Beheren van dienstgebouwen	😊
OND3.2	Onderhouden en beheren van het machinepark	😊
OND4.1	Beheren van administratieve aspecten verbonden aan kuddes	😊
PAT1.1	Beheren van houtverkoop	😊😊

> Reguliëre werking: processen

HRM5.1 Opmaken van evaluatiebeleid ifv PLOEG en het coördineren van de planning en evaluatie.

Middelen

Naast de personeelsinzet werden geen middelen voorzien.

Resultaten

Binnen het project procesmanagement wordt voor elk proces dat behandeld wordt, een werkgroep samengesteld met medewerkers vanuit de hele organisatie. Via deze werking worden alle voorstellen van medewerkers gebundeld in functie van de optimalisatie van de processen. Meer gedetailleerde informatie over de resultaten staat vermeld onder het project 09.1 'Procesmanagement'.